

העולם הזה

אודוס במנדור?

אונס תוך
איום בנשק?

*

האם נכלאה
הנזירה?

*

האם אימו
שני הכמרים
רצוח את
הבישוף?

העולם הזה

חשב נליקסון 8, תל אביב, 26785.
ת. ד. 136. מען למברקים: "עולמפרט".
חשבויה לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שחם בע"מ, ת"א, 20, 31139.
הפצה: שדד טופל ובניה, תל אביב.
המחברת איננה אחראית לתוכן הסודעות.

העורך הראשי:
זורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כחו
עורך משנה:
רוכ איתו

עורך כיתוב:
סלבי קשה
כתב בכיר:
אלי תכור

מסכה ברדיין, שייע נגור, יליז גליילי,
דויד הורוביץ, רותי ירר, אברהם חרסון,
ססאלה מנצור, אלכס שלום, מביבה ססו,
עמוס קינו, שלום ציו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

21 י"ג

קיים, מנהיג המחתרת, הרצתי מכתב בהול לעורך על המשטר, עם העתקה למאיר יערי. כתבתי בין השאר: "האסון שכבר נגרה, שוב אין לתקנו. אולם אני פונה אליכם עתה בדרישה נמרצת למחוק מכל הכתבות הבאות בסידרה זו כל פרט העשוי לזהות איש נוסף מאנשי המחתרת — ואני מודיע לך בזה בפירוש שאטיל עליך אישית את מלוא האחריות הציבורית לכל מעשה ובלה נוסף בשטח זה."
לא כתבתי דברים בעלמא. על שולחני היה מונח דו"ח של כתב העולם הזה ב"אוי"ם, דויד הורוביץ, שהוא גם ראש סוכנות ידיעות יהודית-אמריקאית, לאמור: "דיברתי היום שוב עם השגריר העיראקי, חסם ג'אד. סיפורו של בן-אפרים עניין אותי מאד, והוא ביקש ממני את כל גליונות העולם הזה ששכילו את הכתבות. העברתי לו את כולם, הוא אמר שיתרגם אותם ב"מלואם, ואחר כך יודיע לי את הגבתי. אם לדון לפי סגנון דיבורו, נראה לי שהוא יודע משהו על אותם נסיונות מחתרתיים ראשונים. הוא אמר שהוא יכול להגיד אל נכון את הסיבות שגרמו לחיפוש מגע עם הישראלים, שאז השתחררו זה עתה מעול הבריטים."

מכתבי לא הרתיע את עורך על המשטר. כעבור שלושה ימים פירסם מאמר נוסף, שזיהיה ללא צל של ספק את אומנוא. הוא גם זיהה את הארץ הישראלית בה נבגדו מו הפגישות וזרחה קיים הקשר עם ע"י דאד — דבר העלול להמיט אסון על שורה נוספת של אנשים.

והי נקמתו של ראובן שילוח. מי ש יודע לקרוא ולא נולד אתמול, יתכה בנקל כי מאמרים אלה של על-המשטר, על שפעי הפרטים הכלולים בהם, באו ישר מתיקי מנגנון-החושך. ברור מדוע בחר מנגנון זה דחקה בעתון של מפ"ם לפירסום זה — הרוצה לשקר, ירחיק עדותו. אולם מזה כמה ימים אני יושב ונתהו: מה המה דחקה את על-המשטר לבנות את עצמו במעשה שפל כזה?
האם עשה זאת מפני שפ"ם שותפת ל בעלות ולאחריות על מנגנון-החושך, כפי שאנשי מפ"ם טענו לא פעם ברוגז, כש מפ"ם מתחה כביכול ביקורת עליו?
האם עשה זאת מפני שיש למפ"ם מצ פון שחור בקשר עם חלקה באחריות ל- מיבצע סיני, שוד אדמות ברעם ועוד?
האם יש למפ"ם התחייבויות סודיות עקב ישיבתה בממשלה והסכמת ביג'י להחזירה לשם אחרי המשבר מלפני שנה?
או שמא פעלה כאן שנאתם העיוורת של עורכי על המשטר להעולם הזה, שנהא פא תולוגית שגרמה פעמיים בשנה האחרונה ל פירסום שקרים וזוגיים עליו, שבעקבותיו נאלץ על המשטר פעמיים לפרסם התנצלות רשמית?
או שמא נכונות כל התשובות האלה גם יחד?

אין טעם רב להתחכם עם אותו כתבלב, או אם על המשטר. במידה שיש ויכות, יש לנהל אותו ישר עם הבוס — עם ראובן שילוח. מה טענותיו במאמרים אלה?
בימי הסיפול בפרשה עצמה, טען שילוח מדי פעם שזוהי מלכודת קומוניסטית, וכי ממשלת ישראל אינה יכולה לתת את ידה לכך. הוא האשים את בן-אפרים עצמו כי סוכן קומוניסטי, ועל סמך זה נטל ממנו את דרכו וטען ממנו במשך זמן רב מל- התקשר אישית עם ראשי המחתרת. עתה טוען שילוח בדיוק את ההיפך: ש

קיים הוא פאסיסט חתיק. ונשאלת השאלה: או מה? בשנות השלושים, כמעט כל מי היגי התנועה הלאומית הערבית השליכו את יתבם על אויבי בריטניה דאז — איטליה ה פאסיסטית וגרמניה הנאצית. אפילו בישוב העברי השתדל לוחמתרות אחד — אברהם ("יאיר") שטרן — לזרות ברית עם איט ליה הפאסיסטית נגד הבריטים, ונחשב ב עיני שילוח ושות' לפאסיסט.

טענה מספר 2: קיים היה חבר בממש לת גורי אלטעיד (לפני פרשת המחתרת) הוא השמיע בהזדמנויות שונות הצהרות פרו-מערביות, והשתתף אפילו בהלחית ה מלך עבדאללה. הוא סוכן אימפריאליסטי. מזור הוא כי דחקה שילוח — איש ה קשר בין השיי של ההגנה והאינטליגנצי הבריטי — משמיע טענה כזאת. אולם ה דבר מנוחך עוד הרבה יותר. שילוח וכת בלבי על המשטר לא עסקו מעולם במחתרת רצינית. אחרת לא היו מתפלמים על כך שראש מחתרת, אדם מרכזי בחיים הפולי טיים של עיראק, מפיק סביבו מסך-עשן של הצהרות פרו-מערביות ושירי תהילה לנורי, בשעה שהוא מגבש את הקאדר של המח תרת האנטי-אימפריאליסטית ומנהל בחשאי משאומתן להקמת בסיס צבאי ותחנת שידור בישראל.

הוא לא היה היחיד שנקט בשיטה הגיו גית זו כדי לבלבל את האוייב ולהטעות את הכוללת האכזרית של גורי. עשו זאת כל מנהיגי ממשלת המהפכה הנוכחית. קא סט, עארף וחבריהם נחשבו עד היום האח רון לקצינים הנאמנים ביותר של המשטר — אחרת לא היו מגיעים לעולם העמדות-המפי תה, שאיפשרו להם לחולל את המהפכה. טענה מספר 3: בשנת 1948 פירסמה מפלגתו (הרשמית) של קיים הצהרה אנטי- ציונית, אחת מרובות החלטות שיגרתיות כאלה שפורסמו באותם הימים על-ידי כל הגופים הפוליטיים בעיראק. וכי מה חשב שילוח? שהמפלגה תצקע הייד לציונות ו תגלה את כל קלפיה, לפני שצעדה אפילו את צעד הראשון, ולפני שבא הרמוז הקטן ביותר מישראל על אפשרות של ברית אני טי-אימפריאליסטית?

גם שאר דברי אותם מאמרים הם מלא כת-משכת של סילוח בדברים — בליל של כמה עובדות נכונות, הרבה הציאימיות ואף שקרים ממש, וסילוף וזוגי של דברים שנאמרו לאותו כתבלב בשיחות פרטיות על ידי בן-אפרים, כך ועל-ידי. אין הוא מנסה אפילו להעלים שמטרתו להגן על ראובן שילוח ואנשי מנגנון-החושך, אותם מתאר כתבלב מפ"מי זה כנאבני דודור וכחסדי האחתה והשלום. בצד שכלות נכונות אלה גדושים מאמרים אלה בקללות וזידופים נגד העולם הזה. הסגנון מגלה את כתובת הכתיבה.

אולם אחרי תשובה זו של מנגנון-החושך לאורך שלושה מאמרי-ענק בטטאון ממשלתי זה נשארנו עם השאלות שלנו ללא מענה: שאלה מס' 1: האשלת המחתרת העיראקית היו מוכנים לבוא לישראל לפגישה עם בן- גוריון, מדוע לא הוזמנו? אם באמת היה חדש בלב שילוח, כפי שהוא מנסה לרמוז עתה, שקיים בכלל לא היה קשור בעניין וכי בן- אפרים וכך שיקרו — מדוע לא הוזמן קיים פשוט לבוא הנה? מדוע לא הסכים שי לוח להיפגש עמו בארץ בישראלית?

מכתבים

מרחבי יוצא למרחב
סיפורו של מרחבי (העולם הזה 1096) העביר לי ר.ט. איז ספק ששחרורו מהכלא אינו רק תודת החברה על נבחרתו במרד שמה, אלא מעין תודת שבעצם לא היה מניע לו העוני, למרות שעבר על החוק. מאיר ברניב, חיפה

אני תמה שנים אתם נתפסתם להערצתו של רוצח אביו ומצאתם לנכון לחזור ולפרט את פרטי הטרגדיה של האיש שהפך לגיבור... ד"ר י. שפירא, תל-אביב

עוד כמה שזכור לי היה מרחבי, בעת שנאסר, נשוי. מה קרה לאשתו? בכתבתכם לא הוזכרתם אותה כלל. פ. ג., פתח-תקוה

בני הקיבוץ
ברשימתכם השלישית על המשבר בקיבוץ (העולם הזה 1096) הינכם משמימים בעיקר את צה"ל כנוגד משבר בנוער הקבוצי. הגורם הוא נכון, אולם לא הניתוח. בני הקבוצים מתקלקלים בצבא, לא מפני שהם מוצאים עצמם נחותים. היפך, הם רואים שהם עולים בכל על העירוניים והעולים החתישים — בכורז נומני, במתניוח ובת פיסה — ועובדה זו מסחררת אותם, גורמת להם להרגיש ריקנות בחורם למשק. סמל עזוי ל, צה"ל

שאלה מס' 2: אם מיקפק שילוח בכוחה של המחתרת ושלל את הודעת בן-אפרים כי מפלגתו (הרשמית, לא המחתרתית) של קיים מונה 80 אלף חברים — מדוע לא נעשה שום ניסיון לברר את האמת? מדוע חיבל שילוח בזדון ובכחנה גלויה בכל אפשרות של פגישה בדרג גבוה? מדוע לא העמיד את המחתרת העיראקית במבחן מעשי? אילו הוסכם לתת לה בישראל בסיס לאימון לוחמים, האם לא היה קל לעמוד על כוחה ומדיניה?

שאלה מס' 3: אם הכל היה הבל הבלים, פרי דמיונו החולני, מדוע כתב מיכאל אסף, האיש היחיד שנשלח מישראל כדי להיפגש עם ראשי המחתרת במאמר בדבר למחת פגישה זו כי "אפילו בארץ המתנגדת לנו ביותר (קרי: עיראק, שלא חתמה על שבי-תחושק עם ישראל) יש מעין סימנים כי מתחוללת והולכת תמורה גדולה. ידועים לנו אילו מקרים של תמורות מן הקצה אל הקצה, כלומר: משלילה קיצונית של יהודים לגיבויים של ברית יסודית, מקפת, לשגיוב פני הברבים בכל המורת, הערובי על-ידי פעולה הארמונית ומלוכדת בין מדי גת ישראל ובין מדינות המורת התיכון. יתכן כי אסף אינו יכול לסכן את עצמו וללחום בשילוח, אך האם יתחר על כבודו עד כדי להכחיש את דברי עצמו בעתון ובשיחות פרטיות, למחרת שובו מן הפגישה? או מוכנים לביורר ציבורי מלא: תמנה הכנסת ועדת-חקירה ציבורית, בלתי-מפלגתית, תגיש לה את הפרוטוקולים של דויד בן-גוריון ואת תיקי משרד-החוץ ומנגנון החושך על פרשה זו, ואתנו נגיש לה את המסמכים שבידינו. תגבה הועדה את העדו יות ותקבע את האמת!

יתפתלו שילוח ומלהכי פינתו כאשר יתפתלו, אין מנוס מן הקביעה היסודית: שלא נעשה שום ניסיון לבדוק הלכה ל מעשה את כנותם של ראש המחתרת ואת ממדי ארגונה, ששום ניגוי מוסמך של ממשלת ישראל לא הופיע לפגישות עם, הראשון ששמע עליה, לפני שנודעו על הפרטים העיקריים, ושחיבל בזדון בכל מאמץ נוסף, כשם שחיבל השבוע בוועידת פירנצה.

הניכונות הסופית שבוצעה השבוע רק משלימה תמונה זו. אותם האנשים שמסרו בשעתו את לוחמי המחתרת העברית ליד התליין הבריטי, ניסו עתה לחזור על מיב צע זה לגבי לוחמי-השיחור בעיראק.

אני כותב דברים אלה בלב כבד. בלבי תפילה כי גם הפעם יחסיא שילוח את מטרותיו. אני מקחה כי ראשי השלטון הנוכחי בעיראק אינם שונאי-ישראל, וכי נסיונם של קיים וחבריו לפני שמונה שנים להיעזר במדינת ישראל כדי לחולל את המהפכה נגד גורי והאימפריאליזם, לא ייראה בעיניהם כבגידה לאומית, אלא להיפך, כנסיון הגיוני שנעשה בתום-לב. אם כן, יעזור פירסום זה לגלות את פניהם של מנהיגי עיראק — כפי שכבר חשף את פרצופיהם של ראובן שילוח ושל עורכי על המשטר.

זורי אבנרי

מכתבים

יתכן כי דבריהם על בריחת בני הקבוץ נכונים, לזיני בני קבוצי השומר הצעיר, העובדים את משקיהם בחפונים. אולם אם תבואו אלינו, אנשי איתור הקבוצות והקבו צי, תמצאו מצב הרבה יותר טוב. קורא, עין-חרוד (איחוד)

בשנה האחרונה בלבד עזבו 80 מיליו משקי האיחוד את משקי האיחוד. המצב במשקי השומר הצעיר אינו גרוע מזה.

אמא ריקה
... מנוח הדבר שהגברת וראי, שבקושי גידלה בת בת שנה, וכפי שהיא עצמה אומרת (העולם הזה 1095) סגלדה אותה בעוד מנפלת, כבר מרשה לעצמה להציע דרכי חינוך לאחרים, כל עוד שיטת החינוך של ניל לא נכתנה על ידה, מאמרה חוקם פרי.

מרים גיל, גבעתיים

שמחתי לראות תגובה לספרו של ניל הרומה לתנבותי שלי כשקראתי אותו לרא שונה, לפני שמונה שנים. ישר כוחך ריקה, על שניסת את מתיוד והבאת את תגובתך ליריעת הצבור הרבה. נקוה שדבריי ילעלו למטרה ויביאו את התועלת המבוקשת.

יצחק חלמיש, כפר הנוער קרית-יערים... תנו לי אמא כמו ריקה זראי ותרואי שגב אני אתיה מחונך.

יוסף ברסקי, תל-אביב

תנועת פועלי

ר עוד כמה שבועות יארוז חיים כהן את נירוותיו ויעזוב את משרדו — משרד היועץ המשפטי לממשלת ישראל. אחרי סילוקו של יחזקאל סהר ממשרד המפקח הכללי של משטרת ישראל, והו השי השני של ממשלת ישראל לציבור בשנת העשור. הדבר מוכיח כי כל עוד נערכות במדינה בחירות, וכל עוד קיים בה עיתון בלתי-משטחי, אין מנוס מתביעות דעת-הקהל.

אולם ידידיו של חיים כהן לא גואשו. ברגע שנאלצו לסלק את כהן מתפקידו ה' קודם, הם ניסו להגניב אותו לעמדת-מפתח בבית-המשפט העליון. הם לא הסתפקו ב' נסיון למנותו כשופט עליון עשירי במוסד זה. הם ביקשו למנותו לסגן שני של נשיא בית-המשפט — כלומר, לאיש מ' 3 ב' מערכת-המשפט, מעל לראשם של שבעה שופטים עליונים חתיקים.

קשה להניח כי נסיון זה יצלח. הוא ייתקל מן הסתם, בחומת התנגדות נחושה בצמרת המשפט טית. אולם עצם העובדה שמישהו יכול היה להעלות על דעתו שהי' דבר אפשרי, מוכיח עד כמה הצי' ליה חיים כהן לערער את יסודות מערכת-המשפט העצמאית בארץ.

★ ★ ★

ימי האנגלים שלט בארץ מסר דיקסטורי. יש ושוכחים זאת: שלטון המנדט לא היה רק שלטון זר, אלא גם שלטון של איש אחד, בעל סמכויות מוח' לטות. דיקסטור זה היה הנציב העליון. הדיקסטורה של הנציב העליון לא נד' קקה לאישור מלמטה. היא לא הוגבלה על ידי פרלמנט קומי. כל מערכת-החוק ה' מקומית כוננה כדי לתת לאיש האחד הזה אפשרות בלתי-מוגבלת להשליט את רצונו. כאשר סמכויות רגילות אלה לא נראו מספיקות — נוכח המרד הערבי, מלחמת העולם ומלחמת המתהרת העברית — הש' תמש הנציב העליון בנושק משפטי גר' סף: הסמכות לחוקק חוקי-חירום, הבסיס המשפטי המוצק ביותר שהיה לדיקסטור מעולם.

זוהי הירושה המשפטית שנפלה לחיקו של היועץ המשפטי החדש, כאשר אך הוק' מה מדינת ישראל. האם תוקן המצב מאז? האם השתנה הבסיס הצשפטי של השלטון? ההיפך הוא הנכון. אחרי עשר שנים, אשר ברובן היה חיים כהן האיש המכריע בעיצוב החוק ה' ישראל, עוד הורע המצב. בשנת 1948 ירשנו חוק דיקסטורי קולר ניוגלי. כיום יש לנו חוק דיקסטורי המתעמף בדגל האומי.

★ ★ ★

איש הנזשא באחריות לתהליך זה אינו סקיד רגיל. מטעים בארץ מבינים את שכיבותו המכרעת של תפקיד היועץ המשפטי במסגרת החוק הקיים. הדיקסטור האנגלי לא נזקק לממשלה דמוקרטית. הוא סעל באמצעות קומיסאר' רים, שמונו על-ידו ופרו במישרין למרותה. שלושה מן הקומיסארים האלה קיבלו מעמד חוקי, המשחרר אותם למעשה מכל ביקורת דמוקרטית. היו אלה היועץ המשפטי (לשע' בר התובע הכללי, המפקח הכללי של ה' משטרה ותמנהל הכללי של הדואר. אלה שלושה תפקידי מפתח שלטוניים. היועץ המשפטי מעצב את מערכת החוקים, מחליט את מי לתבוע לדין — ואת מי לא. המפקח הכללי של המשטרה אחראי לכי' צוע החוק — או לאי-ביצועו. המנהל ה' כללי של הדואר מסוגל לפתוח כל מכתב, להאזין לכל שיהת טלפוניית.

מצב זה לא השתנה עם הקמת ישראל. אמנם מונו שלושה שרים — שרה-משפטים, שרה-משטרה ושרי-הדואר — הממונים למר' אית-עין על שלושת הקומיסארים. אולם זוהי אשליה. בידי הקומיסארים נשארו מלוא ה' סמכויות החוקיות מימי תדיקסטורה הברי'

טית. לשרים לא ניתנה שום אפשרות לה' פעיל עליהם מרות.

כך נוצר מצב ההופך שלושה שרים לבנות פרלמנטריות, המגי' נים (מטעמי פרסטיג' אישית) על מעשי פיקודיהם, בעוד שאלה מצטצפים עליהם ציפצוף חוקי. הי' כל יודעים את מצבו האומלל של בכור שיטריית. לא הכל יודעים כי פנחס רוזן נמצא בדיוק באותו מצב עצמו — וכי בשנים הארוכות של ישיבתו בממשלה לא נותר ל' עפקו "ליבראלי" זה תפקיד אלא לתת גיבוי אישי לפאשיזציה גר'

אין זו השקפה מקורית לגמרי. היא גר' בעת ממעמקי הנפש הפרוסית. מקורה ב' רוחו של עם אשר הפך את המדינה ל' אלוהים, אשר פילוסופיו העניקו למדינה זוהר דתי. כנגד השקפה זו עומדת ההשקפה של ה' מערב כפי שנוסחה על-ידי הקונגרס ה' אמריקאי ביום ה' 4 ביולי, 1776, בהצהרת העצמאות: „אנו מאמינים כי אמיתות אלה מובנות מאליהן: שכל בני-אדם שונים מ' טבע ברייתם. שהבורא העניק להם זכויות מסוימות שאין לשלול מהם, וכי זכויות אלה כוללות את הזכות לחיים, לחרות ולבקשת האושר. לאבסחת זכויות אלה נר' צרו בקרב בני-האדם ממשלות. היונקות סמ' כיוותיהן הצודקות מהסכמת הנמשלים...“

הניגוד בין תומאס ג'פרסון ל' בין חיים כהן הוא ניגוד חותך. השקפתו של ג'פרסון מובילה ל' מדינת-חוק, בה ניתנת לאזרח ה' זכות לעמוד נגד חוק בלתי-צודק. השקפתו של חיים כהן מובילה לחוקי-חירום ולשרירות שלטונית.

★ ★ ★

דעת הקהל העברית לא עמדה עדיין על מלוא הסכנה הגלומה במצב החוקי הקיים. כי מאות חוקי-דיכוי ברי-תוקף טרם הופעלו כלפי האוכלוסיה העברית.

אולם חוקים אלה הופעלו במדינת יש' ראל. הציבור הרחב עבר על כך בשתיקה, כי קרבנות החוקים האלה היו תמיד ער' בים, ורבים בארץ סבורים כי כל פעולת' דיכוי המכוננת נגד ערבים טובה ורצויה.

לא נעמוד כאן על הרקע המדי' סרי של גישה כזאת. ברגע חשוב לציין רק דבר אחד: שכל חוק שואף להתבצע. חוק המופעל כי יום נגד חלק אחד של האוכלוסיה, סופו להיות מופעל נגד כולם.

כל עוד קיים בארץ שלטון יציב, כל עוד הגוים בין המפלגות זעירים, והה'

ברת והולכת של מערכת-החוק. חיים כהן היה האיש שניסח את החוקים החדשים. את הוראותיו קיבל ישר מן ה' מקור — מממשלת-הצ'לים, המקובצת מ' סביב לודי ב'גוריון. בכמה מקרים בול' טים — שעוררו ביקורת מפלגתית או עתור' גאית מיוחדת — הוגבלו צעדיו על-ידי ה' כנסת. אולם במאות מקרים אחרים ניתן ל' לחיים כהן לחוקק חוקים כאוות נפשו.

★ ★ ★

היום כהן איננו משרת קטן, הרוקד לפי חליל אדוניו. אין הוא יחזקאל סהר משפטי. הוא אדם הרבה יותר מורכב מ' מסובך. יש לו השקפת-עולם להצדקת מעשיו. למרבית המזל, גם אין הוא שתקן. להי' פך, הוא אוהב לדבר. הודות לדיבורים אלה — ברדיו, בעתונות, במסיבות — ניתן ל' ציבור לעמוד על השקפת-עולמו של היועץ המשפטי, המועמד לכס השופט העליון.

השקפה זו אומרת כך: המדינה היא מקור כל הזכויות. יכולה היא, בטוב לבה, להעניק זמנית זכות זו או אחרת לפרט. אולם כל זכות שלא הוענקה במפורש, נשארה בידי המדינה. זמל זכות שהוענקה, יכולה המדינה להחזירה לעצמה.

מונים הרחבים משלימים עם מנת-חלקם, יכולים חוקי-דיכוי לנוח. אולם הם רק מנמנים — והם עלולים לחשוף את שי' גיהם ברגע שמישהו יעמיד בספק את שלטון בעליהם.

אם ישתנה שחי-המשקל הפוליטי בארץ, אם יחצר משבר כלכלי המלווה בתמורות פוליטיות, אם באיון צורה שהיא תראה הצמרת סכנה לשלטונה — עשויים חוקי' הדיכוי להיכנס במפתיע ובעצמה לפעולה. אז יתברר — במאוחר — כי ב' משך שנים ארוכות של פעולה שקי' טה וסבדנית גיבש ושיכלל חיים כהן מערכת-חוקים המאפשרת ל' כלוא כל האדם, להאשים במעט כל אדם ב'רגול' ולהחזיקו במאי' סר תקופות ארוכות, לשדוד רכוש "לטובת הציבור", להשתק כל עתון, לשלול את החוקיות מכל ארגון פוליטי — ולהפוך למעשה ציבור שלם להמון חסרי-אונים, ה' סרי-הנהגה וחסרי-זכויות.

זאת אינה תיאוריה. כל זה כבר קיים ופועל בחלק הערבי של ישראל — במסגרת חוקית לגמרי, בלי כל אפשרות (פרט ל' מקרים יוצאים מן הכלל) לבקש סעד מ' בית-המשפט. ואם אותם האמצעים נשארו ב' מקרר לגבי הציבור העברי — אין שום ערובה שישארו שם לנצח.

אם להשתמש בפתגם הודי: ה' הולך לישון עם נמר, אל יתפלא אם ייטרף בלילה.

★ ★ ★

כהן אינו בודד בהשקפת-עולמו. מי' שהו שם אותו בתפקידו, מישהו החזי' קו שם, מישהו מבקש עתה להפכו שר' פט עליון. אולם בעוד שחיים כהן פיספט על דעותיו, מישהו זה שותק בנקודה זו. הוא עושה את שלו בשקט. בראש וראשונה הוא דואג לכך שלא יהיה במדינה בית' משפט בעל סמכות אמיתית להגן על חרות האדם ועל זכויות האזרח.

זוהי הנקודה המכרעת, ויש ל' חזור עליה פעם אחרי פעם: אין ערך לבית-משפט, אם בית-משפט זה חייב לפסוט לפי כל החוקים המתקבלים ככנסת. כי כנסת זו — שאינה אסיפת-הנבחרים של העם, אלא אסיפת-השליחים של מפלגות בעלות מהות טוטאליטארית — יכולה ברוב רגיל לקבל חוק ה' מצווה להרוג כל אזרח חמישי.

בכל המדינות הדמוקרטיות בעולם (פרט לבריטניה, בעלת המסורת הרטוקרטית ש' אינה ניתנת לצירעור) קיימת חוקה כתובה, המגדירה את זכויות-היסוד של האדם. אם כל חוק שהוא של הפרלמנט סותר את ה' חיות החוקה, רשאי וחייב בית-המשפט ל' בטל את החוק.

מפעם לפעם הומצאו בישראל תירוצים נגד קבלת חוקה. דובר על צרכים קואלי' ציוניים חולפים, על חילוקי-הדעות הקיי' מיב בין החילוניים והדתיים, על הצורך לקיים חוקי-דיכוי שאפשר להפעילם נגד הערבים. כל אלה אמיתות. הסיבה האמית' תיה היא פשוטה: למנוע בכל מחיר את הקומתם של מערכת-חוק ושל בית-משפט המסוגלים באמת לשמש תריס נגד שרי' רות השלטון. הצמרת הפוליטית של ה' מדינה רוצה לשמור במחסנה עתודה של כלי-נושק חוקיים, להפעלה בשעת הצורך.

הודות לחיים כהן, בארץ רצוין זה על סיפוקו. כפרם על כך רוצים להכניסו לבית-המשפט העליון. ל' פני שציבור המשפטנים יוכנע ל' נסיון זה, מוטב לו לעיין מחדש בספרי הומרוס ולהיזכר מה קרה לכני' טרויה, כאשר הכניסו את סוס העץ אל בין חומותיהם.

כל הזכויות שמורות

צפויה בימים הקרובים תופפת כוח רצינית לישראל. אם פורסם הידיעה ברבים, היא תימסר בצורה חגיגית ורבת־דוּסָם.

כמה מפלגות ינסו לנצל במלחמת־הבחירות את אלופי התנ"ך. בעוד שבמפא"י העלו כמה עסקנים את הרעיון להכניס לרשימת המועמדים את יחיאל אלשיך, כדי למשוך קולות של תימנים ודתיים, יעשה נסיון מטעם המפלגה הדתית הלאומית למשוך לרשימתם את עמוס חכם.

השגריר הסובייטי יעזוב את ישראל אחרי ה־1 בנובמבר ולא יחזור אליה, כל זמן שישאל לא תמנה שגריר קבוע במוסקבה. ההודעה הממשלתית על מניו של אלוף יוסף אבידו למנהל הכללי של משרד העבודה, עוד בטרם שמונה לו מחליף, מתפרשת בחוגי הדיפלומטים הסובייטים בישראל כעלבון מפורש וכהזמנה לניתוח יחסים מעשי־לפחות. באותה צורה מתפרשות גם הידיעות ש"הדולפין" לעתונים על אי־הסכמתם של דויד הכהן ויעקב שפירא לקבל את תפקיד השגריר במוסקבה על עצמם.

לתסיסה גוברת והולכת בין צעירי מפא"י, בעיקר בי תנועת המושבים, יש לצפות בהתקרב הבחירות לנספת. הפעם המדובר הוא בצעירים ממש, בגילים 28—24, מאלה שהשתחררו לפני כחמש שנים מצה"ל, או בשנים האחרונות מצבא הקבע. במושבים ובקיבוצים מתרכזים חוגים גדלים של צעירים וצעירות, המביעים בגלוי בכל הזדמנות את התמרי מרותם מן ההנהגה הנוכחית. ציר הביקורת הוא השחיתות במדינה וחוסר המעש

שראשי המפלגה מגלים ביחס אליה. החנינה שהעניק הנשיא לאחרונה שלושם רון וליוסף אלחנסי הוציאה מן הכלים את הצעירים האלה, הרואים בכך עידוד גלוי ושחיתות ימרי תרבה.

הבחירות

בהסתדרות הי ארציות של הי הסתדרות הכי ללית יקומו בי עת וכעונה אי רית עם הכחיר רית בהסתדרות כולה. חשבון מ־פא"י: מאחר שיש לצפות לנצחונה ב־בחירות בהסתדרות כולה (בעזרת הט כסיסים ואף הזיופים הרגילים) יבטיח לה קיום הבחירות ב־הסתדרות הארצית

יות באותו מועד את אותם היתרונות גם שם, כנגד מפל־

נות השמאל. המועד המצופה: זמן קצר לפני הבחירות לכ־נסת הרביעית, כדי שנצחקן מפא"י ב־הסתדרות יגביר את הפרסטיגיה שלה ל־קראת המאבק העי־קרי.

תערוכת הקיבוצים לא תתקיים בתל־אביב. בניגוד לקיבו צים, שרצו לקיימה בתל־אביב כדי לכסות את הגרעון הגדול מן המשוער שנתהווה בגלל מעוט המבקרים בחיפה, החליט תדי קולק למנוע את הדבר, מחשש פן יגדיל קיום התערוכה המוצלחת בתל־אביב את הפרסטיגיה של חיים לבנון הצי"כי. לעומת זאת ייתכן קיום התערוכה באחד המקומות בסביבת תל־אביב.

שטרי הכסף יוחלפו. אין כנראה מנוס מפני צעד זה, מאחר וסכומים גדולים של סטרות מזוייפים נמצאים עתה, בחוץ־לארץ וחלקם אף חזר ארצה.

קרוב לוודאי שראש ממשלת איטליה, אמינוטורה פנפני, יכמל את ביקורו בישראל. הסיבה, אשר אפשר היה לצפות לה מראש: מורת רוחם של הערבים.

מפ"ם תחריף באופן מלאכותי את יחסיה עם מפא"י. בסוף אוקטובר תקיים מפ"ם כינוס של פועלי בנין, בו תעלה את הדרישה להגדלת שכר העבודה ב־15% והטבות אחרות, בניגוד מוחלט לקו הממשלה. כוננת מפ"ם: לטשטש את הרושם הציבורי כאילו היא גרורת מפא"י, לפתוח בזאת את תעמולת־הבחירות שלה.

הסוחרים יצאו שוב למערכה של הפגנות ומחאות. הפעם יהיה זה נוכח נסיונה של הסתדרות העובדים לארגן את הזבנים השכירים באיגוד מיוחד. אולם הפעם אין הסוחרים מאוחדים בדעתם בקשר לתגובתם, מאחר שהענין נוגע רק לבעלי החנויות הגדולות ולא לרוב ציבור הסוחרים, שאינו מעסיק זבנים שכירים.

חילופי גברי רציניים צפויים במשמרת מחוז ירושלים, עקב שטרוריה פלילית שנתגלתה במטה ענף התנועה בבירה. הסמלים משה

אלמגור, שלמה נגרי ודויד מזרחי מענף זה נאסרו לאחרונה באשמת ניהול עסק פרטי של השכרת מכונות, בתוך כתלי המשטרה. הקצין החוקר בפרשה, ע.מ.מ. דויד טריפוס, ימצא בוודאי את הקשר למפקדיהם של סמלים אלה, קצינים בכירים במטה המחוז.

העם

אזרח אמיץ

מלכד ברית־המועצות, אין מדינה המור פיעה כלפי העולם כגוש מונוליתי כמו ישראל. בכל רחבי העולם חוזרים כל ה־ישראלים כתוכים אחרי אותן הסיסמות הרשמיות, סוגדים לקו הרשמי של ממשלתם כדבר אלוהים חיים.

לולא הרצון הטוב ששאר בעולם התר־בותי כלפי ישראל, כתוצאה מפשעי הנאצים, היתה הופעה טוטאליטארית זו מבאישה מ־זמן את ריח המדינה. כי אנשים נאורים בעולם המערבי מעדיפים מדינות בהן יש מאבק של דעות והשקפות, ושהן נשמעים בצד הקול הממשלתי גם קולות אחרים.

במידה רבה נובעת אחידות חדוגנית זו מ־תסביך גלותי: הרגשתם של בני הגטו שעלי־הם להציג חזית אחידה כלפי ה"גויים". אולם בשנים האחרונות נוספה סיבה מוח־שית יותר. בכל רחבי העולם, עד לפניות הנידחות ביותר, משגיחים מאות רבות של שליחי מנגנון־החושך הישראלי, כולם בשכר מלא ובתנאים נוחים, על אזרחי ישראל. לא

מוסרי, וכי הדבר מחייב אותו לפעילות מדינית. כך חתם, בין השאר, על הכרוז של 150 אנשירוח נגד הממשל הצבאי.

ישראל אינה כיג'י. עובדות אלה לא נעלמו מעיני ראובן שילוח ואנשיו, השוקדים לדעת את הכל על כל אנשי הציבור בישראל. לכן, כשאך הופיע שמו של פלסנר ברשימת־המשתתפים האיטלקית, הוזמן הפרופסור למשרד־החוץ. שם גורשו בלשון שלא השתמעה לשתי פנים, לתור על הנסיעה. פלסנר דחה את הדרישה.

השבוע יכול היה שילוח לקבוע בסיפוק מר שצדק בהערכת האיש. כאשר הסתלקו הציגים הישראליים מן הועידה, נשאר פל־סנר על משמרתו, נאם את נאומו המדעי על המשותף בין שלוש התרות השמיות, היהדות, הנצרות והאיסלאם.

הוא לא הסתפק בכך. הודיע פלסנר ב־ראיון עתונאי: "ישראל אינה זהה בעיני עם בן־גוריון ודעותיו. האידיאל שלי הוא כינון החברה החדשה, עליה חלם הרצל, שאת דעותיו האמיתיות מסלפים אנשי ה־משרד הקיים. הציגונים האמיתיים בדרונו היו ארלוזורוב ולנדואר. אני משתמש באו־תה מידה של חרות שהמדינה משאירה לנו, כדי לפעול בהתאם להכרתי ולטובת ישראל, באופן ההולם את עברה".

הוסיף פלסנר: "איני נציג רשמי של ישראל. איני רואה את עצמי כפורף להחלי־טה בלתי־הגיונית של אנשים בעלי כחנות רעות כלפי הערבים. אני בטוח כי פרופסור בובר היה נוהג כמוני".

אולם פלסנר לא היה המים. הוא ידע כי מאותו רגע יופעל נגדו מלוא הכוח של המנגנון. העיר הוא: "איני מסתח. אם יהיו נבנים ויסיחו נגדי, הרי יש לי אמצעים אחריים, ואינני תלוי מבחינה כלכלית באו־גיברסיטה".

איש "תמחוני". הוא לא טעה. כבר למחרת בבוקר החלה מכונת־ההשמצה ב־רשמית לפעול במלוא הקיטור. כתבות ה־עתונאי־המשרד הציגו את פלסנר כאיש "תמ־הוני", מטורף למחצה, עובר־בטל (פשע ל־דוגמה: הוא התרגו על ילדים שאינם קמים ומפנים את מקומותיהם לגברות באוטובוס). מעמדו המדעי, המוכר ברחבי המרחב, הוטל בספק. דוברים רשמיים איימו ב"חקירה". אולם לגבי רבים מאזרחי ישראל היה פלסנר השבוע מעין גיבור לאומי, איש שנתן מופת של אומץ־לב אזרחי. הודות לו נקבע בפלורנץ כי לישראל יש יותר מקול אחד.

יחסים מרחביים כגוב בליה

השלום בין ישראל ועמי ערב יבוא, כמו יום־הדין באמונת הנוצרים, כגוב בליה. יסודו לא יונח בפגישות דרמטיות, בוועידות־שלום היסטוריות, ובתרועות הצוצרה. לכל אלה חייבים לקדום מאות מגעים שקטים ללא־פרסומת, פגישות פרטיות בהן יתגבש לאטו בסיס ראשון לאמון הדדי ולהבנה הדדית.

יוזמי ועידת־פלורנץ רצו בדיוק בואת. אחד היוזמים העיקריים היה יוסף (ג'ו) גולן, איש כפר אביחיל, ראש המחלקה ה־ערבית של הקונגרס היהודי באירופה. אדם שקט ורציני, הפועל מזה שנים בסבלנות ובהתמדה ליצירת מגע עם הערבים. היה זה הוא ששיכנע את גיורגיו להפירה, וזה עיזית פלורנץ, לכנס ועידה של עמי הים התיכון שתהיה מוקדשת, באופן רשמי, ל־ליבון בעיות רוחניות, רעיוניות ותחיות גרידא.

החשבון: מחוץ לישיבות הרשמיות יוכלו אנשירוח ישראל ומאוצות ערב להיגוש באופן שקט ופרטי, ללא פרסומת עתונאית, לברר זו הפעם הראשונה את הסיכויים ה־אמיתיים ליחסי שלום ושותפות. לקשור קש־ריידידות אישיים ולשתול את השתיל העדין הראשון לפעולת־שלום עתידה.

ההרצאות בתוכנית היו כמעט כולן מוקדשות לנושאים דתיים. רק הרצאה אחת ה־תה צריכה לדון בסוציאליזם הערבי. נעשה הכל כדי למנוע את בואם של אישים פרי־ליטיים רשמיים, שיאלצו את שאר הנציגים להבליט שוב את השנאות הנושנות ולנקוט בקו נוקשה. כאשר ערך גולן, יחד עם לה־פירה, את רשימת המוזמנים מכל הארצות, היה מצוייד בהבטחה מפורשת מפי שרת־החוץ הישראלית, שנמסרה לו באמצעות

פגיעה ישירה

רק עסקנים מפלגתיים מישראל, אלא גם כסודנים, סוחרים וסתם תחירים בטוחים כי דבריהם בנכר ייכנסו לאחד התיקים ב־ישראל, עלולים מוטט את הקאריירה שלהם כשיחזרו הביתה.

מפר הפקודה. השבוע זכתה ישראל לאורה אחת, ששכר את החזית הטוטאלי־טארית, העז להציג כלפי העולם את דעותיו הפרטיות, למרות האיומים הרשמיים. היתה זאת הפגנה של אומץ־לב נדיר בישראל.

הענינים בוועידת פלורנץ הגיעו לכלל מש־בר. ראובן שילוח הצליח להגשים את ה־משימה אשר לשמה בא: לפוצץ את הוועי־דה. כל המשתתפים שבאו מישראל נכנעו לפקודתו, הודיעו על הסתלקותם (ראה לה־1). ואו לפתע נסתבר כי משתתף אחד מ־ישראל מפר את הפקודה. היה זה הפרופסור מאיר פלסנר (60), יהודי גרמני ממוצא פולני, שהוזמן אישית לוועידה כמומחה בעל שם עולמי למדעי האיסלאם.

פלסנר נקרא לפלורנץ לפי בקשת מאר־טין בובר, ידידו האישי של המארת, הפרו־סבור גיורגיו להפירה, ראש העיר. כמו בובר, גמנה פלסנר על חברי האגודה איחוד־מכיון שהועידה לא היתה פוליטית, אלא מוקדשת לבעיות רוחניות ודתיות, העדיפה איחוד לשלוח את פלסנר, כותב הערך האוהד והארוך על האיסלאם באנציקלופדיה העברית, במקום אדם פוליטי מובהק.

אולם גם פלסנר הוא בעל הכרה פוליטית עמוקה. כיהודי דתי, השומר מצחת ולומר מדי יום שערך בתלמוד, הגיע למסקנה כי הקו האנטי־ערבי של ממשלת ישראל בלתי

*. הלא אף אתם ידעתם היטב כי יום ה־כגוב בליה, כן יבוא. (איגרתו הראשונה של שאולוס אז קחילת התסלתיקים).

יושב-ראש הקונגרס היהודי ד"ר נחום גולדמן, כי גם ישראל לא תשלה נציגים רשמיים. נציגי עיקרי הוועד משה שרת, שאין לו כיום תפקיד רשמי.

מנגנון החינוך מתערב. זה היה הדבר כאשר התערבה בענין אותה מחלקה של מנגנון החינוך המנהלת את המדיניות הערבית של ישראל. מחלקה זו, בהנהלת ראובן שילוח, שייכת רק להלכה למשרד החינוך, כפופה במישרין לוויד בן-גוריון. עקרונותיה: השתלבות במערך המערבי, שני את התנועה הלאומית הערבית.

במשך עשר שנים חיבל מנגנון זה בהצלחה בכל סיון מצד גופים אחרים פרטיים ליצור קשר עם גופים ואישים ערביים. קשר מגע בעד אורח ישראלי מלהיענות להזמנתו האישית של גאמל אבד אל-נאצר לבוא אל מצרים, ניתק את המגע בין נחום גולדמן ואישים ערביים באמריקה, השיב ריקם את פניותיהם של שורה שלמה של גופים מחתרתיים ערביים, בניהם גניית המחתרת העיראקית (ראו מכתב העורך).

יוזמתו של גולדמן עוררה מורת-רוח בחוג זה. האפשרות שאנשים פרטיים מיישראל יסעו לפלורנץ, יקשרו קשרים עם אישים ערביים ויתחילו בפעולה מדינית המובנת לקו הרשמי, נראתה לו כסכנה למצבתו. על כן החליט לנקוט באמצעי קיצוני: לשגר ולעזיבה את ראובן שילוח עצמו, יחד עם מוריס פישר.

ההחלטה גרמה לתדהמה כללית. משה שרת התפטר מיד מהשתתפותו במשלחת. האישי לקים רמזו שבואם של שני פקודי משרד החינוך אינו רצוי, אך לא רצו לקלקל את היחסים עם ישראל ושלחו להם הזמנות. ברור היה לכל פרשן רציני כי הופעתו של ראובן שילוח בוועידה כזאת תבהיל את הערבים, תהרוס בחייו יד את המטרה האמיתית של הוועידה, אחרי שגמאל עבד אל-נאצר כבר שלח לה ברכה רשמית.

עצם הופעת שני פקידים של משרד החינוך כבר היתה מעין הפרת-אמון כלפי המשתתפים הערביים. ואילו הופעת שילוח עצמו, אדם הידוע במרחב כולו כאיש מנגנון החינוך והנחשב כסוכן המזימות הבריטיות, הגדישה את הסאה.

"בזיון לישראל". ברגע שהופיע שילוח, מתה הוועידה. הערבים סרבו לשבת עם שילוח ופישר. שילוח נתן פקודה לכל הישראלים להסתלק באופן הפגנתי. שני אנשי משרד החינוך פלאפן ורוסטום בסטוני, ביקשו עצה ממאיר יערי בארץ. יערי הלך לבן-גוריון, שמע את האימים הרגילים ל"סילוק מפ"ם מן הממשלה, נכנע כרגיל. פלאפן ובסטוני קיבלו את פקודת שילוח, עזרו בזאת לפוצץ את הוועידה, סיעו בידי שילוח "להוכיח" כי אכן אין שום סיכוי לשלום עם הערבים.

שני אנשים סירבו להיענות לפקודה זו. האחד היה נציג ישראלי — הפרופסור מאיר פלסנר (ראה לעיל). השני היה נציג הקונגרס היהודי, יוסף גולן. איש זה, המארגן האמיתי של הכנס וחבר קבוצת האסיד מדיטראנין הפועלת בצרפת למען שותפות מרחיבה, לא ראה בל סיבה לעזור לשילוח במזימותו המפוקפקת.

התגובה היתה מיידית. נערך הקירטה כדי לקבוע את אחריות הארגונים היהודיים, שיניצבו מאחורי קבוצת האסיד מדיטראנין שארגנה את הכנס והסכה בזיון לישראל. התרתח ראובן ברקת, איש ההסתדרות, ליכאורה ראשי-משלחת ולמעשה עושה-דברו של שילוח.

בארץ הפגין ד"ר נחום גולדמן חוסר אור מצלב מדיהם, נייער בפומבי את חוצו מ"גולן, העמית פנים כאילו גולן הוא פקיד קטן שבא לגמרי במקרה לפלורנץ, ללא קשר עם הקונגרס היהודי, בשם כתבת אלמונית. כך הציל גולדמן את עורו מפני זעמו של ביגיי, המאיים זה מכבר לסלקו מתפקידו כנשיא ההסתדרות הציונית.

אולם דעת-הקהל הישראלית הגיבה לגמרי אחרת. כמעט כל היציבור הגאור הביין כי שילוח פוצץ את הוועידה במזיד. אפילו עורך ידיעות אחרונות, הרצל רוזנבלום, אחת מאוכלי-הערבים המובהקים במדינה, כתב: "הכשלנו בטפשותנו את יוזמתו ה"יפה של האיטלקים... התנהגנו כפיל ב"נותן החרטינה... מדוע היה על משרד החינוך לשלוח שני פקידים רשמיים שעצם שמותיהם (מעוררים התנגדות)... מדוע לא יכלו לשבת להם בצערה מוחלטת באיזה בית-מלון באיטליה, כדי לשמש יועצים חרישיים למשלחת הישראלית?".

השתלי הערדין. פיצוץ הוועידה לא קבר רק את המאורע הראשון מזה שנים רבות

בו הסכימו נציגים ערבים לשבת בצוותא עם נציגים ישראליים ולדון עמם על בעיות המרחב. הוא פגע קשות גם בממשלה ה"איטלקית ובכנסיה הקתולית, שעמדו ב"אופן בלתי-רשמי מאחורי הוועידה.

אלה עשו מאמץ גואש להציל את הניתן להציל. הם הבינו כי המטרה האמיתית של הוועידה — ליצור אחידה של אמון ולאפשר שיתוף בלתי-רשמיים ידידותיות — כבר נקברה. הם ביקשו להציל לפחות את ה"מראה החיצוני של ועידה מצליחה. לכן הפעילו לחץ כבד על כל הצדדים, השיגו לבסוף הסדר בו ויתרו שני אנשי משרד החינוך על השתתפותם בוועידה עצמה, הם תפקו בישיבה ביצע המשקיפים הדיפלומטיים.

אולם היה זה הישג ריק. הנאומים נמ"שכו, אולם כל המשתתפים ידעו כי זוהי הצגה חסרת-תוכן. ועידת-פלורנץ פוצצה. השתל הערדין של הבנה עברית-ערבית, ש"נשתל בסבלנות כה רבה על-ידי היוזמים, נעקר מן השורש ביד אכזרית. היתה זאת ידו של ראובן שילוח, היד ששום ערבי במרחב אינו מוכן ללחצה.

היסטוריה

הקרב על הצור

וויד בן-גוריון אוהב להשתח את עצמו ליהושע. צ'ארלס אורד וינגייט דימה את עצמו לגדעון. יתכן כי לולא דוגמתו של התיאור התנ"כי, לא היה המצפון הלאומי מרשה בקלות כזאת את גירוש הערבים מן הארץ. באלף צורות בלתי-נראות משפיעה תקופת כיבוש כנען על התנה.

אולם מה קרה באמת באותה תקופה? האם ספר יהושע אמיתי או כוזב? השבוע, כאשר התכנסו מאות חובבי-ארכיאולוגיה ב"צפת כדי להקשיב להרצאות כינוס החברה לחקירת ארץ-ישראל ותיקוניה, עמד נושא זה בראש הויכוחים.

כבר לפני שלוש שנים, בכינוס החברה

בטבעון, הת

נגישו שני ה

יריבים-השור

תפיס: ד"ר

יגאל ידן,

תומך נלהב

ספר יהושע וד"ר

יחזקאל אהרן

ני, אויב מר

שבוע של

ספר זה ה

עולם הזה (939). מאז הצטיירו שני היריבים הגדולים בנושך חדש: הממצאים שנתגלו עד כה בעבודתם המשותפת בחצור, בה נמשכת עתה העונה הרביעית של החפירה.

אריה כנעני. מבטן האדמה של התל הענקי והשטח הסמוך לו הוצא שלל של כדי חרס. בעיר התחתית נמצא בית מקדש כנעני לאל-השמש הוד, המתאים בדיוק נמ"רן למתכונת בית-המקדש של שלמה, מוכיח כי המקדש הראשון של ישראל היה העתק (קטן למדי) של מקדשים כנעניים סטנדרטיים. תבליט של אריה נהדר, אולי היפה ביותר שנמצא אי-פעם בארץ, הקסים את ה"מסתכלים. אולם הממצאים לא נתנו נשק מכריע בידי אחד משני היריבים.

דבר אחד הוכיחו הממצאים: התאורים בספר התנ"ך מדויקים עד להפליא. "כי חצור לפנים היא ראש כל הממלכות ה"אלה" קבע חצור ספר יהושע — ואמנם נתגלה כי חצור היתה עיר אדירה, שהש"תרעה על פני 800 דונם — פי עשר גודר לה יותר מכל עיר קדומה אחרת בארץ ישראל, ואולי אחת הערים הגדולות ביותר בכל העולם של אז, בעלת חומה אדירה ש"נתגלתה השנה יחד עם השער הראשי.

התנ"ך קבע כי "כל הערים העומדות על תלם לא שרפם ישראל, זולתי את חצור לבדה שרף יהושע" — ואמנם נתגלה כי העיר הכנענית הושמדה בשריפה אדירה, ש"שמה לה קץ פתאומי.

השאלה היתה רק: מתי קרה הדבר, והאם אמנם היה יהושע השורף?

המבין לא יבין. הויכוח הוא בעל משמעות היסטורית עמוקה. אם צודק ספר יהושע, כדעת ידן, הרי היה הכיבוש של ישראל פתאומי ותד-פעמי, השמיד את ה"תרבות הכנענית הקודמת ונתן לישראלים לפתח תרבות חדשה לגמרי. אולם אם צ"דק אהרן, הרי הסתגנו הישראלים באיטיות ובהדרגה, התמזגו עם הכנענים, למדו את תרבותם ומהתחיל המשך ישיר של התרבות הכנענית — תיאוריה המתאמה מאד ל"תפיסה ה"שמית". הוואה בתרבות העמים השמיים הקדומים יחידה רוחנית אחת. העילה לויכוח כולו היא הסמירה הבלתי-

טת בין ספר יהושע, המתאר את תבוסת לבין מלך חצור ואת השמדת העיר, לבין ספר שופטים, המתאר כיצד לחם ברוך בן אבינועם גם הוא נגד מלך חצור. וימכרם ה' ביד יבין מלך כנען, אשר מלך בחצור, ושר צבאו סירא, והוא יושב בחרושת הגויים." אם חצור הושמדה, כיצד יכלה כעבור שנים מעטות למשול ברחבי הגליל והעמק — ביחוד נוכח העובדה שהחפירות מראות ש"שום עיר כנענית נוספת לא קמה בחצור אחרי השריפה הגדולה?

שלושת שלבי הפלישה. בסימפוזיון הגדול, שנערך אחרי פתיחתו של ידן, ר"שבו השתתפו מיטב המדענים, היה מספר התיאורים כמספר המתחכמים. המתחכמים ודעותיהם:

● ד"ר יוחנן אהרן: יהושע לא הגיע כלל לגליל. ראשוני המתחילים הישראלים הסתגנו לאזור זה בדרכי שלום, התנחלו ב"הר המיוער, למדו את דרכי-החיים של ה"כנענים. חצור נכבשה רק בימי דבורה. מח"ברי התנ"ך תיארו את הפרטים במדויק, אך לא היו בטוחים בתאריכים, ועל כן ייחסו את הכיבוש בטעות ליהושע. הישראלים ש"התישבו על חורבות העיר הכנענית הש"תמשו בכלי-חרס שסגנונם מוכיח כי ישבו כבר קודם לכן זמן רב בין הכנענים, והתבוללו בתרבותם.

● חוקר-המקרא מנחם הרן: יתכן כי לא יהושע כבש את חצור, אך מחבר ספר יהושע הסתמך על מסורת עתיקה, שהתא"שרה על-ידי הארכיאולוגיה, כי צפון הארץ נכבש בסמוך לתקופת כיבוש מרכז הארץ. לכן ניתן היה לייחס את כל הכיבושים ל"דמות אחת.

● ההיסטוריון ד"ר שלמון: אין כל הר"כחה שחצור, "ראש כל הממלכות" של כנען, שנחפרה על-ידי ידן וחבריו, היא אמנם אותה חצור שנכבשה על-ידי יהושע, או שעליה מדובר בפרשת דבורה. אם בני ישראל לא יכלו לכבוש את יריחו, אז עיר

הכיבוש כולו. אולם למעשה נמשך הכיבוש מאז ימי האבות (כיבוש שכ"ם ופרשת דינה) עד ימי דויד (כיבוש ירושלים) — היינו תקופה של הרבה מאות בשנים, בהן קיי"מו הישראלים מגע הדוק עם הכנענים ומן הסתם התמזגו עמם בהדרגה למע חוש.

נושא לארכיפרהיאולוגים. יתכן כי השאלה תוכרע סופית רק עם המשך החפירות בחצור וגילוי מימצאים חותכים יותר. הבטיח יגאל ידן: יש בחצור עבודה לפחות לעוד 796 שנים של חפירה. עד אז יוכלו להתווכח כאחת נפשם לא רק כל ה"מדענים, אלא גם ארכיפרהיאולוגים חוב"בים.

שיירה בעורף

בעוד המדענים עסקו בקרבות מלפני 3200 שנה (ראה לעיל), דיבר לפחות גואם אחד על קרב קצת יותר קרוב. היתה זה יגאל אלון, שהפתיע את באי הכינוס בראשו ה"מגולח ("זוהי תספורתי הקיצית. לא ידעתי שזימינו אותי לנאום!"). אלון הפלמי"ח נקי רא לספר על כיבוש העיר צפת והגליל ה"עליון תחת פקודתו, בשנת 1948.

אלון ויתר על האגדה העקשנית, התוורת ברוב הסיפורים על כיבוש צפת: כאילו בר"חו הערבים מפני שהפיצו אצלם את השמר

משה שרת

אל תשחז את שילוח

עה שיש ליהודים פצצה אטומית, או בגלל פגז אחד של מרגמת הדייזיקה, סיפורו של אלון היה פרוזאי יותר: הפיקוד, שחלש על כוחות דלים (כמה רובים, מקלע אחד ו-40 סטנים מתוצרת הארץ) החליט כי המפתח לכיבוש העיר כולה הוא מצודה, השוכנת בראש ההר אשר העיר צפת ערוכה מסביב לפיסגתו.

נסימן ראשון של התקפת-מצח נכשל. ב"נסימן שני חילק אלון את הכוחות, התקיף יחד עם המצודה גם שני מקומות אחרים בעיר, שלח שלוחות אחרות לכבוש את הכפר עקברה, מדרום לצפת, ואת משטרת הר כנען. היתה זאת ההתקפה שהכריעה את הכף.

"לא סגרנו את המעגל, כי לא רצינו ש"הערבים יישארו במקום וייערכו להגנה הקיפית. לא היינו מעוניינים בהתקשות ה"ערבים, אלא בניידותם", הוסיף אלון בחייו עדין. היתה זאת הפעם הראשונה שאחד ממצביאי תש"ח הודה בגלוי כי סילוק ה"חטשן בעמוד 9)

„העולם הזה“ מגיש את גילוייו ותוצאות חקירתו המוסמכת והמקיפה הראשונה

מיה קרה במינזר

מיידה מכווערת מרחפת מזה כמה שבועות בחלל האויר הגלילי — אונס. שני כמרים של הכנסייה היונית-אורתודוכ' סית, אמרו השמועות, אנסו גזירה, במינזר הר תבור.

המטרופוליט איזודורוס, בישוף העדה ה' יונית-אורתודוכסית בישראל, מאן בכל תר' קף לדבר על הנושא הכאוב. במשך ימים כמעט ולא פסק הטלפון מלצלצל בביתו; עתונאים מכל קצות הארץ וכתבי חוץ רצו לשמוע מפיו פרטים על הידיעה המדהימה, אך הבישוף שתק. לכל היותר היה מוכן לומר: „זה בשבילנו אבל. אנתנו כולנו המומים מדי מן המכה, מכדי שאפשר לדבר עליה.“

והוא ציטט פתגם יוני עממי: „כשעכבר אוכל חתיכת לחם, אומרים בעלי הבית: העכברים אכלו את הלחם.“ הנמשך: אמנם סרחו רק שני כמרים, אך חחרפה גו' פלת על כל לובשי הגלימות השחורות.

אולם אם הבישוף לא היה מוכן לדבר, דיברו אחרים — ובשטף. בכל גזרת — במספרה, בשוק, בבית-המלון היחיד — וב' כפרי הסביבה, שם מרוכזו רוב 7000 בני העדה היונית-אורתודוכסית בישראל, דיברו.

הידיעה הראשונה שפורסמה בעתונות ג' לחה עלידי כתב עתיים. היתה זו ידיעה קצרה ותמציתית. לא כן הגירסות שעברו מפה לאוזן. נאמר בהן כי לא גזירה אחת אלא שתיים נפלו קרבן למעשים המגונים, כי המצב נמשך חודשים רבים, כי ההתנפ' לות היתה חד-פעמית ובעקבותיה ברחה אחת הגזירות והגישה תלונה לראשי ה' כנסייה, היו כאלה שטענו כי הגזירה/הגזירה ה' רות הורדמה/הורדמו עלידי סם מרדים ל' פני שבוע המעשה. אחרים היו מוכנים להישבע כי ידוע להם ממקור מוסמך ש' האונס בוצע תחת איום בנשק.

אלה היו השמועות. העובדות היו מדהי' מות עוד יותר.

★ ★ ★

לוחם זדיסלומט

מרכז הפרשה עמדו שתי דמויות עיקריות. האחת היא זו של המטרופוליט איזודורוס, גבר עדין-הליכות ומשכיל, אשר

מטרופוליט איזודורוס, ראש הכנסייה היונית-אורתודוכסית בישראל, היה האיש אשר הביא את פרשת האונס בפני שלטונות הכנסייה והעומד בכל תוקף על כך שיגורשו המואשמים מהארץ.

צילום גדול בחדר-הקבלה שלו בנצרת מעיד על עברו כסגן חיל-רגלים בצבא היוני, בימי מלחמת העולם השנייה.

איזודורוס ממלא מקום מיוחד בחיי העדה היונית-אורתודוכסית בארץ. כאשר הגיע אר' צה לפני חמש שנים, שרר קרע בין בני העדה לבין ראשי הכנסייה המקומית. בני העדה, ברובם ערבים, היו ממורמרים על הכמורה הגבוהה, אשר כולה נשלחה מיוון. „קראנו לזה קולוניאליזם יוני“, הסביר אחד מוקני העדה, „הכנסות הכנסייה עמדו כולן לרשות ראשי הכמורה ואילו העדה עצמה לא נהנתה מהן. אפילו בית-ספר הגון אחד אין לנו.“

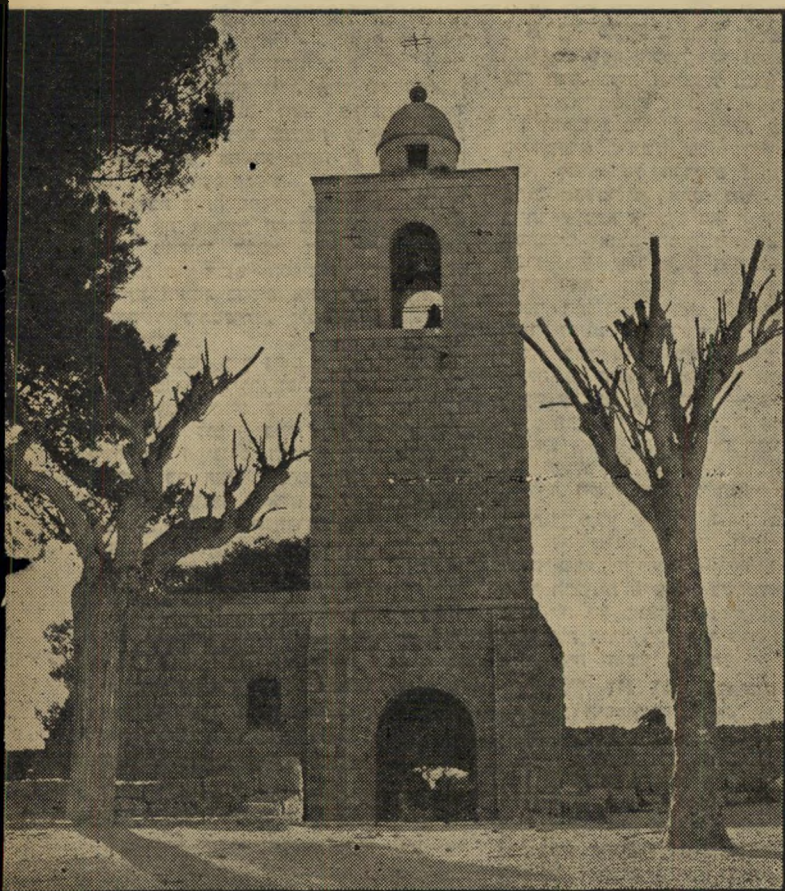
בין השאר, כאשר היו בני העדה עורכים את תפילותיהם, היו נמנעים באורח הפגנתי מלהזכיר את שם הפאטריארך, ראש הכנ' סיה בכל הארץ, בתפילות-הברכה. חרם זה נמשך למעלה מ-30 שנה, עד אשר תיחד בו הכומר איזודורוס — „הדיפלומט בגלימת הנוזיר“.

כיום שוב מזכירים היוונים-אורתודוכסים בישראל את הפאטריארך שלהם בעת התפיל' לה, ואיזודורוס הוא ראש כנסייתם מצד זה של הגבול הירדני. כאות הוקרה הוענק לו התואר „מטרופוליט“ — תואר אשר אי-אפשר לשללו מבעליו כל ימי חייו.

בארכיונים של מדינת ישראל רשום ה' מטרופוליט איזודורוס כאדם אשר ביקר ב' מינזר סנט קתרין, זמן מועט לפני סינוי כוחות צה"ל ממדבר סיני. התעמולה ה' מצרית הפיצה אז ברבים את הברותה כי צה"ל בנו את המינזר ופגע בתשמישי ה' קדושה שבו. המטרופוליט איזודורוס ביקר במקום, ראה כי ההאשמות אינן נכונות. עדותו על התנהגותם-למופת של חיילי צה"ל שודרה ברחבי העולם כולו.

★ ★ ★ קרב סכינים בהר

דמות השנייה בטרגדיה יונית זו הוא הארכימנדרית (ראש כנסייה מקומית) דיוניסיוס: גבר נאה מאו, בעל עיניים כחור' לות גדולות וזקן זהוב מטופח, יליד העיר הראקליון שבאי כריתים. דיוניסיוס (40), הממונה מזה חמש שנים על הכנסייה בכפר

מיגדל גבוה זה שומר על הכניסה לחצר המינזר היווני-אורתודוכסי בהר תבור. זהו אחד המקומות יתן להשקיף על חלק גדול מנוף העמק.

שער המינזר

היפים ביותר בארץ, ממנו

מסבך המינזר בהר תבור, בו עבדה הנזירה שהובאה במיוחד עתה עוזר אליאס, חנער הרועה, להכין את ארוחות הכומר לאחר שהנזירה שהייתה מסונה על פך עזבה את המינזר בעקבות התלונה על האונס.

כאן עבדה הנזירה

מסבך המינזר בהר תבור, בו עבדה הנזירה שהובאה במיוחד עתה עוזר אליאס, חנער הרועה, להכין את ארוחות הכומר לאחר שהנזירה שהייתה מסונה על פך עזבה את המינזר בעקבות התלונה על האונס.

גל פרשת שני הכמרים תבור

קנה שלידי נצרת. ידע להתחבב על חלק גדול מבני כפרו ומבני הכפרים הסמוכים. לא פעם פעל למענם אצל השלטונות, חתם על עצומות לסלילת כבישים, ובביקוריו השנתיים בעיר העתיקה היה מעביר חדשות מבני משפחות שהופרדו עליידי המלחמה. היתה לו גם הצלחה חברתית רבה והוא היתה ידוע כגבר מושך, בעל אישיות חזקה, שידע להתחבב על נשים ועל גברים.

בימי מלחמת העולם השנייה לחם דיוני סיוס בשורות הפרטיזנים בהרי אי מולדתו, ולא פעם התחבב בכיתו רביסמל ארצושר אלי אשר הצטרף לפרטיזנים אחרי כיבוש האי בידי הצנחנים הגרמניים. דיוניסיוס הת יוד עם אותו רביסמל, שהוא כיום רב סרו אריה כץ, נציג המושל הצבאי בנצרת. האיבה בין דיוניסיוס לבין הממונה עליו, המטרופוליט איזודורוס, היא שם דבר ב פפרי הגליל. הדברים הגיעו לידי כך, ש כאשר בקר פעם דיוניסיוס במינור שעל הר תבור, ומצא שם את איזודורוס משוחח עם אחד מנכבדי העדה, הוא בירך רק את הנכבד לשלום והתעלם מקיומו של איזי דורוס.

ההתנגשות הגדולה בין שני אנשי הדת אירעה ביום, שהיה צריך להיות מוקדש דת קא לאחחה ולגילויי שמחה דתית — יום חג הטראנספיגורציה של ישו. כמינהגם בכל שנה עלו מאות מבני העדה — גברים, נשים וטף — לבלות את החג בין החור שות שעל פיסגת הר תבור.

שם, מסביב למינורם, אכלו, שתו ועללו החוגגים בפיקניק המוני. לפתע נבלטו זע קוואימים. כמה צעירים, אשר השתכרו מן העראק ומן האוויר ההררי, החלו מתכתשים. המריבה, כרגיל ברוב המקרים האלה, התפ תחה בקחים משפחתיים: משפחה נצרתית נגד משפחה מכפר רינה הסמוך. תוך שניות היה שומר המינור, בן כפר רינה, מונח על הארמה, פצוע מדקירת סכין.

★★★
"הכישוף קומוניסט!"
דחת הקרב אחזה במאות החוגגים. הבטיס המשפחתי התרחב לבסיס כפרי ועירוני. אבנים התעופפו באחיר ומקלות

שני הנאשמים

הכמרים דיוניסיוס וירותיאוס, איזודורוס פעל נגדם מתוך שנאה אישית. הם רוצים להישאר בחזר ההארה של בנייני בארץ בכל מחיר, מאיימים אף להתייחד ולהצטרף לקיבוץ, לשם כך, הכנסיה בכפר קנה. השניים הם קרובי משפחה וטוענים כי הבישוף הגישו לבית המשפט השלום תביעה על הוצאת דיבה נגד הבישוף.

הרוחות. הנכבדים לא נראו משוכנעים. "כיצד יכול מישהו להתפלל כשבחורינו עצורים בניידות המשטרה?" השיב הנכבד. הוא גם השיא לו עצוה: "יגש כבודו אל מפקד המשטרה וישחרר את העצורים ב ערבותו האישית. או נוכל כולנו להתפלל ולהגוג."

המטרופוליט עשה כעצת הנכבד הנצרתי. העצורים שוחררו — אך הריב לא חוסל. דיוניסיוס נסער כולו מן ההתערבות. הוא אמר למשטרה שהוא סולח על ההתנפלות על השומר. אך יכול הוא לסלוח? האם אותו דקרו או את השומר? הוא ראה את שיחרור העצורים מנצרת כפגיעה בכבודו ובכבוד צאן מרעיתו הכפרי, נעל את הכנ סיה והסתלק — אויבו המושבע של המטרופוליט.

לא עבר זמן רב ולראשי הכנסיה היח ניתאורתודוכסית בעיר העתיקה בירושלים הגיעו מכתבים מדיוניסיוס, בהם האשים את המטרופוליט הממונה עליו כסוכן קומוני סטי. האשמות דומות הטיח הכומר הלוחם גם באזני השלטונות הישראליים. הוא ידע כי אין האשמה נוראה יותר. ואמנם, כאשר נערכו כעבור זמן קצר הבחירות למינוי הפאטריארך חדש, נפסלה מועמדותו של איזודורוס.

איזודורוס עצמו שלח עשרות שליחי שלום אל דיוניסיוס ואף נסע אליו בעצמו, אך הארכימנדרט לא נרגע. הוא הודיע בגלוי כי אינו מוכן לקבל שום הוראה מאיזי דורוס, וכי אין הוא מכיר בסמכותו.

★★★ הניירות מגיעות לזהר

כומר השני, המעורב בפרשת ה אונס ברה תבור, הוא דמות צנועה ושקטה הרבה יותר מן השתיים הראשונות. הארכימנדרט יאני ירותיאוס, "אבונא חנא" כפי צאן מרעיתו, הוא גבר צעיר ונמוך קומה בן 30. כאשר פרצה מלחמת קוריאה ונשלחה לשם חטיבת מתנדבים יחניים ל לחם בצד כוחות האו"ם, היה יאני אחד הטוראים בגדוד התותחנים.

הוא החזיר עמו משם אלבום מלא תמו נות — ונדר אחד. היה זה נדר שנדר ב שעה סכנה קיצונית בחזית, כי אם יתזור חי ליחן יקדיש את שארית ימיו לשירות הכ נסיה בארץ הקודש. ואכן, הוא ניצל ממות, שב להראקליון עירו, הצטרף לכנסייה, גידל את שער ראשו כמצאת כנסייתו ולפני שני תיים הגיע ארצה לשמש ככומר הכנסיה ש ברה תבור.

היה זה אך טבעי כי מן הרגע הראשון יצטרף אל הארכימנדרט מכפר קנה במרדו

טרה במלוא כוחה, עצרה כתריסר מבני נצ רת כחשויהם בהתנפלות הראשונית על ה שומר וכגורמים להתכתשות ההמונית שבאה לאחריה.

אותו אדם אשר הזעיק את המשטרה טל פונית מן המינור הקאתולי הסמוך הזעיק גם את הבישוף איזודורוס מנצרת. הוא מצא את בני עדתו מחולקים לשני מתנות מוויינים, כשרק נוכחות המשטרה מונעת התחדשות הקרב. "הבה נקרא לאנשים ל תפילה", אמר לאחד מנכבדי העדה, "בצורה זאת גם נמלא את חובת החג וגם יירגעו

וסכניים הבזיקו מכל עבר. במרכז ההמו ל ה התייצב הארכימנדרט דיוניסיוס. אלא שברגעים אלה לא נראה כאישידת המשכין שלום וארגועה. הוא עמד בין אנשי רינה וכפר קנה וקרא להם לנקום את דם ה שומר השפוף. "איפה הגיבורים שלי?" גש מע הוא קורא לצעיריו.

שוטר נוצרי, אשר נשלח אותו יום להר לשמור על הסדר, ניסה להפריד בין ה נצים. משלא הצליח בדבריו נועם שלף את אקדחו, ירה כמה יריות באחיר. ההתכת שות נפסקה. כעבור שעה קלה הגיעה המש

לטענות, כאילו הוא כלא את הניירה תיאודורה ונעל את דלתות המינור, השיב הכומר ירותיאוס: "מאות אורחים ראו אותה מהלכת חופשיה ומספלת במשק הבית. אילו רצתה ילכה לצאת בכל רגע."

כאן התחוללה הדראמה הגדולה. בבניין המרכזי של המנזר, מעל לכנסיה הגדולה, נרו הכומר ושתי הניירות, כל אחד בחזר נפרד.

בתוככי המנזר

נגד אינדורוס. כי מלבד היותם בני עיר אחת היו ירותיאוס ודיוניסיוס בני אותה משפחה. אישיות החוקה של דיוניסיוס ר' עשר שנות ההפך שבגילם, קבעו את דיוניסיוס כמנהיג הטבעי בצמד זה.

להשלמת רשימת הנפשות הפועלות ב' טרגדיה המתרגשת ובאה, היו נחוצות ה' נשים. הן הופיעו, בדמותן של הניירות מג' דלינה (35) ותיאודורה (46), מהרקאליון.

לפי מינהג המקובל בכנסיות רבות, ביק' שו דיוניסיוס ובן-חסותו ירותיאוס עזרה נשים, בעבודה המרובה של טיפול במשק הבית של כנסיית הר תבור. הם כתבו ישירות את שתי הניירות, הזמין לשרת בארץ הקודש. תפקידן היה לבשל לכומר, לכבס, לתקן את תשמישי הקדושה — תוך מילוי נדרן להקדיש את חייהן לכנסייה.

ראשונה הגיעה תיאודורה, המבוגרת וה' יפה שבשתיים. היה זה לפני כשנה. שלושה חודשים אחריה הופיעה גם מגדלינה. הנז' רות הגיעו ישר להר תבור, לא התייצבו אפילו בפני המטרופוליט בצנרת.

★ ★ ★

מכתב מאנאסטסיה

ר' רמו הראשון, שלא הכל מתנהל כ' שורה במרומי הר תבור, ניתן זמן קצר אחרי בואה של מגדלינה. באחד ה' ימים ארוה מגדלינה את חפציה בכעס, נט' לה את דרכונה ונסעה בחזרה לכריתים. לפי גירסה אחת שידלה הצעירה את תיאור' דורה להצטרף אליה, אך זו הטיבה כי אין היא רוצה להשתמש מתפקידה הקדוש. גיר' סה אחרת אומרת כי מגדלינה לא עזבה את המינור לאור היום, אלא ברחה ממנו.

מת בדיוק לא היה בסדר על ההר התב' רר כעבור זמן קצר. מהרקאליון החלו מגי' עים מכתבים מאחת אנאסטסיה כרסטדיה, אחותה המבוגרת של הניירה תיאודורה. היא כתבה לבישוף אינדורוס, הודיעה כי שמעה מפי הניירה מגדלינה סיפורי-אימים על ה' געשה במינור ההר. גם אחותה, טענה אנס' טסיה, כתבה שאינה מרוצה מתייה על הר תבור וכי היתה רוצה לשוב הביתה, אלא שאין לה הכסף הדרוש, ביקשה מאינדורוס שיצור לאחותה לשוב לכריתים.

★ ★ ★

הבריחה

פני חמישה שבועות הופיעה ב' בית הבישוף בצנרת אשה שדיברה רק יחנית. הבישוף נעדר אותה שעה מן העיר, אך האשה אמרה שהיא מוכנה ל' המתין עד בואו. היה זה ערב חג מות הבתולה, והופעתה של מאמינה זרה לא צוררה שום סקרנות מיוחדת.

אלא שהאשה היתה ראויה בהחלט ל' השומתיב. היא לא היתה אחרת מאשר אנאסטסיה כרסטדיה עצמה, שבאה לקחת את אחותה חזרה הביתה. על פניה העי' פות אפשר היה לקרוא את סימני הסערה המתקרבת. הבישוף חזר לביתו אחרי-הצהרים ומיד טילפן להר תבור. הוא הודיע לתיאור' דורה כי אחותה הגיעה מיוון, אולם מאחר והיא עיפה מן הנסיעה היא מבקשת ממנה כי תרד אליה לצנרת.

למחרת הופיעה תיאודורה, בלחית ירו' תיאוס. "באתי לקחת אותך חזרה הביתה", אמרה אנאסטסיה. ירותיאוס התערב, ניסה להגיה מהחלטתה. למחרת עלו השלושה — ירותיאוס ושתי האחיות — להר. שם הת' צורר, כנראה, יוכוח חריף. הכומר סירב בכל תוקף להרשות לניירה לחזור, ולדברי אנאסטסיה איים כי לא יתן לה את דרכונה.

אך אנאסטסיה, אשה מלאת מרץ ואשר חמתה בערה בה, נטלה את תיאודורה ולעת ערב יצאו השתיים ברגל לעבר המינור ה' קאתולי של הר תבור. חפציה של תיאודורה נשארו במינור של ירותיאוס. כשכולה נז' עמת צילצלה אנאסטסיה לבית הבישוף, דרשה שישלחו לה מיד משרה ומכונתה אינדורוס, אשר חשש כנראה מפני הפצת העניין בציבור ומפני התערבות המשטרה, ניסה להרגיע את האחות, שלח מונית ש' הביאה את שתי הנשים לביתו.

כעבור יומיים, ביום ראשון בבוקר, יצא המטרופוליט בשעה שבע לחיפה, לערוך שם את תפילת השבוע. כעבור חצי שעה כבר עמדה אנאסטסיה בתחת המשרה של נצרת. היא רצתה להגיש תלונה.

תוכנה המדויק של התלונה לא ניתן ל' פירוט, והמשרה אף טוענת עתה כי לא נתקלה כל תלונה. אולם עובדה היא כי באותו יום א' שפכה אנאסטסיה כרסטדיה בפני החוקר התורן את כל זעמה על אשר קרה לאחותה במינור הר תבור. בתלונתה הארוכה והמפורטת טענה כי, למעשה, או'

לצה תיאודורה לשכב עם הכמרים כבר בימים הראשונים לבואה, באימים עליה בנשק. מסיפורה הצטיירה תמונה של גיוח מבי' היל, של אחרית אלמות מהולה בגילויי תשוקה הלקוחים ישר מסיפורי הדיקאדון. על הודעה זו חתמו אנאסטסיה כמתלוננת, ותיאודור חליכיס כמתרגם. אולם שום צעד משטרתי לא ננקט. כי עוד באותו יום, ב' שובו מחיפה, שמע אינדורוס על הגשת ה' תלונה. הוא נחרד מן התגובות אשר טיפול משטרתי בפרשה זו עלול לעורר בציבור הרחב, ביקש מהמשרה לגנון את המיסמן. את הטיפול המעשי בשני הכמרים הע' ביר המטרופוליט לידו הפאטריארך. כונס הסינודוס — ישיבת זקני הכנסייה — בעיר העתיקה וכל 18 חבריו החליטו פה אחד כי יש להוריד את הכמרים מתפקידם ול' גרשם מן הארץ.

נדמה היה כי כל העניין חוסל.

★ ★ ★

"אימו לרצוח ולחבל..."

ג'לה שחשבו כך לא העריכו נכונה את רוח-הלחימה של הארכימנדריט דיו' ניסיוס. עוד לפני שהגיעה אליו הדיעה ה' רשמית על החלטת הסינודוס פתח בהתק' פת-נגד. סיפר השבוע עיזו סלים נצרה. מוכרת העדה בצנרת: "דיוניסיוס וירתיאוס איימו שהם יהרגו את הבישוף, אותי ועוד

יודע גם תקדים מימי שלטון התורכים, כאשר ב'1898 המטררו שני ארכימנדריטים במרות הפאטריארך דמיאנוס בירושלים. כמי במקרה הנוכחי החליט או הסינודוס כי יש לגרש את השניים מן הארץ. השלטונות התורכים ביצעו את פסק-הדין, הובילו את שני הכמרים במרכבה לחיפה ושם העלו על אניה שהפליגה לפיריאוס. אגדות העדה מתארות ברוב פרטים כיצד ירד תושבי חיפה עגבניות רקובות בכמרים שטרחו.

החיפות בקשתו של המטרופוליט היתה מובנת. כי בכל יום התרחבה הפרשה למ' מדים של סיכסוך עמוק בקרב העדה, ואף ביחסים שבין העדה לבין עדות אחרות בגליל. חמישה מוכתרים התגייסו לצד שני הכמרים, הוזהרו את ראשי הכנסייה והשל' טנונת, כי לא יהיו אחראים למה שיקרה אם ינסה המטרופוליט לכפות בכוח את הגירוש.

★ ★ ★

אם נעשה, לא בכוח

י'ה עשו שני הכמרים בינתיים? במקר' מות מושבם, על כל פנים, קשה היה למצאם. הם התרוצצו בין משרדי העדה ב' ירושלים, הקונסול היתני בחיפה ועורכי' הדין בצנרת. כתב העולם הזה שביקר במינ' זר על הר תבור מצא את המקום כמעט עזוב לגמרי. ירותיאוס נעל את הכנסייה ונטל עמו את המפתח, פן ישחלטו עליה בהעדרו שליחי אינדורוס.

המוכתר

עזיז סלים נצאר, 72, מוכתר העדה היוונית-אורתודוקסית בצנרת, הוא אחד הדורשים בתוקף את טילווס של שני הכמרים מן הארץ, אחרי שלדבריו איימו להרגו. "הם משולים לטרטן בנוף בריא אשר חובה לעקרו מן השורש", הכריז.

האחראי-למעשה במקום היה הנער הרור' עה, אליאס (16), בן כפר קנה. סיפר אליאס: "אני עובד כאן זה ששה חודשים, ואני יודע שאבונא תנא הוא אדם טוב-לב, המרבה תמיד בתפילה. לפעמים היה אומר לי: 'יא אליאס, אתה מקבל משכורת של 40 לירות. אם יעלו לי את הכנסותי, אתן לך את ההפרש כדי שתבאי הביתה קצת יותר כסף'."

הכומר והניירה גרו בשני חדרים סמוכים זה לזה, מעל לכנסייה. אליאס עצמו גר באחד מחדרי האבן, המיועדים לעובדי המשק של המנזר, במרחק מטרים אחדים מבנין הכנסייה. "מעולם לא שמעתי צעקות משם", סיפר אליאס, "אילו באמת הכריחו אותה האבות הקדושים לעשות דברים לא טובים, הרי יכלה לצעוק. היינו שומעים אותה ב' חצר, ואפילו מהמנזר הקאתולי הסמוך היו שומעים ובאים לעזרה". הוסיף הגנן המוסי' למי הזקן של המשק: "אני בטוח שאם קרה משהו, לא היה כאן שום שימוש בכוח."

אליאס סיפר כי תיאודורה היתה מסתור' בבת חופשיה במינור ובחצר הגדולה מסביב' בו, היתה מבשלת לאב ירותיאוס, מבכסת את בגדיו ומשגיחה על כלי הקדושה. "פעם, לפני כמה שבועות, שמעתי אחד מערעי הכפר דבוריה מדבר על מעשים לא יפים שארעו בין אבונא תנא לבין הניירה."

רציתי לכתוב, כל כך זה כאב לי. חזרתי למנזר עצוב מאד. אחר כך היינו חוטבים עצים בחצר, אבונא תנא ואני. הוא שאל אותי למה אני כל כך עצוב. אמרתי לו ששמעתי משהו לא טוב. באותו רגע בדיוק הגיעה הניירה תיאודורה ואבונא הזמין אר' תה לשבת עמו. הוא לחץ עלי שאסור לו מה מעיק עלי. אמרתי לו שזה נוגע לנוז' רה, ושאני מתבייש. הוא ענה שהניירה מ' מילא אינה מבינה ערבית ושאני יכול לדבר בחופשי. סיפרתי לו מה שמעתי. הוא נעשה רציני מאד. "זה לא נכון, יא אליאס, השיב לבסוף, אם מישוהו יתחיל לדבר אתך על העניין הזה, לא תצנע!"

★ ★ ★

"רק נקמת אשה!"

ת'חילת שבוע זה היתה מונחת ב' כנסיית כפר קנה גופתה של אחת מ' בנות הכפר. אך כומר העדה, דיוניסיוס, לא היה שם לנהל את טכס האשכבה. הוא היה עסוק אותה שעה בהתייעצויות עם עורכי' הדין, ייפה את כוחו פרקליטו להגיש לבית-משפט השלום בעפולה תביעה על הוצאת דיבה, נגד המטרופוליט.

השכם למחרת בבוקר שוב התכונן דיו' ניסיוס לצאת לחיפה, לפני שעות ודיונים. ב' שיחה מיוחדת עם כתב העולם הזה, שמצא את שני הכמרים בכנסיית כפר קנה, לא הסתירו השניים את כוונתם ללחום עד ה' סוף. "זה הכל בגלל שינאת אינדורוס. הוא רוצה לפתוח את הדרך בפני הקומר' ניסטים ואנו נלחמים בקומוניסטים בתוקף."

דיוניסיוס סיפר כיצד, ביום השנה לטבח כפר קאסם, ניסו כמה עשרות קומוניסטים בכפר לפרוץ אל חצר הכנסייה ולצלצל ציל' צוליאבאל בפעמון. הוא מנע בעדם. הוא גם סיפר כיצד עווד את צעירי עדתו להת' גייס לצה"ל, כי "ככל שתמלאו את חובו' תיכם כן תיהנו מזכויות."

אשר לעצם הטענות של תיאודורה, כי נאנסה: "היא חיתה תשעה חודשים במנזר — מדוע דחקה עכשיו נזכרה לפתע שנאנ' סה? והרי היא היתה חופשיה, יכלה לעזוב כל רגע ולהתלונן או לברוח. זה פשוט עניין של נקמה — שלת ושל הבישוף. היא ביקשה מאתנו כל הזמן כסף לתמיכה ב' הוריה. לנו לא היה כסף. היא גם רצתה שנחזיר לה את דמי נסיעתה הנה. סירבנו. כשבאה אחותה, היא ניצלה את ההזדמנות להתנקם בנו."

תלונתם העיקרית היא על כך שדנו אר' תם שלא בפניהם, ומבלי לשמוע את הס' בריהם. "אדרבא, יחזירו את הניירה הנה, והיא תעיד בפני בית-משפט מוסמן. אומ' רים שהיא אפילו הרתה... איך יכולה אשה בגיל זה להרות?"

★ ★ ★

מוכן להיות יהודי

מ' תוך דבריהם הודקר פחדם של השניים מפני האפשרות שהם יגורשו ליוון, או למינור-הכלא מר סבא במדבר יהודה. ב' איזה זכות יכולה הכנסייה לגרש אותנו ממדינת ישראל? היא יכולה — אם תערוך משפט ותמצא אותנו אשמים — לסלקנו מ' הכנסייה. אבל אין לה כל סמכות לכפות עלינו לשוב ליוון, כששמנו מוכתם!"

סייגס הגורא הוא, כי יפוג תוקף היתר ישיבתם בארץ, והממשלה תסרב להאריכו. לגבי ירותיאוס המצב נואש ביותר: גותרו צבאי של היתיה הנוצרית. אנו גם מוכן' ללכת לעבוד באיזה קיבוץ; לא יקבלו אות' נו בקיבוץ? יש לי רכוש רב בעירי, אמ' כור אותו ואתן את הכסף לקיבוץ. אבל את הארץ הוואת איני רוצה לעזוב!"

ירותיאוס היה מוכן להרחיק לכת עוד יותר. בנימה של אדם הוודע כי הוא מטיל פצצת-יאיאוש, קרא: "אני מוכן לעזוב את הכנסייה ולגלח את זקני. אני אפילו מוכן להמיר את דתי ולהיות יהודי — בלבד שלא יחזירו אותי ליוון!"

כאשר שמע על כך מוכתר העדה בצנרת, השיב בתרועת-שמחה: "מי מדבר כך אם אין לו משהו המכביד על מצפוני? הם מסר' בים לחזור ליוון, כי הם מפחדים מן העור' מד לפנייהם כשיגיעו לשם!" ובנימה פילוסו' פית הוסיף: "הכנסייה היא גוף בריא. מה שקרה עם שני כמרים אלה, יכול לקרות בכל תכרה. זהו סרטן בנוף, וחובה היא להוציאו — בכוח אם יש צורך!"

נאשם בריץ בבית-המשפט
רצח בעת מבחן

נאשם וייס
חבר בצרחה

נאשם בורנשמיין
לחולה נפילה -

חולפים בינעם על פני העיר, חונים על שפת הים כשהם מצויינים במזון ומשקאות לכל זמן שהותם בעיר. **הימים הטובים חלפו.** בהעדר רשת פרוסו ותעמולה ארצית לא יכלו אנשי ענף ההארה באילת להעמיד את תושבי הי מדינה על טעותם. מפורדים ומפולגים בינם לבין עצמם, קרועים בין מגמות פוליטיות וכלכליות מנוגדות של ראש העיר המפא"יי מזה ומשרד הפיתוח המפ"מי מזה, שיפרו אמנם את שירותיהם, הוזילו את המחירים, — מבלי שיוכלו להביא זאת לידיעת לקוחותיהם לעתיד.

השבוע נולדו מחשבות קיצוניות רבות בלבותיהם של סוחרי אילת, בעלי מלגותיה ומסעדותיה. "הימים הטובים לא יחזרו עוד", אמרו אחדים מהם המתכננים כבר היסול עסקיהם במקום.

"הימים הטובים רק מתחילים", אמר אופי טיימסט מושבע כמו המהנדס מאיר בות'אש, שהקים דוקא השבוע את חברת חוף-אילת לפיתוחו של ענף התיירות והטיול המקומי. **אל בקעת הירח.** תוכניתו של בית אש מתחלקת לכמה שלבים. בראשון מתע" תד המהנדס הדינאמי, שהשתקע סופית באי לת, אחרי שנות נודדים רבות על פני הערבה כולה, להקים מחנה מטיילים במזרחו של החוף הצפוני. יהיה זה מחנה שיכלי ה כל: סככות למטיילים, תחנת שירות למכר ניותיהם, מזח לסירות, בית-קפה ומסעדה, בריכה של מים חמים לרחצה בחורף ופי נות שעשועים. המישים אלף הלירות הרא שונות שהשיג בית-אש ממשקיעים פרטיים וממוסדות ממשלתיים הושקעו מיד במפעל. בפורים יגיעו המטיילים הראשונים, הב טיה בית-אש, הוואג גם לתעמולה מתאימה. בשלבים הבאים יצא בית-אש אל מחוץ לגבולות העיר. הוא מתכנן שיפור דרכי מטיילים אל הר הגב, אל הקניון הארוך הנהדר ואל בקעת הירח האגדית. "זה יע לה רבע מליון לירות", העריך בית-אש, ה עוסק כבר בסקר הדרכים מטעם משרד ה פיתוח, אך אפשר יהיה לכסות את ההי צאה מהטלת מס דרכים. המטיילים ישלמו ועוד איך."

בית-אש היה מלא מרץ ונלהב בעבודה. כשהתוכנית המפורטת לשלב הביצוע הי ראשון נמצאת כבר בידיו, הוא מחפש משקיעים נוספים לשלב זה ולשלביו ה באים. הוא חולם על הפיכתו של אחד מ נחם המדבר שליד אילת לבית מרגוע מפו אר, ועל הפיכתה של עין נטפים הגבוהה למצפה-נוף שימשוך תיירים מכל העולם.

השבועות הראשונים של העונה חלפו. ה מטיילים נשארו בצפון, העדיפו לבקר בגליל, לרחוץ בים כנרת ולקראו על אילת מן ה עתונים. באילת עצמה התרישו אנתותיהם של תושביה את חלומותיו של בית-אש. המציאות, לפי שעה, היתה אכזרית מאד. משמעותה היתה אחת: עוד עונת-תיירות מתה תביא חורבן כלכלי מוחלט לעיר.

דרכי-אדם

מצלמה בעלת לב

מאות אלפים ראו את תמונותיו. אחת מהן הפכה לסמל של דור שלם. היא הראתה גבר מיואש, על סיפון ספינת-מעפילים, מ רים את תינוקו המת לעבר החיילים ה בריטיים, שעמדו לגרש את האוניה המאוי. האישי שמאחורי המצלמה היה הנס קאופ מן, גבר יליד-גרמניה שבא ארצה כתייר, זמן קצר לפני עליית השלטון, התי אהב במקום ונשאר כאן. הוא הפך צינור נלהב, עבד כחלוץ בקבוצת-החוגים, בעיני חרוד ובבעת-בביר.

מאוחר יותר החליט קאופמן שהסוציאליזם אינו לפי רוחו. הוא עבר העירה. הפך פטר תרן מקצועי, התגייס לצבא הבריטי ושרת בו שש שנים תמימות. במלחמת הש"ח היה שם-מל-מויעם בחטיבת יצחק שדה. כ מיל קרבי יצר כמה מן התצלומים המל צלם מטיילים הטובים המעטים ששרדו ממלמה תחתיהם. זה אחרי שיחרורו הקדיש קאופמן הרחק את חייו למצלמה. הפך לאחד מצלמי-החוגים נות הידועים ביותר בארץ.

"**רתי-במקום.**" יום אחד, למחרת סיום מיבצע-סיני, נעלם הנס קאופמן. איש לא ידע מה קרה לו. חבריו הרפתעו לשמוע כי ירד מן הארץ. הגר לאמריקה. אמנם, ה בריטים נעטו במיוחד על מקרה זה, פענו כי התנוע מת מסיבות טבעיות ב שעת ההפגנה, וכי ניצולו לצרכי תעמולה מוכיח. חוסר כל חוש אנושי מצד ה צינים.

(המשך מעמוד 5)
ואוכלוסייה האזרחית הערבית היתה אחת ה מטרות בעריכת תוכנית-מיבצע. **כפר שנכבש כמעטות.** לא חסרו קוריוזים במערכה על צפת. אחד מהם: מפקד מרזה הודיע באלחוט למפקדה שאם לא יקבל מרשך היום תגבורת, ינטוש את המשק וייסוג דרך הוואדי הבריק אלון חורה: אציב מקלע תאודי, ואצחה לירות בכל מי שנסוג. מובן ששום מקלע כזה לא הוצב. כאשר הגיע אלון לבסוף בעצמו למרזה, תמה המפקד המקומי על נוסח המברק ה חריף של אלון. רק אז נתברר כי מעולם לא איים בנטיגה. הוא רק דרש תגבורת. האלחוטאית, ביוזמתה הפרטית, הוסיפה את האיום בנטיגה.

קוריוז אחר: בליל ההתקפה על הכפר עיני-זיתון, מצפון לצפת, נשלחה כיתה אחת לחסום את הדרך מביריה הערבית, לרתק את לוחמי כפר זה במכת-אש. אולם משעלה השחר, נסתבר למפקד-הכיתה שתפס עמדה חשופה לגמרי. מכיון שלא רצה להיסוג ולמעול בתפקידו, התקדם בלית ברירה ב הסתערות לעבר הכפר. תושבי ביריה גר המו, היו שותים שיה חלי-החלון של כוח גדול יותר, ונטשו את כפרם. ביריה נכבשה כמעט בטעות.

השער ננעל. אולם שיא הסיפור היה בלי ספק תיאור המערכה על צומת מלכיה — אחד המקומות החשובים ביותר בצפון, מכיון שזו הנקודה היחידה בה מתחברות רשתות-הרכבים של ארץ-ישראל והלבנון. בלילה שלח אלון טור משוריין, דרך השדה החרוש, לעבר הכביש הלבנוני. כש עלו על הכביש, הדליק המשוריינים את אורותיהם, העמידו פנים כאילו הם שדרת תגבורת לבנונית. כך התקדם הטור, עד שנתקל במקרה בטור של תגבורת לבנונית אמיתית, שאנשיו הפתעו וחיסלו. ל אחר מכן התקדם לעבר צומת מלכיה. כשהופיע הטור בעורף היחידה הלבנונית, נסוגה זו. כך ננעל השער לפלישה מצפון.

אילת

עונה תיירים

השולחנות במסעדות אילת היו ערוכים, המפות הלבנות פרושות עליהם בקפידיה, הסכינים והמזלגות הבריקו בצחצוחם והמל צרים המתינו בדריכות. הכל היה מוכן מלבד פרט קטן: האורחים לא באו. השול חנות, המפות והמזלגים נשארו מובטלים. בבתי-המלון היה המצב דומה. המיטות מוצעות, ממוגי האחרים פעלו בעזרת הקבלה שינו על פה את תפקידן. אך גם כאן לא גראו האורחים באופק. למעשה, הם לא היו בשום מקום: לא בחבת ארקיב הרי קה מאדם, לא על חוף הים שתושבים נקומיים בודדים רחצו בו בדומיה, ולא בחוף האלמוגי, שגיגים, נחשיים וטרטנים ניצלו בו את מרביות המימן האנושי. פרנסי העיר עברו שרורת ראשם ב חרדה. אנשי ענף ההארה המפותח והמנו פח חזרו ופתחו את קופותיהם הריקות, סגרו אותן באנחה קודרת. חנויות המכולת חללו למכור בהקפה, דוכני האספרסו נשארו ריקים מקונה. עננה של חרדה ופחד ירדה על העיירה הדרומית. "ידענו שזה יקרה", אמרו פועלי טול-בונה לפועלי תמנע, כש הם מעיפים מבטים של ספק צער ספק שמ תה-לאדי לעברם של בעלי העסקים. "עכשיו הם קוצרים את אשר זרעו בשנה שעברה", גיחה את המצב אחד מפקידי המוסדות ה ממשלתיים. "זה היה ברור מראש".

פרינים מלובלבים. לכולם היה הדבר ברור מראש ובלכל זאת לא נקף איש מהם אצבע לשינוי המצב. עונת התיירות והטי לים הקודמת כל-טוב, שעברה על אילת ב שנה הקודמת — השנה המרובה לסלילת הכביש דרומה — סינחרה את עיני כולם. בעלי המסעדות שגים, סכומים מדיוניים ע בור ארוחת צהרים, בעלי המלונות ששיכנו תיירים עייפים על סדינים מלובלבים ונערו בהם על כל בקשה או שאלה, מוזגי ה משקאות הקרים שתעלו את תעריפיהם מ לם מקלה — כל אלה ידעו בתוך תוכם כי הם גורעים את הענף עליו הם יושבים, אך ההצלחה סיחררה את ראשם. "הרוחחתי ה יום 150 לירות נקי", היו הם מתפארים. את התוצאות ניתן היה לחזות מראש: ה מטיילים והתיירים המרומים חזרו לצפון, הזהירו את מכריהם וידידיהם להייר רגלי הם מהעירה הדרומית. "אל תעזו לרדת ל ת", היתה עצתם הסטנדרטית.

כה לא הצליח שום מדען למצוא לה הסבר. התבואה בשדות העמק עמדה זקופה וגאה, כל חקלאי חישב בלבו בשמחה את רח חיו הטובים. אך כאשר בא יום הקציר, נמצא שכל השיבולים ריקות ושדופות. האם אין זו תמונת-אמת של ישראל? האם לא היה זה סימן אלוהים?

מבטיח קאופמן: אם תפנה ישראל שוב לאלוהים, "תמס שנאת השכנים, אי-הסוב לנות התפוך לאהבה, אדם יכבד אדם, נהגי האוטובוסים יפנו באדיבות לנוסעיהם ול הפך, שרי הממשלה לא יתעלמו עוד מ דעת-הקהל, ויפסיקו לנצל את מעמדם הרם כדי להתעשר על חשבון האזרח".

סיים קאופמן: "חיו בשלום, כולכם. מ יתן ותפילתי זו תיפול על קרקע פורייה". כי געגעועיו של קאופמן לארץ נשארו חזקים. ציין הוא, בנימה מלנכולית: "אני בודני נכסף לאותו לחם שרוף, בעל הפתק אר הבלתי-היגיינית המודבקת עליו, ומעדיף א תו על הלחם המודרני, בעל האריזה הפלא סטית, הנמכר כאן. אני חפשה כוס לבן כשני מוצא אותה, ואני מתעב בניוירוק טיימס כל ידיעה על ישראל..."

פושעים

כך נפגשה הכנופיה

"הצעיר שעמד מולי עם האקדה רעד כולו מהתרגשות. היה גדמה לי שכל רגע הוא עולד ליפול ולהתמוטט", מסר בעדותו במשרת קרבן השוד וההתמוטט, מרוב פורק פורט, בעל חנות כלי הנשק ברחוב הרצל בתל-אביב, "הרגשתי שהוא רועד מן הרגע ששלף מולי את האקדה". "ישעיהו ברונשטיין (26), הצעיר בעל ה אקדה, הכלוא עתה במעצר עד למשפטו ב אשמת השתתפות בשוד מוזיין בחנות ה נשק ובחברת הנסיעות אורינט ללודי, לא רעד מהתרגשות. הרעידה הבלתי פוסקת של גופו, אינה חדלה כמעט גם ברגעים בהם אינו ניצב עם אקדה שולף מול קרבנו. (המשך בעמוד 10)

(המשך מעמוד 9)

כי בורגשטיין, השוטר לשעבר, ואחד מש' לישת חברי "כנופיית האקדחים" שנתפסה לאחרונה, הוא חולה במחלת הנפילה, מחלה שתקפה אותו לפני יותר מ-14 שנה. בן שמונה היה ישעיהו בורגשטיין, כש הפצצה נאצית כבדה הרעישה יום ולילה את חרשה עיר מולדתו. הילד הצעיר נתקף בהלם קשה, באחד מלילות ההפצצה, לא נרפא ממנו בכל שנות מלחמת העולם השנייה ועד לעלותו לישראל יחד עם הוריו. **ידיד בקרבות.** בישראל, אחרי ש' נרגע מעט מן ההתרגשות הרבה של שנות ילדותו, נודע לישיעיהו בורגשטיין כי הוא חולה במחלה נוראה עוד יותר מרעיית גר' פו הבלתי-פוסקת. כשהופיעו סימניה ה' ראשונים של מחלת הנפילה, ניסה ישעיהו להסתיר אותם מהוריו, מיהר לעזוב את ביתו, התגייס בגיל צעיר לצה"ל.

במשך כל שנות שירותו פחד ישעיהו פן תגלה מחלתו לחבריו ליחידה. בקרבות תל אל-מוסילה, בהם השתתפה יחידתו, הכיר ישעיהו חבר לגשק, שהפך זמן רב אחרי כן לידידו ורעו הטוב ביותר, מרדכי וויס. מיד אחרי שהשתחרר פנה ישעיהו להתגייס למשטרה. בלשכת קצין הגיוס הראשי של החיל, לא סיפר ישעיהו על מחלתו, שהתגלתה בדרך מקרה רק אחרי שלוש שנים, כשהתקפה פתאומית תקפה אותו ב' חצר הנפה הדרומית ביפו. רופא שהוועק למקום, קבע במפורש את האבחנה. ישעיהו בורגשטיין נשלח לביתו, פוטר מן השירות אחרי זמן קצר.

שוטמות בבני-ברק. אחרי שפוטר מן המשטרה ניסה ישעיהו בורגשטיין להתקבל לעבודה במקומות אחרים ללא הצל' חה. מחלתו והתרגשותו החיצונית, אותה לא יכול היה להסתיר, מנעה מנותני ה' עבודה להמשיך ולהעסיקו, מיד אחרי ש' עצמו על מצב בריאותו. גם בין חבריו לא היה ישעיהו רצוי ביותר. בתורות שהיה יוצא אתן לבלות, היו מתרחקות ממנו כ' שהיה נודע להן על מחלתו.

משהב חמור בחייו, איננו ישיעיהו לפני יותר משנה כשידידתו הטובה, בת לעדה הספרדית בתל-אביב, עזבה אותו. ישעיהו היה יוצא עם ידידתו זו במשך זמן ממושך, חרף התנגדות הוריו. כשהתקשקש ישעיהו על השאתה לאשה, אמר לו אביו: "ספר לה על המחלה שלך ותראה אם היא אהבת אותך". ישעיהו עשה כדבריו והתערה ש' בהלה מגילויו, ביקשה ממנו לא להסגש אתה יותר ולעולם.

פרשת ידידתו האחרונה שברה את ישעיהו לחלוטין. הוא הפסיק לחפש עבודה, הת' קיים על חשבון אביו, בעל חנות לירקות בבני ברק. שעות עבודה גבי שעות הסתובב ישעיהו ברחובות העיר, עד שנתקל באחד הימים במשוטט כמהוהו. היה זה ידידו הטוב, מימי תל-אל-מוסילה, מרדכי חייס.

היכרות עם בליץ. חייס הקשיב לכל סיפוריו של ישעיהו המיואש. הוא גם היה מוכן לנחמו. הוא סיפר לו על צרותיו שלו, על הניתוחים שבוצעו בכליותיו רק לפני זמן קצר ועל קשייו הגדולים להסתדר ב' עבודה ובחיים משש כמו ישעיהו. ימים אחדים אחרי שנפגשו, סיפר חייס לישיעיהו על חברו הטוב אפרים (טומי) בליץ. בליץ הוא בחור מצויין, היה חייס מספר תמיד לישיעיהו, "כדאי לך להכיר אותו".

ישעיהו הכיר את טומי בליץ, אחרי ש' זה הספיק כבר לבעז את הנסיון לשוד מוזיין בקולנוע צפון בתל-אביב ולרצוח תוך כדי כך את המהנדס יעקב פייאטלי. בליץ לא הסתיר מישיעיהו את מעלליו. הוא הציע לו להצטרף אליו ואל חייס, להשתתף יחד אתם במעשי שוד מוזיין נוספים. ישעי' הו, בעל הנסיון הקרבי בצה"ל והנסיון המשטרתי במשטרת-ישראל הסכים מיד. "רציתי למצוא שוב את מקומי בחברה", הסביר אחרי שנעצר.

האם נשאה מחדש. לחברו ומדריכו החדש של ישעיהו, היה עבר לא פחות סרי' ער מזה שלו. טומי בליץ, שכונה בחוגי העולם התחתון בשם "ההולנדי", עלה מ' הולנד עוד בהיותו ילד צעיר, חונך במוס' דות עליות הגוער.

מדריכיו של טומי לא ניבאו לו טובות, כבר מן היום הראשון בו נתקבל למוסד. בן לאם יצאנית ואב שזוהתו לא הובררה סופית, בלט טומי לרעה בכל חברת-ילדים אליה נשלח. אחרי נסיונות רבים לקלטו ב' מוסדות שונים, נאלצו מדריכיו בעליית ה' נוער לחתור: טומי בליץ יצא לחיים עצמ' איים בעיר הגדולה.

בערך באותם הימים בא גם המשבר ב'

חייו של טומי. אמו החליטה לחזור למור' טב, נישאה לנוצרי-הולנדי. המעשה הראשון שעשתה אחרי נישואיה: היא פנתה למשרד הפנים ההולנדי, תבעה את החזרת בנה ה' צעיר, אחיו של טומי, שעלה יחד אתו והתחנך במוסד דתי של עליות הגוער. **רצח בשעת מבחן.** טומי ידע על כל הפרשה. היטב חרה לו על כי אמו לא דרשה גם את החזרתו. הוא סיפר אמנם ל' חבריו כי הוא מקבל מכתבים מאמו וכי היא מבקשת ממנו לחזור אליה להולנד ו' אפילו מביטחה לו את הוצאות הדרך. אך לאמיתו של דבר, מסר השירות הסוציאלי ההולנדי, בדו"ח שחיבר לבקשת עלית ה' גוער, כי אמו של טומי היא מחוסרת אמצ' עים גם אחרי נישואיה. רק אחרי שמשרד הפנים ההולנדי קיבל על עצמו את האחר' ריות לכללתו ולחניוכו של האח הצעיר ורק אחרי שהאח הביע את רצונו לחזור אל אמו — קיבל הקונסול ההולנדי את בליץ הצעיר לחסותו. אחרי שאחיו חזר ל' הולנד, נשאר טומי בליץ לבדו בישראל. תגובתו הראשונה של בליץ לכל מה שקרה, היתה שורה של התפרצויות שביצע בשיטה מיוחדת לו, בכל רחבי הארץ. הוא היה מצלצל בטלפון לדירת-עשירים שהיה בוחר מבעוד יום, פורץ לדירה אחרי ש' היה מתאד כי איש אינו עונה לשלפון. כשנתפס לבסוף בדירתו של לוי אברהמי, מספק מחוז ירושלים, הודה בכיצוע 18 התפרצויות. הוא נידון לשנה מאסר, הועבר לטיפולו של קצין המבחן למבוגרים, אחרי שחרורו.

תקופת המבחן של בליץ נמשכת עד עצם היום הזה. היא נמשכה גם בימים בהם ב' צע בליץ, הסושע המועד, את הרצח בקול' נוע צפון ואת מעשי השוד המוזיין בתל' אביב. עתה יושב בליץ, יחד עם בורת' שטיין ועם חייס בבית הסוהר, מחכה ל' משפטו שיתקיים בראשית התודש הבא ב' תל-אביב.

גיבור יפו

אל דפי העיתונות הגיעו חמיס יתים במח' צית השנה שעברה: "פושע מועד הגולה ל' אילת", זעקו כתבי העיר הדרומית, "המש' טרה רוצה להפוך את אילת למחנה פוש' צים".

גם חמיס יתים (33), דיג ערבי מיפו, לא רצה להשאר באילת, אם כי מסיבות אחרות לגמרי מאלה של הכתבים הפטריוטיים. אח' רי ימים אחדים התפרע בתחנת המשטרה, היכה כמה שוטרים, הוגלה בתורה לעירו. "גיבור יפו נעצר", סיפרו העיתונים אחרי ימים אחדים.

חמיס יתים החל את הקריירה המפוארת שלו כ"גיבור יפו" כבר בימי הכיבוש. ה' צעיר הנמוך והחסון החליט או כי הגיעה השעה להתפרנס מכספם של אחרים. אחרי שאירגן כנופיה של בעלי-אגרוף היה חמיס יוצא לשוד בצהרי יום, מתגפל על עוברים ושבבים, בזוז חנויות ואיטליות, מבלי שאיש מהקרבות יעז להתלונן על מעשיו באוזניו חוקרי המשטרה.

מסיעובד לשוד. ימים עברו, עד ש' הצליחו השוטרים לשים את יד החוק על כתפיו הרחבות של חמיס. קטטה גדולה, שהתפתחה בינו לבין בעל בית-הקפה חמ' דן, הביאה את יתים אל בית-הכלא. חמדן, שלא פחד מחמיס, סיפר לשיטרים את אשר רצו לשמוע: "חמיס התנפל עלי כשסכין בידו", העיד במשטרה.

בבית-המשפט נידון חמיס לשנת-מאסר. כ' שיצא מבית-הסוהר חזר שוב לפעילותו ה' קודמת בסימטאות יפו הערבית, ושוב לא הצליחו השוטרים לשכנע את קרבנותיו לה' עיד נגדו. תושבי רחוב 60 ביפו היו מגי' פים את חנויותיהם, כשהיה חמיס עובר ברחוב. "אין לנו מנוחה ממנו", היו מספ' רים, מבלי שיעזו לפעול ולהתלונן במשט' רה.

לפני שלושה חודשים החליט לבסוף אחד מתושבי רחוב 60 לשים קץ לתלוליו חמיס. היה זה עלי מוסה, רוכל ירקות, שפקעה סבלנותו. סכומי הכסף, שהיה נותן כמס' עובד לחמיס, הגיעו למאות לירות. הוא פנה למשטרה, מסר עדות ארוכה באוזני ה' חוקרים. "הייתי נותן לחמיס יתים בכל שבוע סכום כסף, כדי שלא יתנפל עלי", מסר בעדותו.

השופט פסק ששת חודשי מאסר, ורחוב 60 נשם לרוחה. אולם רוכלי השוק ר' דיירי הרובע הערבי חרדים כבר ליום בו יצא חמיס יתים לחופשו. "בית-המשפט ה' יהודי הוא רחמן מאד", אמרו השבוע, "מה יהיה עלינו כשיצא חמיס שוב מבית-הסו' הרז'".

לזכות רכב בראש אברהם שפירא. לכל אחד אפשר למצוא יורש, אפילו לבן-גוריון ולמשה דיין, אבל לא לאברהם שפירא. זקוף על הסוס, לאורך כל שמונים ומשהו שנותיו, לבוש מעיל כחול, מגבעת חומה, עניבה אדומה ומדליות זהב, אין לו עדיין תחליף הקריין מסביר באנגלית לתורים כי זהו מנהיג ההגנה. וסוף סוף הם רואים כי לא תרמו את הכסף שלהם לשוא. לצידו של שפירא רוכב מועמד אחר להובלת תהלוכות — השייך עודה אבו מועמר שיש לו בנגב שבט בן שלושת אל- פים נפש, 600 גמלים, 20 סוסים, טרקטור אחד ושלוש גשים. לפי סדר החשיבות. קשה לשפוט לפי הופעה אחת שלו אם הוא מתאים כתחליף לשפירא. כשהו יוקיין ב' אמת, הוא לא כל כך אקזוטי כמוהו ב' תלבושת הברואית שלו, אבל אחרי שיראה בראש תהלוכת ותיקי ההגנה או האחד במאי, רק אז אפשר יהיה לדעת בדיוק אם הוא מתאים לתפקיד.

אחרי שני מנהיגי ההגנה והברואים באות החתיכות. בעצם, זאת היתה צריכה להיות תהלוכת מכוניות, אלא שטעם הקהל לגבי מכוניות משתנה מדי שנה בשנה, ואי אפשר לדעת מה ישיבע את רצונו. אולם חתיכות נשארות תמיד חתיכות. אפילו חלפ' סון הנדיב מלונדון, שבנה לרבנים את היכל שלמה בירושלים מהכסף שירויה ב' חברת של שהפכה לפו, יודע שרבנים עומ'

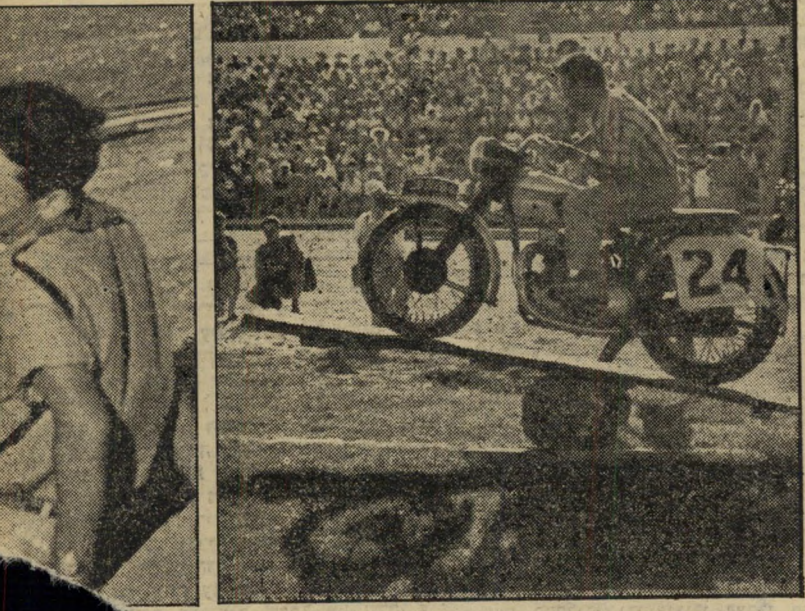
איצטדיון רמת-גן, יום שלישי אסור, מלא אנשים וזעמים, מקללים, מגדפים, שורקים כזעם, מנופפים באגרופים באויר ול' פעמים גם בפני השכן. צעקות מהירדות. שעתיים של מתיחות ורוגז, קריאות בוז במקלה. מכות בקהל, ובעיטות על המגרש. לבסוף טקס עלוב שאיש אינו רואה אותו. זה היה מאורע הספורט העיקרי של ה' שנה במדינה — משחק הגמר על גביע ה' כורגל.

איצטדיון רמת-גן, יום רביעי. צבעוני, מלא קצת סחות, אבל אנשים עליונים. שמה. האנשים החושים בכובעי נייר צבעוניים, צוחקים זה למראה זה, הרבה חתיכות, הר' בה מוסיקה ברמקולים. התחרויות על ה' מגרש מעוררות צחוק וחיוכים. המבצעים מעוררים תיאבון. הכל מסודר ודופק טים טופ, נראה כמו פיקניק המוני בסרטים אמריקאיים. אף אחד אינו צועק או מקלל — חוץ ממתחרה אחד שפסלו אותו, ואשה מקומות העמידה, הטוענת שגבר ניסה לעשות מעשה מגונה בגופה. צודקת בהחלט. אי-אפשר לעשות כבר מעשים כאלה במקו' מות הישיבה? זה היה בצנוע במאורעות הספורט השנה — הגימקאנה החמישית.

חתיכות לרבנים

ר מו כל פפורט התחילה הגימקאנה בתהלוכה ונאומים, וכמו בכל התה'

גלגל שלישי לאופנוע הוא בול העץ, עליו מונח קרש המשמש למעבר האופנוע במרוץ מכשולים. המנצח היה האופנוען הותיק יהודה ע'...

מיסטר פיו, מזכיר בצ"ר רות האנגלית, סובל במריצה על ידי אשתו. פיו הוא משתתף ותיק בגיימקאנות.

דיפלומט במריצה

הכלה החמופה הבדואים של שי"ד עודה ביימו חטיפת בדואית, כדי להוכיח שנמלים טובים גם לדברים אחרים מלבד לתעשית נקיקים.

רוכב האופנוע, שעיניו קשורות, היה צריך לעי שמיניות בין דגלים לפי הוראות בן לויתו שישב בסירה.

גיימקאנה עם מוסר השכל

תה זאת תחרות ספורטיבית עליזה ומבדרת, ללא מכות, ללא קללות, וללא קריאות בוז

לאסי גילתה לבסוף את הכובע עם החשיש, הביאה אותו מיד לסמל שלה. מלבד גילוי חשיש אצל ילדי המכביה הצעיר תופסים כלבי המשטרה לפעמים גם גנבים. מביאים מכונית ואיש משטרה לבוש כגנב — בבגדי גנבים מיוחדים שאינם רגישים לנשיכות כלבים — גונב מתוך המכונית תיק עור. במקום לברוח אל בין הקהל הוא בורח אל מרכז האינדוסטרי, ושם הוא מחכה עד שכלב המשטרה מתנפל עליו ומחזיקו עד לבוא השוטרים. זה היה כלב מיוחד לגילוי גנבים. אומרים שכשהוציאו את הכלב דרך במת המכובדים הוא רצה לנשוך ולתפוס כמה אנשים שישבו שם. אבל השוטרים לא נתנו לו.

שמונה כלבנים של המשטרה עולים עם כלבי הזאב המחונכים שלהם. הם עושים כל מה שאומרים להם. הכלבים, כמובן, ואמא אחת בשורה 13, גוש 8, כסא 9 יכולה להגיד בקול לבנה בן ה'6: "אתה רואה, הכלבים שומעים בקול השוטרים הרבה יותר ממה שאתה שומע בקולי". לוקחים 12 ילדים וילדות של המכביה הצעיר ומחביאים בכובעה של אחת מהן חפיסת חשיש. מביאים את כלבת המשטרה המפורסמת, לאסי, לאסי הולכת מילד לילד ולא מוצאת אצל אף אחד, להפתעת הכל, שום גרם של חשיש. אפשר היה לחבר המנון חדש למכביה הצעיר: "מכבי צעיר צועד על הכביש / מסתיר מעיני המשטרה קצת חשיש...". אבל לא.

הכפר הירוק, שבאו להדגים מה הם מבינים להופעת הסוסיאדה שתקיים בימים ה' קרובים בכפרם. בוק ג'ונס וג'ימיס, מי יגול עפר מעיניכם וראיתם איזה יורשים קמו לכם. בעצם, מוטב שתנוחו על מש' ככם בשלום.

ארבע הנערות החמודות במכנסים כחולים והולצות לבנות, המנסות לשוא למנוע מה' סוסים לאכול את הדשא באינדיאנון, מחזירי קות בידן שושנים במקום מגלבים. אתם שומעים ג'ונס וג'ימיס? שושנים. זרים של שושנים בהם הן מצליפות בסוסים. והנע' ריפן אלה זורקים לאסו איש על רעהו, ל' קצב דפיקות הטבור של המורה לריתמיקה הכורעת ברך מאחורי הסוסים. אם יעקב אורלנד כותב מחזה תקימה המוני בחיפה, יכולה המורה לריתמיקה של הכפר הירוק לביים בשקט חזיון של המערב הפרוע.

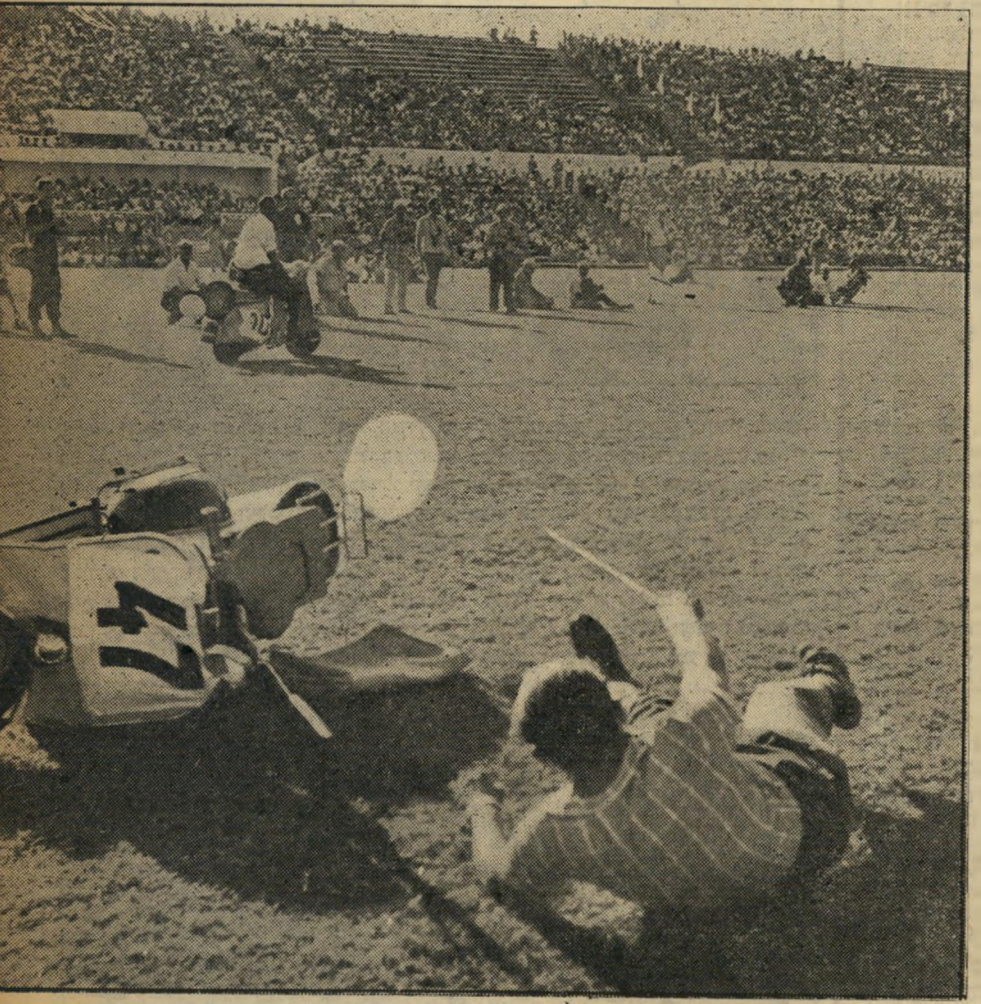
במקומם והתיכות במקומן. ועל גבי גיית משא מקושטת בשלטי פז, הושיב ע' יפהיות עם זרי פרחים שחשפו על את רגליהן ושיניהן. קשה היה ל' ל' לשם מה יש להן צורך בזרי פרחים, זה התברר מיד. הצלמים עטו עליהן ערות הסתירו מיד את פניהן בזרי ה' זים. לא רוצות להצטלם. מה שמוכיח תיכות ורבנים אינם יכולים לחכות בצל א' אחד, מפני שאלה נדבקים ממנהגם אלה.

***

בוק ג'ונס וג'ימיס

יחרי התהלוכה חלה הפסקה, כדי ל' אכול סנדביצים ולראות גם כמה תחרויות. תריסר מכוניות מתחרות בנוסיעה אח' ת בשמיניות, בין חביות אדומות. תרי' אופנועים עוברים מסלול מכשולים, ה' ל' מעבר קרש על גבי גליל, צפצוף ב' מר תלוי על עץ תוך כדי נסיעה, הרמת ש בין שני מוטות והנחתו בין שני זות אחרים. בגיימקאנה, כמו בכדורגל, הפתעות. האלוף נשאר האלוף של ה' עם הקודמות — יהודה ענן.

ירק או מתרחשת ההפתעה הגדולה. 8 שים עולים על המגרש, להופעת ראוה. שמונה: ארבעה נערים וארבע נערות, בני

אחר כך עוד תחרויות. עשרים רוכבי קטנועים מוכנסים לתוך מעגל, כשבדיהם מקלות עץ מתודדים. לכל אחד מהם קשור בלון לכסא הקטנוע. כל אחד מנסה לפוצץ את בלון חברו. הקרב מתנהל בשיטת שמור לי ואשמור לך. כל אחד מנסה לברוח ולא להתקיף. עד שיענקלה חוזרוב נכנס למע' רכה. הוא מסתער על הרוכבים בזה אחר זה, מפוצץ בלונים באותה קלות בה הרתיק כדורים מרשת שער ישראל. אלא שנופלים ההולכים ראשונה, ויענקלה מוצא בין ה' ראשונים מהתחרות.

בתחרות אחרת מובילים נהגי מכניות את בנות זוגם עד לקו מסוים, מחזירים אותן במריצות. לדוחף המריצה של הצבלת דור, מי שהיתה פעם מלכת היופי של ישראל, נגמר הכוח באמצע, והוא משאיר אותה עם המריצה בצד המגרש. פשוט יותר לזכות בתחרות יופי מאשר בתחרות מריצות, מפני שבתחרות יופי אף פעם לא נגמר לגברים הכח באמצע.

"דן דיג'ידן על הסוס הלבן, נוהגים צברים בני 5 לקרוא בקול כשהם רוכבים על גבות אבותיהם. בשבטו של שי"ד עודה הסגנון קצת שונה. שם אומרים "דן דיג'ידן דן על הגמל הלבן" ורוכבים בגיל 5 על גמלים אמיתיים. והבדואים הגדולים של שי"ד עודה באו לגיימקאנה כדי לעשות לגמליהם פירסומת לא רק כבשר נקיט משובח אלא גם ככלי רכב מהיר וחסכוני. להוכחה, חטף רוכב גמל צעיר, בדואי צעיר אחר מחופש כבידואית, מיהר לברוח עמה. אבל אחרי 50 מטר כבר השיגו אותו חב' ריו, שכחו שהם נמצאים בהצגה והתחילו להכות אותו בריצנות.

***

לאסי מגלה חשיש

החלק החינוכי של הגיימקאנה מתחיל ברגע בו עולים השוטרים על המגרש.

לאסי התלוי. המשטרה הראשונה בחג סוכות, לנלות מחבואי סבביה הצעיר.

רוכב וספה, שנפל מקטנועו בעת שניסח לפוצץ בלון הקשור למושב יריבו, היה קרבן ראשון בקרב משעשע של רוכבי קטנועים. כל המוצאים זכו בגביעים יקרים. כל אחד בשווי של 110 לירות, שכמוהם לא נדאו בתחרויות ספורט אחרות.

מרחאת הבלונים

תפאורות לתפארת

תל-אביב, אחרי ששחקני התיאטרון הקאמרי גרמו בעיות רציניות בהצגת בגלל זנוורה, באכלם בהצגה הראשונה גם את הענבים שנועדו להצגה השנייה. תלמה הנהלת התיאטרון את המודעה הבאה על לוח המודעות של התיאטרון: "השחקנים מתבקשים לא לאכול את הריקויזיטים."

***

קול צופר

ניו-יורק, אחרי שבגלל יום הכפורים נחלשה התנועה ברוב חלקי העיר, נוצר פקקי תנועה קשים ליד השדרה החמישית, שם התכנסו אלפי יהודים רפורמיים במכונותיהם לתפילה בבית-הכנסת שלהם.

***

יש לנו תייש

פורט בנינג, קליפורניה, זכה אזה במכרו לגוימת הדשא של מרכז האימוני גים הצבאי הגדול, אחרי שהוכיח כי הדרך החסכונית והזולה ביותר לגוימת הדשא היא להעלות עליו תיישים.

***

תחרות בלתי הוגנת

תל-אביב, אחרי שהתגלה בית-בושת בצריף קטן ליד בית-הספר תיכון חדש, הציגו תלמידים את הצריף, שרפו את המזון וגם וכלי המיטה שבו.

***

פרט קטן

זלם פורר, ניו-יורק, גילו שלטונות העיר כי לתחנת מכבי-האש החדשה, בעלת מתקני האינסטלציה והשאבה החדשים, שעלתה 80 אלף ליש, אין בכלל הספקת מים.

***

קול דודי

לוד, הגיעה לשדה-התעופה הצעירה אינטרנציונל רסוקוויץ ממנילה שבפיליפינים, הודיעה כי באה לפי הזמנת עובדת סוציאלית בתל-אביב, כדי למצוא חתן.

***

אוי דעיניים!

בלקפול, אנגליה, גילה מפקח הבטיחות, אות, אחרי מחקר שערך ב-200 דירות, כי רק בשלוש מתן מצא אמבטיית מים חמים בשש דירות, בתיכסא נטרדים בארבע, ואילו מתקני טלבוניה חדישים היו ב-125 דירות.

***

חוז ומחץ

לוד, אחרי שאל שדה-התעופה הגיע חייט שטען כי תייר שעובד במטוס קיבל בטעות את מכנסיו הגדולים של לקוח אחר, שודרה הודעה דחופה למטוס להשאיר את המכנסים הגדולים ברומא, לקבל תמורתם מכנסים קטנים יותר, אך התייר הקטן לא התזיר את המכנסים הגדולים.

***

איזון שערים

שמוקוהולם, שבדיה, במשחק בין שתי קבוצות כדורגל קטנות, גיתר השוער יחד עם מגיניו כדי להרחיק כדור משערו, לא הצליח לפגוע בכדור, תפס במקומו את איזון חברו ומגן ותלש אותו.

***

חלומות פז

חיפה, אחרי שישראל דיין חזר לבייתו ומצא אותו פרוץ, גילה כי גנב אלמוני גנב את תיבת התכשיטים של אשתו, שתה מתוך בקבוק היין של חברו שלו, הוריק את תוכן המקרר במטבחו, נרדם במיטתו עד שתפס עלידי בעל הדירה.

***

צו האופנה

לום אנג'לס, ארצות-הברית, אחרי שהעירייה ביקשה מהאורחים הצעות לשיפור פני העיר, קיבלה הצעה של אורחית שהציעה לצבוע את כבישי רחובות העיר בצבעים שונים, כדי לגחן את תנוף.

תחנות

קול מטנג'יר

ערב ערב, בין השעות שמונה לתשע, יכולים מאזינים שנפשם קצה בשידורי קול-ישראל או גלי צה"ל, להאזין לתחנה עברית נוספת בגלל קצר 31.9 מטר. התחנה המסתורית, המכונה את עצמה בשם קול-תחנה, אינה תחנת שידור של מחתרת חדשה. אין היא עוסקת כלל בנושאים פוליטיים; במשך שעת השידור היא משמיעה רק קטעי מוסיקה ובעיקר קריאות מתוך כתבי הקודש, ה"תנין", הברית החדשה, קטעי פרשנות, מזמורי תפילה ופרקי חזנות, שמטרתם מוגדרת במשפט המסיים את השידורים: "עם ישראל הוא העם הנבחר, מתוכו נולד ישוע המשיח, שיביא את התורה לכל העמים. עם ישראל יקבל את המשיח בארץ הקודש, איפה שהמשיח ימשול."

בעלי התחנה הם חברי אגודת היהודים המשיחיים, כת דתית של יהודים המאמינים בישו, אינם רואים סתירה בין יהדותם, ציונותם ואמונתם בו כמשיח. קשה לתאר ש"מדינת ישראל היתה נותנת לתחנה מעין זו לפעול בתחומיה, על כן מגיעים שידורי ה"כת מטנג'יר. בעיר האפריקאית הבינלאומית, בת רשאי כל אחד להקים תחנת שידור, ה"קימה חברה אמריקאית תחנה בשם קול טניג'יר, השכירה שעה לערב לאגודה המשיחית האמריקאית, אגודת יהודים משיחיים בארצות-הברית, המממנת את התכנית. האיש העומד מאחורי התכנית הוא הרברנד יעקב בלום, בלום, תושב ירושלים, יליד ראש פינה העובד במיסיון האמריקאי, רואה את עצמו כיהודי לאומי. מדי פעם הוא טס ל"חוף-לארץ, מכין מספר תכניות לחשיים ה"באים, מקליט אותן בקולו הוא על גבי מכשיר-הקלטה, וחוזר לארץ.

בישראל אוסף הרברנד בלום מכתבים מאזיני התחנה, שברובם פונים אל כתובתו המשוורת, אחרי שגילו את התחנה המסתורית. רית. הסביר הרברנד בלום את מטרת התחנה: "כמו מטרתו של החידון התנייני - להפיץ את ידיעת התניין והברית החדשה בין עם ישראל, בעיקר בישראל, אבל גם בין יהודי חוף-לארץ."

גלים קצרים

טיסה לחלל

אנשי המאדים ימלשו באחת השבועות הקרובות למקלט הרדיו שלך. קול-ישראל, העושה הכל כדי לתבל את לוח תוכניותיו המשעמם ברוטב בידור, אימץ לו את רעיונו הישן נושן של אורסון חלל, ילעיס את קהל מאזיניו במשדר חללי אחד כל שבועיים, בשבת... כמשקל כנגד לקלות ראש" בידורית זו, תשודר בשבת השנייה, באותה שעה, תוכנית מועית ממש... לא קרבה משפחתית הביאה את חנה בן ארי (ניניו) לערוך את המשדר ארבעים שנות הבימה, בו נשמע אף קולו של בעלה, אברהם ניניו. חנה קיבלה לידה את ריכוז המשדרים האמנותיים, לאחר נסיעתה של בלה ברעם לחו"ל...

תדרין

המשדרים המפורסמים מטה עשויים להיות מעניינים. שינויים אפשריים.

● החינוך הערבי. (קול ישראל, יום ד' 20.00) סימפוזיון על החינוך העכשווי במדינות ערב, במסגרת הסידרה זרקור על המזרח; המשתתפים: אנשי משרד החינוך.

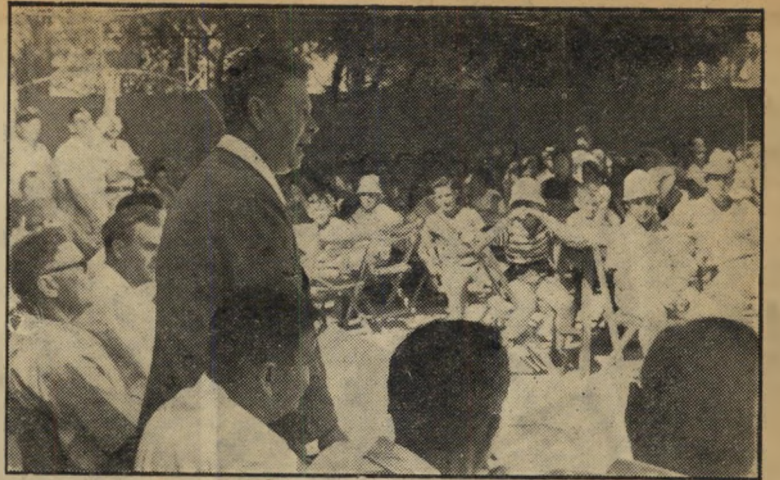
● 40 שנות הבימה. (קול ישראל, יום ד' 22.00) הקלטה מתגלגות ארבעים השנה לתיאטרון המוסקבאי מאלום הבימה. בתוכנית: מלל והמערכה השנייה של הדיבוק לאנסקי.

● התיירים באים. (קול ישראל, יום ה' 21.30) קטעים מהצגתה האחרונה של רביעיית התיאטרון, כפי שהוקלטו בזמנו בתערוכת העשור.

המאזין הזהיר לא יפתח את מקלטו בתאריי כים ובשעות המפורסמים מטה פן ייטבע בגלי השעמום.

● מפעולות ההסתדרות (קול יש"ר, יום ה' 19.20) צלילת הכנרת משמשת הזדמנות לשבח במלל רטוב את ארגון הפועל.

● מדרום ומים. (קול ישראל, יום ה' 21.30) קוטפי הכותן בלכיש ומגדלי העגבניות בתענך עושים ככל יכולתם להצטרף למקהלת שרי ההלל בהדרכתו של אלימלך רם. קליטת עליה כפי שהיא מצטיינת בעיני כותבי המאמרים הראשיים בדבר.

שר התחבורה, אלוף משה כרמל, קורא לנוער לפעול להירות בדרכים.

תמונות מדברות

חבר הנהלת "אגד", מר דוידזון (למטה, נואם) סיפר על חלקו של הנהג במאבק למען העצמאות.

שמואל בנקלר, בעל הזקן, הוא אחד ממשעמם מדריכי הטוילים של "אגד", שהדריך כטיול זה.

500 ילדים ונערים השתתפו בטיול הגדול שנערך עלידי "אגד" לזוכים בחידון החופש הגדול. הילדים יצאו ממקום הריכוז בתל-אביב לירושלים, בה נתקבלו במסיבה חגיגית עלידי שר התחבורה, אלוף משה כרמל, שברך את המטיילים ועמד בדבריו על האחריות ההדדית המוטלת על הולכי הרגל, המסיעים והנוסעים לשמירת הסדר והמשמעת בדרכים. אחר סיפר מר דוידזון, ממזכירות "אגד" ומחתיקי התחבורה, למטיילים הצעירים על תולדות התחבורה בארץ ועל מאבקיו והישגיו של הנהג ששימש בכל תקופת הבניין, ההתישבות וההגנה סמל ההיערכות החלוצית. לבסוף חולקו לילדים מתנות "אגד" ובחזרה סיירו גם בחבל עולם. מובן שמשך כל הטיול קיבלו המטיילים הסברה ממדריכי הטיולים של "אגד" וכן ערך השוער יעקב חודורוב (ראה תמונה למעלה, חודורוב במרכז), שנתלחה לטיול, לילדים חידון ספורט שגרם להתלהבות רבה.

בגאי ישראל' מספר על פגישתו עם חיה חיה הגיעה אל השיא!

מאת איוואן לנג'אל

איוואן לנג'אל הוא במאי סרטים צעיר, הנחשב בישראל כבמאי הקולנוע המוכשר והמבטיח ביותר. איוואן יליד יוגוסלביה, שם קיבל את השכלתו הקולנועית, הוא הבמאי הראשי של אולפני ההסרטה בישראל. בייס עד כה מספר רב של סרטים קצרים, והיה במאי עוזר לבמאי הסרט „גבעה 24 אינה עונה“ אחרי שחזר מסיור באירופה מגלה איוואן ברשימה זו עובדות על עתידה של תעשיית הקולנוע הישראלית.

חיה הררית (שמאל) בחברת איבון דה'קרלו וכוכבת קולנוע ספרדית, על גבי סירת-מנוע באחד מרחובות ונציה, בעת הפסטיבל הקולנועי שנערך שם. חיה הפועה בפסטיבל ככוכבת חברת מטרו האמריקאית, זכתה להתעניינות ולתשומת-לב צלמים ועיתונאים, שהגדירוה ככוכבת העתיד.

שלושה כוכבים

שהיא הגיעה למקסימום ששחקנית קולנוע יכולה להגיע אליו, מבחינת פירסום ומגדולי הכוכבים בעולם, וזאת בלבד היא עמדה שרק כוכבות מעטות בישראל יכולות לחלום עליה. כפי שמשותחים באולפנים, סבור ויילר כי חיה הררית היא בבחינת גילוי חדש בשדה הקולנוע, פנים חדשות וטיפוס חדש העשוי לזכות באהדת הצופים. הוא חווה לה עתיד גדול. חיה מקפת כל היום צלמים ועיתונאים, ותמונותיה יפורסמו בקרוב בעולם כולו. כך, למשל, שבועון הנשים האמריקאי מקוולט, הנפוץ במיליוני ספרים באמריקה, החליט לפרסם סדרת תמונות מאמרים על ההיסטוריה של האיפור. חברת מטרו שיתפה פעולה עם השבועון, וביחד הם בחרו בי חיה הררית ככדמות שתסמל ותדגים את כל צורות האיפור בתקופות השונות. בעת שביקרתי ברומא צילמו אותה במשך 12 שעות רצופות, עשרות תמונות בעשרות תלבושות.

★ ★ ★

לא תנ"כי, לא מרחמתי

מלכך הפרט חנה סנש, שיופך בשיח תוף עם היוגוסלבים, יוסף בחדשים הי קרובים סרט נוסף בארץ. גם הוא יהיה קופרודוקציה עם תעשיית סרטים גדולה, שמבחינת ההשקעה הכספית שתושקע בו יהיה הוא הסרט הגדול שנוצר אי פעם בי ארץ. אי אפשר עדיין לגלות את כל הפרטים על סרט זה, מכיוון שחלק לא התבררו סופית. אולם דבר אחד ברור כבר כיום: כל העובדים הטכניים בארץ יהיו עובדים ישראלים.

מלבד שני סרטים אלה, שיצורם בארץ בחדשים הבאים הוא ודאי, יש גם מגע עם יצרן אוסטרי על קופרודוקציה של סרטים קצרים על נושאים קתוליים ועל המקומות הקדושים, וכן מתנהל משא ומתן על יצור סרט גדול בארץ.

נפגשתי ברומא עם במאי הסרטים האמריקאי-יהודי המפורסם פרד זינמן, שי אף הוא הביע באוזני את התפעלותו הי חיובית מחיה הררית. הוא מסיים כיום חיתוך סרט בו משחקת אודרי הפבורן תפקיד של נזירה. ניסיתי להתעניין מה הן האפשרויות שזינמן יבוא לארץ. הוא הי שיי לי שהוא היה מעוניין מאוד בכך, לא רק לבוא לביקור אלא לבוא לייצר סרט. אלא שהדבר תלוי רק בדבר אחד: בנושא מתאים, בסיפור. הוא גילה לי שי כמה פקידים ממשלתיים ישראלים הבטיחו לו מומן לספק לו חומר, אולם לא שלחו לו דבר. הוא נתן לי כמה קווייטוד של הסיפור שהוא מחפש, לא תנייכ ולא מתקופת מלחמת השחרור, אבל שיהיה אנטישכיללי ובעל רקע ישראלי.

אני סבור שאם נדע לכוון את ההתעניינות בנו בעולם הקולנוע לפסים נכונים, תהיה השנה הבאה שנה של יציאת תעשיית הסרטים הישראלית למרחב.

חשת בחלקה ביוגוסלביה יצולם חלק מהסרט שם, ושם יערכו גם הצילומים של אותו חלק מהעלילה המתרחש בהונגריה. אולם רוב הצילומים, כ-75%, ייערכו בארץ. בעת סיורי באירופה אמרו לי כמה אנשי סרטים: „אילו היתה לנו פרשה כמו פרשת חנה סנש, היינו מסרטים עליה לא סרט אחד אלא ארבעה סרטים.“ אולם העובדה היא שבזינו אין עדיין תסריט מוכן. מתוך רגש האחריות שיש לנו כלפי הנושא, אנו רוצים להיות בטוחים שיחומר שנוציא מתחת ידינו יהיה הטוב ביותר. חברת אולפני ההסרטה בישראל, שהיא השותף הישראלי בסרט, אספה עד כה את כל החומר שנכתב והקיים על חנה סנש, כולל פירסומים בחוץ-לארץ וכולל מתווה של אהרון מגד שהועלה בהבימה. על סמך חומר זה נבחר תסריט אחיד, שי יחלום את חשיבותה של העלילה.

טרם נקבע גם הבמאי לסרט זה. מה שאפשר לגלות הוא, שאנו מנסים לעניין בנושא זה את טובי הבמאים בעולם, מי כיוון שהמטרה היא להפיק סרט בקנה-מידה בינלאומי. ויליאם ויילר, הבמאי האמריקאי המבטיח כיום את ברוך, מתעניין בסרט. כמו כן מתעניין בו במאי אוסטרי מפורסם והבמאי הספרדי ממוצא הונגרי וידיה, שסרטו מלאך עובר בברוקלין מוצג עתה בארץ.

עכשיו אנו מגיעים לבעיית התפקיד הראשי של חנה סנש. אם לא יחולו הפרעות, קרוב לוודאי שתהיה זו חיה הררית שתשחק את התפקיד הראשי. כידוע הוחזר תמה חיה לתווה ארוך עם חברת מטרו, אחרי שהחלט על השתתפותה בתפקיד הראשי בברוך. בחוזה יש סעיף המתיר את השתתפותה בסרט, אולם מגביל אותה לתקופה מסוימת ולשפה. אולם כל הגורמים העושים את הסרט מעוניינים שחיה תקבל את התפקיד הראשי, ולמטרה זו יש לסיים את כל ההכנות עד חודש יוני 1959.

★ ★ ★

חיה ברומא

אין ספק שאם תופיע חיה בסרט חנה סנש, הרי בשעה שסרט זה יופץ היא תהיה כבר כוכבת מפורסמת בעולם. הי סרט ברוך, המחזיק את השיא בסכום ההשקעות שהושקעו בסרט אחד ביום מן הימים, יופץ באביב 1959, ואז ידברו על חיה בכל רחבי העולם, מה שכמובן עשוי להועיל לסרט הישראלי בהשתתפותה. אולם לחיה יש גם זכות אחרת להופיע בסרט. בשנת 1955 הייתה באנגליה כדי לסיים את עבודות הסרט גבעה 24 אינה עונה. באותה תקופה שהתה שם גם חיה, ומי תוך מגע משותף שהיה לנו עם נציגי תעשיית הסרטים היוגוסלביה, חיפשנו נורא לסרט ישראלי-יוגוסלבי, הגענו אל לי-פרשת חנה סנש ומאז אנו עובדים לקראת ממוש רעיון הסרט.

ביקרתי אצל חיה הררית ברומא פעמיים. ראיתי אותה בולפן וברחוב, ושוחחתי עמה. אחרי פגישות אלה אני יכול לומר

יכול להגיע — בגלל תקציבו — לשום רמה סכנית מינימלית שהיא דבר מובן מאליו בעולם, שלא לדבר על רמה אמנותית. לכן צריכה תעשיית הסרטים הישראלית לשאוף להפקת סרטים משותפת עם תעשיית הסרטים של ארצות אירופה, הקרובות לנו גם במנטליות שלהן וגם בי נושאים.

כאן אתם יכולים לשאול: אפשר להבין שאנחנו רוצים לייצר סרטים עם מדינות אחרות, אולם מדוע ירצו תעשיית סרטים כמו של צרפת, איטליה או יוגוסלביה לייצר סרטים ביחד איתנו? התשובה אולי תפליא רבים, אבל תעשיית הסרטים הזרות דחקה מעוניינות בכך. ביוגוסלביה, למשל, המייצרת כיום כ-15 סרטים ארוכים ל-שנה, מהם כחמישה ניצור משותף עם ארץ אחרת, מקום שאם יפיקו זמנו סרט על נושא משותף, יוכלו להגיע לקהל הי צופים העולמי שיש בפוטנציאל לישראל — קהל יהודי העולם.

★ ★ ★

סרט על חנה סנש

אחרי ידועות רבות שהופיעו בי עתונות הישראלית על הסרט סרט אודות חיי חנה סנש, אני יכול להודיע כי יום כי הושג הסכם עם חברת אבלה פילם בבלגרה, אחת משש חברות הסרטים היור גוסלביה, על יצור סרט משותף אודות חנה סנש. מאחר שפרשת חנה סנש מתר-

אחרי תקופה ארוכה, לא מעודת ביותר, יש לי בשורות טובות עבור אלה המתעניינים בגורלו של הסרט הישראלי: בשנה הבאה יתחילו בישראל בהפקתם של שני סרטים, סרטי עלילה באורך מלא. לא יהיו אלה אמנם סרטים ישראלים שהי רים, אלא סרטים שיופקו בשיתוף-פעולה עם ארצות אחרות. אולם כאיש קולנוע ישראלי אני מאמין שזוהו הפתרון לבעיות תעשיית הקולנוע בישראל, והתחלה של יציאה למרחב.

לפני שבועיים חזרתי מיוגוסלביה. הווי מנתי לפסטיבל סרטים שנערך שם, כדי לי שוחח עם אנשי תעשיית הסרטים היוגוסלביה על בעיות הפקה משותפת של סרטים. ביקרתי בתעשיית הסרטים של ארצות אחרות — יוגוסלביה, אוסטריה, גרמניה ואיטליה — ואחרי סיור זה אני משוכנע כי עתידו של הסרט הישראלי הוא אך ורק בקופרודוקציה — הפקה משותפת. הקופרודוקציה אינה גילוי חדש של אנשי הקולנוע הישראליים. כמעט כל מעצמות הקולנוע מיצרות סרטים בשיתוף עם ארצות אחרות, אולם אלא מסיבות כלכליות פשוטות. אין תעשיית סרטים, ואפילו לא זו של ארצות הברית הי עשירה, שלא ייצרה סרטים בשיתוף. זה כי ההפקה המשותפת של סרט מבטיחה לו שוק כפול וקהל כפול.

שום סרט ישראלי שנועד רק לשוק המקומי, בו יש 150 בתי קולנוע, אינו

השמש ברקיע

ויליאם ויילר, במאי הקולנוע האמריקאי המבטיח ברומא והסרט ברוך, בו משתתפת בתפקיד נשי ראשי חיה הררית, בעת הפסקת צילום באולפני צינה צינה. חיה נראית בצילום בתלבושת בה היא מופיעה בסרט. הוסיפו לה פיאנה נכרית, כדי ששערותיה יבאו ארוכות יותר.

דודאים גוריון ואמדרסקי
ואחרי ההריון שקט

כמה חתיכות פילפל חריף, וכמה עלים של כרוב סרטעם.

נרמה כי טבחי הסלט הזה עסוקים יור תר מדי במטבחם. בעבדם ללא ליאות כדי לספק ארוחות לחצירתיסר במות, הם הת' רגלו לתפריט אחיד ושזה לכולם. כך כולל הופ... עברנו... כמה קטעים המעוררים בלב הצופה את ההרגשה שכבר שמע את הבדיחה. האם היה זה במועדון התיאטרון? או שמה בלהקה צבאית? ואולי כבר נשמע הדבר במה נשמע, או הוגר בחדר-גדיא?

בדיחת המצלמה העתיקה לקוחה מן הקר' קס, בדיחת הפוקר ללא קלפים מזכירה את רביעית מועדון התיאטרון, הגיונגל המתעור' רר נראה כאילו התעורר כבר כמה פעמים יותר מדי. אוכל-האדם האוסר על בנו לנגוע בבני-אדם מפני ש'לא נוגעים באו' כל', הוא בעל זקן ארוך כאורך גנהר ה' קונגו.

אולם בצל ירוק שובה לבבות בכל זאת — הודות לרעננות, הודות לשלישייה טו' פול-זוהרה-הגול. מרש חברי הכנסת הוא חסר טעם, מפני שחיים חפר, שלא הצטיין מעולם בעודף אומץ-לב, נוהר מלפגוע ב' מישור היכול להזיק מחר. אולם גיבורי התקופות, מערכון המראה את דרכי האהבה של חמשה דורות, מאנשי ביל', דרך גא' פירי כופר-הישוב והפלמ' ועד לקפה רואל, נחמד ומלבב.

אפילו כשבצל ירוק דש בנושאים נדושים, הוא משעשע. הסיפור על "צחק הסיף", האיש שלא היה ולא נברא, שוכה למודעת' אבל גדולה בעתון המפלגה הודות לטעותו של המדפיס והופך נושא לנאומי-אבל, ל' מאמרים ארוכים ולאספות מפלגתיות, גר' אה איך שהוא לקוח מן החיים. מערכון של אפרים קישון, המשכוכית, על גסיונה של המפלגה לקנות את קולותיה של מעברה מידי הבריון ההולך בראש העדר, מתקבר לסאטירה פוליטית. אפילו שירו של חפר על בריאת העולם בשנית, אחרי הפצצה האטומית (ג'ובוס הששי הוא ראה כי מעשהו חס, / וישבות מכל מלאכתו ולא ברא את האדם... חמוד.

כדי להצליח, על בצל ירוק להיות חריף יותר, גם אמץ יותר. אך גם כך יצליח לפי שעה — כי הוא משאיר בלב הצופה הרגשה נעימה, כמו אחרי פגישה עם אהבת' נעורים עמה בילה פעם שעות יפות, וש' נשארה נחמדה גם אחרי שקלסתר פניה דהה במקצת.

מוסיקה קלאסי, אבל לכל

בישראל, בה משתגעים אנשים למוסיקה, קשה יותר, כידוע, לקבל כרטיס מינוי ל' פילהרמונית מאשר היתר יציאה, ולכרטיס כניסה להופעות המיוחדות של ארתור רר' בינשטיין עמדו השבוע אנשים בתור כמעט כמו לאימה סומאק, לפני שגילו כי בעצם הם לא שומעים את האוקסבות שלה.

אולם לאוהבי מוסיקה קלאסית טובה, ב' בינם, ובמחיר מתקבל על הדעת (והכיס), צצה השבוע קרן אור גדולה: היתה זאת פתיחת חברת הבת הישראלית של המועדון המוסיקלי הבינלאומי, בעל שני מיליון ה' חברים.

47 דקות של הנאה. המועדון ה' מוסיקלי פתח את משרדיו הישראליים ב'

אמנות

זמרה

טובים השניים מן הארבעה
מאורע ללא תקדים אירע השבוע בענף התקליטים הישראליים. חברת הדיאצי הר' יצאה לשוק אלף טפסים ראשונים של תק' ליט חדש. תוך 24 שעות נאלצה החברה להדפיס מהדורה נוספת של התקליטים, אחרי שכל קודמיהם אולו לגמרי ממחסניה. המפ' תיע בעובדה זו היה שהתקליט החדש לא נשא את שיריו של זמרוק אמריקאי, או אמן בעל שם עולמי, אלא את שיריהם של צמד צעירים ישראליים — הדודאים.

צמד הגיטרה הישראלי בנימין אמדרסקי (27) וישראל גוריון (22) הצליח לא רק בשטח התקליטים. ברדיו — שיריהם הם המבוקשים ביותר; ברחוב — הופכים שיריהם לשירי העת העיקריים. הם עצמם עמוסים הזמנות להופעות שבועות מראש, הצליחו תוך חודשים מספר להגיע למעמד אמנותי ולכלכלי שאמנים רבים לא הגיעו אליו במשך שנים רבות. השבוע אף חתמו חוזה עם האמרגן גודיק, יסעו לצרפת כנ' יציגי הזמר הישראלי למועדון אולימפיה. **שקט במקום צעקות.** בפעם הרא' שונה נפגשו בנימין וישראל, שניהם ילידי ירושלים, לפני שנתיים ברביעייה קולית ש' הקים המלחין נפתלי אהרוני. בנימין, נהג משאית, לשעבר חבר קיבוץ הראל, החל את הקריירה המוסיקלית שלו כמנצח מקהלות קיבוצים בהראל ובכפר-יהושע. ישראל היה חובב שירה ואקורדיוניסט בניו, שאחרי שניצל את שהותו במחנה נוער בינלאומי בבריטניה, ולמד מחבורת ספרדים לפרוט על גיטרה, החליט לבחור בקריירה אמנותית. הרביעייה הקולית הירושלמית בה שרו השניים, רון-טון, לא החזיקה מעמד והשניים נפרדו אף הם. בנימין למשאית שלו, ויש' ראל להקת הפנסומימה של גיקי ארקין. בערבים, אחרי ההופעות, היה ישראל יורד למרתף מועדון התיאטרון, מרכז שם בעזרת קולו והגיטרה שלו שירה בציבור. באחד הימים, לפני כשנה, ביקר במועדון חברו בנימין. לזכר הימים הטובים שרו השניים דואט. מה שאירע אחר כך הפליא אותם יותר מאשר את מאויניהם. שירתם השלוה והספונטאנית כבשה לבבות. השניים החלי' טו להמשיך לשיר יחד, בחרו בשם דודאים משום שהוא גם עברי ויש בו גם צלצול דומה לדואט.

מה המיוחד שבצמד גיטרה זה שהעלהו מעל לרוב שאר זמרי ישראל? אין ספק שהשניים הביאו חידוש ניכר לשדה הזמר הישראלי. עד כה אפיינו את הזמר הישראלי קריאות ה"הרהר", מתיאות-הכפיים הקצו' בות וקצב ההורה הצעקני. הדודאים הוכי' חו שאפשר לשיר שירים ישראליים שקטים ושלוהים, בשירה עצורה ובהבעת תחושתם הפנימית.

בידור סלט ירקות

הופ... עברנו...! (בצל ירוק) הוא יותר מבצל בלבד. הוא סלט שלם, עשוי מכל הבא ליד — מלפפונים טריים ורע' גנים, עגבניות ששכחו מזמן את יום לידתן,

- כחשלומים של 25 ל"י לחודש
- ללא ריבית
- דמי ההרשמה 13 ל"י
- מחיר המכונה — 288. ל"י בלבד
- צבע המכונה וגוון הרהיט לפי בחירה
- קורס לתפירה וגיזרה ינתן לרוכשי "דוריינה"
- אחריות ושרות מלא לחמש שנים

סוכנות ראשית: חברה להפצה, רח' פינסקר 2, ת"א
חדרים 28-418, ת.ד. 4420, טל. 29671.

בדבר סוכנים בשאר חלקי הארץ תבוא הודעה נפרדת

ספור מיוחד להפסקת
נשירת שערות ומניעת קרחות
מאפשר: 1. הפסקה מוחלטת של הנשירה
2. הצמחת שער חדש
אחריות גמורה — במקרה של
אי הצלחה, יוחזר הכסף
רו בי נ'ס קו ס מ' ט י ק ו ס
כהנהלת סר א. רובין, ביוקוסטיקאי מדופלם
תל-אביב, רחוב פינסקר 2 - טל. 22128

אמנות

אמנון בועזי, ת.ד. 743, חיפה. מאד נגע לבי מכתב איחולך ליום הולדתי. לא יעל ישי, אני מצטערת לומר, לא ערכה לי מסיבה. אינני הטיפוס שלה, כנראה, ואני דווקא כל כך משתגעת אחריה!
אני רוצה לשאול אותך, האם אי אפשר להשתגע כאן? אתה כותב לי: "המשיכי כן דרכך עד עתה בעקיצות ובהשמצת כל יצור. כל עוד בוז הדרך תלכי, אנו ידי דים..."

והנה ישנו בחור אחר, שהעדיף להישאר עלום שם, ואשר כתב לי מכתב אישי, ש גרם לי לחשוב מיד על יום הדין. כותב הוא, בין השאר: "... נכון שהערוותך ל מכתבים המגיעים למורך, הן בדרך כלל שנונות וקולעות, אך אינן תמיד הוגנות... לקראת השנה החדשה, אנה, הביני, כי לא כל הכותב אליך נחון באותה מידת השכל שניחנת את. לא בכל אחד מהמשתתפים ב דורך יש המעלות של טיפוס בעל רמה בשטחים שונים. יופי, שכל העוקצנות ב חלק מהדברים היגיוניים לאדם — יש שהם מרובים, ויש בהם פחותים, ולא לאדם שלי טה על מידתם... בהתקרב יום כפורים, שהוא לדתיים יום הדין ולחופשיים רצוי שיהיה יום חשבון/הנפש — נסי לחשוב על דרך גיהול מדורך. ולמען כל אותם הכות בים אליך, וכל אותם הקוראים את הכתוב, היי זהירה יותר בכבודם של אנשים שאינם מוכרים לך... אקוה כי תקבלי את דברי באותה רוח טובה בה הם נכתבו..."

חכה, זה עוד לא הכל. משה גינזבורג, מתל-אביב, חושב אחרת:
"...אם את רוצה שמדורך ישתפר עוד יותר, החריפי את הערותיך ותדדי את תו ספות העוקץ שלך ואו..."
מה שמעניין אותי הוא: א מה?

על גל אחר

תראו מה יש לנו כאן. כומתה אדומה (1097/1)!
"ראשית", אומר הוא, תוך טפיחה עצמית על השכם, "יש לי האומץ להופיע במדורך בשמי השכמי ולא כאותם מספרים, רתי משמע, שכה מאפיינים את מדורך (גאל צור, רמת-טימוקין, גתיה)".
"ובכן — לעניין — אני צוער, בעל כומ תה אדומה, נמצא בשלב הסיום של הקורס, כך שקרוב היום בו אצטרף למשחת ה קצינים הצה"לית. מתעתד להמשיך בלימודים באוניברסיטה. פילוסופיה. מטבעי חובב אני טיולים, פיקניקים לאור ירח, חוש הו מור וסחם הרפתקאות. הצרה היא שכרצע אני אכול שיעמום וזעתי, וזוהי הסיבה העיקרית לכתיבתי."

"לשם הפגת שיעמום, שתיעשה עלידי חליפת מכתבים והיכרות פנים אל פנים, ברצוני להכיר אחת בעלת דם, שתחבביה יהיו חופפים לשלי, כך שנעבור על גל אחד. ביחס לצורה היצוגית, הרי עליה להיות בעלת קומה ממוצעת והופעה נאה... בעצ מן תביני שגם אני לא הכי מכוזר בעולם, ויש הטוענים שקלסתר פני גובל עם יפני תואר."

צנחן או לא צנחן, צוער או לא — הוא נשמע ככל שטפסערה אחר, אם תשאלו אותי. אבל אני יודעת שלא תשאלו אותי.

אורי אקרא לו
דורית רוצה שיקראו לו אורי, אחרת היא לא משחקת. ולא סתם אורי, אלא אורי כזה מין המתעניין בספרות וביולוגיה, והוא חבר בתנועת-נוער. מה אתה חושבים, סתם...
ואנסת רוצה להתכתב, טוב, או מה יש על ספרות וקולנוע, אתה תלמיד תיכון, שאוהב נורא לעשות שמה בחברה. שתיהן מאד בנות 15 ומאד (1097/2).

רומזו של עולם
רוצה להתכתב עם נער ערבי נוצרי? נסי, אפוא, לעשות זאת עם (1097/3) הטוען, כמו בני גילו התל-אביביים, שהוא מוכן להתכתב על כל הנושאים העומדים ברומזו של עולם, חובב קריאה, ספורט וטיולים, מוסיקה וקולנוע. (1097/3), שכחתי לציין, הוא בן 22.

טנים על השודחן
(1097/4) דומה מאד לכל בת 17 אחרת, פרט אולי לעובדה שהיא בלוגית אמיתית, ואוהבת לשחק טנים שולחן. לפני שאתה שולף את הגלובוס: יש לך תמונה?

מיכרז
כיתה שלמה של טירונים (1097/5), הסרי

רחוב אחוזת בית 6 בתל-אביב, הזמין את רבבות אוהבי המוסיקה הקלאסית בארץ ל עשיר לעצמם את ספרית התקליטים שלהם מתוך מבחר של 600 יצירות קלאסיות מוקלטות על תקליטי אר-ג'נגן מיקרו-שקע בבדול של 10 ו12 אינצ'ים, ששמיעתם נמשכת 47 דקות.

עקרון המועדון — מחיר זול במיוחד לתק ליטים כתוצאה מתפוצתם הרבה — איננו העקרון היחיד שלו. חשוב לא פחות הוא עקרון ההגינות המסורתית: אין איש מש לם פרוטה מראש, אין איש מתחייב לקנות תקליט כלשהו, ואין איש חייב לקבל את התקליט, המובא ישר לביתו, אם איננו מוצא חן בעיניו (באנז'ו, ליתר דיוק).

מאחורי הקלעים

איכוד קונצרטנטי
נרוש מאת קורט היל, מכין להצגה אריה (אריק) לביא, המתכונן להופיע בתוכנית זו בשעות הערב המוקדמות באולם מועדון התיאטרון. יחד עם אריק ישתתפו באופרה ב גרוש ושתו שושיק, אילנה רובינה, שח קן המסאטא לשעבר אבא ("אבאלה") ו רחל אטס, שאת מקומה בסמבטיון תתפוש שחקנית הקאמרי אסתר גרינברג...
מחלה פתאומית תקפה את אורנה פו רת, בעת ההצגה הראשונה של בגלל חנו רה ביום חמישי שעבר, אורנה, שאיבדה לפתע את מחצית הטונים של קולה, המשי כה והופיעה גם בהצגה השנייה באותו ערב, כשרוסא התיאטרון ממתיך לה מאחורי ה קלעים אחרי שהזויק לה זריקת ארגעה...
מחזה אחד מכל מחזותיו של יגאל מוסנזון, אינו נמצא על מודעת פתקאות כנובע של תיאטרון זירה, עליה מפורטים כל מחזותיו של מוסנזון שהוצגו על הבי מ. שם המחזה: זרוק אותו לכלבים...
בתוכנית השניה של המוסיקול אולימפ יתחולל אביב, יציג האמרגן גודיק את צמד הודאיים ואת אריק לביא כקונצרטיסטה. אריק ישמע בתוכנית זו את שני שיריו האהו בים ביותר: הטלע האדום והרכבת. שניהם של חיים חפר ויוחנן זראי. ריקה ויוחנן יופיעו בתוכנית השלישית של אולימפיה אחרי שגודיק הבטיח גם להם וגם לדודי אים להופיע עוד הקיץ במוסיקול אולימפיה בפאריס...
בית המשפט יהיה הנושא המרכזי לתוכנית הבאה של רביעיית מוע ה דון התיאטרון. את התוכנית יכתוב יגאל מוסנזון. בינתיים נשלמות עתה הכנות ל תוכנית הימית של דן בן-אמור וחיים חפר בבמיו של שמואל בונים...
ארבע שעות תמיומת ימשך טכס הפתיחה של חגיגות ארבעים השנה לתיאטרון הבימה...
בפניה השניה יציג התיאטרון אהל המתחדש את הנערה והכוכבי מאת סרט. כמו בפעם הראשונה, גם הפעם, תהיה השחקנית הראשית טובה פרדו, שעזבה את האהל. הקימה יחד עם בעלה את התיאטרון הכחול, חזרה עתה לצור מחצבתה האמנותי...
בסירוב מוחלט נתקל משרד החוץ הישראלי בבואו לבקש את חסות התיאטרון הקאמרי לביקורו בארץ של ה תיאטרון היחי הלהקה התימלית. "התאר גנות התיאטרון ושיקומו אינם מאפשרים לו לטפל בכל דבר חוץ מענייני הבלע דים...". היתה תשובת התיאטרון...
מודעה חתומה בחותמת מדור המיסים של משרד האוצר מציג מנהל תיאטרון פרגוד, הקייץ אליהו גולדנברג, בפני כל מי שמביע את חששותיו כי צירופם של דוינגן ושומר לפרגוד, לא בא אל כדי לחסוך את תשלום המיסים מצמד הקומי קאים האידישאים. כמי שראה את הגורל, דאג גולדנברג לקבל את אישור האוצר מ משרד החינוך להרחבת להקתו ולפיטורם של השניים מיסי ששועים...
בהר הבת עפקין עוסק האמרגן גיורא גודיק האוסף עתה תחת חסותו את מרבית ה אמנים הישראליים המופיעים ב"הלטורות" בעצמם ויחד עם אמנים אחרים.

תדרין

העולם הזה ממליץ על מאורעות הבידור והאמנות המוצגים השבוע ברחבי הארץ:
בגלל הגורל (התיאטרון הקאמרי) — הצגה עליזה של גיבורי המיתולוגיה היוונית, ההופכים את סיפורי המיתולוגיה למיסלוגיה.

דבר אל הקיר (תיאטרון סמבטיון) — מדבר אל קירות מוגרבי ואל חובבי ההמור והסאטירה.
פיקולי על 1200 בובותיו מסחרר עדיין, זה החודש הרביעי, את ראשי צופיו מגיל 9 ועד 90.

הופ... עכרנו! (בצל ירוק) — טרי ורענן אם כי לא די חריף.

הוא לדיד... למרות הסקסים (אני שוברת את הראש ולא מצליחה להבין למה התי כחן) הקיימים בי, לדעת רוב הבריות, הרי עדיין אני עוסק בחיפושים, כמחפס מחת בערמת קש, אחר בת זוג מתאימה.

"אני איש קיבוץ, אבל כנראה לי שה טיפוס אשר יתאים לי אינו מן העיר הסו ענת. הטיפוס הנראה לי נגד עיני הוא של בחורה נחמדה ועליונה, אשר תיטיב להת זכח על כל נושא, החל מתעופה וגמור בפילוסופיה של קנט וניציה, לא אל פחד. אני חוקר על הגוע של בת זוגתי... אבל עליה לדעת למפרע, הנני שונא מושבע על ריקוים ובעיקר סלוגיים. רצוי שתהיה מתל-אביב והסביבה (הוא דווקא לא רוצה מן העיר הסואנת) וגילה לא יעלה על 19.

...אומרים עלי שאני נחמד. אולי כנר אה בגלל עיני הירוקות. הנני איש צבא. לא אקרא לעצמי ג'ובניק, אבל הנני מפיץ את מלוא הטיפוק מעבודתי... אני רגיל לתנו בות תוך שבירי שניות, אבל הפעם לא אפריו בדרישותי. רק, אנה, דעי שחבל לש מור חחיות כה רבות בתוכי. יבוא יום ואתפוצץ."

הוא איבד חתיכה

הוא בן מושב, קצין בצנחנים, ולא יכול להסתדר. ברור, הוא איבד חתיכה. או שמעו מה קרה-לו:

...סיפור הפרשה ודאי מוכר לך מהר כה מכתבים אחרים. סיפור שבעיניך ודאי משעם ובנאלי, אך עבורי אין הדבר כך. "ובכן, במוצאי שבת 20.9.58, 10.45, נסעתי באוטובוס מתעורכת הקיבוץ להדר הכרמל. מולי ישבו שתי נערות, כנראה בנות קיבוץ. ובוודאי תצחקי לביטוי אהבה ממבט ראשון, אך כך זה היה. כמוכן לא בשתיהן, היה לה שיער בלונדי. היא לבשה חולצה לבנה ומכנסים כחולים. האוטובוס עצר, הן ירדו, ועד שהסקפתי לרדת, הן נעלמו בהמון... פרסמי משה, אולי יד הגורל תזמן אותו גליון לידי אותה נערה, וממנה אבקש לשלוח לי מכתב. יש לי איזה חוש האומר: היא תענה... אני בן מושב, משוחרר כחצי שנה מהצבא — קצין בצני חנים...". (1097/8) לידיעתך.

כל הבנים גועינים

(1097/9) הן ממטרות. תארו לכם את גילן, אם הן מבקשות להתכתב עם שלושה בנים בני 12—11. הן נורא משתעממות ב ערבים וכל הבנים בכיתה שלהן הם נורא גועינים. העלמות מבקשות תמונה.

ציפור קסנה לחשה לי...

ל-174 ס"מ (1097/10) 23 אביבים ר"מ 174 ס"מ. פרט לכך הכל דומה: רוצה להתכתב עם נערה שגילה נע בין 21—18, רצוי ירושלמית, על אתן יודעות מה.

ציפור קסנה לחשה לי...

הנהלת סמבטיון, אני שמחה לומר, התי ליטה לעשות משהו בקשר לתלבושות של רחל אטס בדבר אל הקיר. היא חזמינה שמלות אצל האמישל קטי מטמור, ה גברת רודר. הם מבטיחים שאפילו מרשעת כמוני לא תמצא בהן פגם... נראה ש המתיחה לא תמיד משתלמת. אחרי שהס סובב שחקן סמבטיון זאב ברדימסקי עם שמעון ישראלי בקריית הצעירים בצפת והשמיע קולות ורעשים של תיר דרום-אמריקאי המעוניין לרכוש תמונות, ומתח כמה צעירים ידועים שכירכו סבי בו — חלה בדלקת הריאות. הוא הספיק להופיע בחלק מן ההופעה בגני-יבנה, כש אשתו, זרבה, שהיא אחות במקצועה, מד ריקה לו מדי פעם זריקות. את מקומו ב הופעה מילא הבמאי, שהוא גם שחקן, גזעון שמר, מבלי שיטעה טעות אחת. ידידיו אומרים שהוא עומד לנשל את גר שון פלוטקין מתוארו כמלך המחליפים.

ענים שהם טובה שביחידות צה"ל, והם מתכוננים, כמוכן, לצנחנים — רוצה ביקר כן. אך אין אנו מתחייבים לקבל את ה הצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה שהיא, אם כי כל המכתבים יענו. היכנה להם מעל גבי תמונה, אם אתן רוצות להצליח אצלם.

הערה מתוקה שמעתי במסיבה כלשהי על אשה נשואה אחת (מובן שאמרה זאת אשה): "מה שהיא אוהבת אצל בעלה, הוא אשתו"

הוא דווקא חתיך

לא, (1097/6) באמת אינן מציבות תנאים שתהיו שחורים עם עיניים כחולות, או ל יפך, או סטודנטים, או חתיכים. הן רוצות, גישמו עמוק — שיהיו פשוט בני-אדם עם גישה רצינית ויחס תרבותי לדרך מסוג זה שתפקידה ליצור קשר אמיתי ויפה". בני 35—25, בבקשה. צבע השיער באמת

נערת השבוע

שמה: שלומית נקר. היתה פקידה בחוות גדניע באר אורה. כיום פשיה במספקת פיקוד גדניע. מצולמת בתמונה. בחווה. מתכוננת להתחתן בקרוב עם אחד ממד רכי החווה בשם איציק. אוהבת לאסוף צדפים על חוף אילת, ו חול צבעוני בהר החולות על-יד באר אורה. עמוד נוח.

כל-כך לא חשוב, אך הן ראו, משום מה, צורך לציין שאחת שחרחרת והשנית גיני גית, שאחת פקידה והשניה אחות. כמוכן שהן משתגעות אחרי ספרים והצגות וטיור לים ופיקניקים. וספרים.

הסקסים שלנו

הנה למשל (1097/7), שפרט לשגיאות הריהו עושה רושם חבוב ביותר: "...לא אוכל לספר את כל מה שהנני מרגיש בהימצאי הרחק מנפש אדם, אי שם במעמקי השימום. אם הייתי יכול לתרגם את אשר קהלת אמר 'מוסיף דעת מוסיף מכאוב', לגבי בנות המין החלש, הרי נכון

משמרת הנשיא

ערב חג הסוכות ביקר נשיא המדינה **יצחק בן-צבי** בביתו של הרב יהודה **ליב מיימון** וסייר בספרייתו הפרטית. ספרית הרב מיימון, המכילה כ־80 אלף ספר, נחשבת לאחת הגדולות בספריות הפרטיות במרחב. נוכח ארונות הספרים ה' גדושים העמיק את הנשיא בעיה מטרידה: כיצד מתגבר הרב מיימון על הזכר בים? השיב לו הרב בפסקו: "ברצות אדוני דרכי איש, גם אויביו ישלימו עמו". . . בעת ביקורו לאחרונה של נדבן עשיר בבית הנשיא בירושלים הופתע ה' איש, כאשר שאל הנדבן אם הנשיא היה רחל ינאית לחור האורחיה, שם ראה שוטר שותה תה בחברתה. אחרי דקות מספר, כאשר שאל הנדבן אם הנשיא היה מוכן לקבלו, השיבה לו רעית הנשיא: "תצטרך לחכות קצת עד שהשוטר יגמור לשותות את התה. מכיון שאסור לשוטר לעזוב את משמרתו, יצא יצחק להחליף אותו על יד השער". . . שיחה מענינת התפתחה השבוע במסיבה דיפלומטית ב' אולם בין נציגי עיראק החדשה **האיש ג'ואר** לבין כתב העולם הזה בניו יורק דוד הרובין. אחרי שהשגריר העיראקי שתה לחיים עם העתונאי הישראלי, (ראה תמונה), התעניין במצע הפעולה השמית ובפרשת שליחתו של ציון בן-אפרים (ראה מכתב הערוך). חיונה ג'ואר את דעתו על שורה של בעיות, הביע את דעתו כי לקוד מו לתפקיד **פארל אדג'מאלי**, מגיע כל עונש שיוטל עליו מפני שהוא "ריא קציונר". . . על פגישה אחרת בין ישי ראלי לערבי סיפר השבוע **יגאל אלון**, בכינוס החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתי קותיה, בצפת. כאשר סיפר אלון כי שו' חח באנגלית עם סטודנט ערבי על "כוסית ויסקי" שיטע את דבריו **בשה שרת** בשאלה: "ממתי שותים ויסקי בכוסיות?" השיב אלון: "בענין זה בקי השירות ה' דיפלומטי יותר מאשר חייל כמוני". . . כשעלה למחרת היום הארכיאולוג **יגאל ירין** על הבמה באילת השחר, כדי לפתוח בויכוח הגדול על אמיתות ספר יהושע, מצא כי כיושב-ראש אותו מושב התמנה **אברהם בירן**, נציג ישראל בועדות של ביתת הנשיא, התלוצץ ירין: "אני שקוה שבויכוח זה לא נגיע לכלל שימוש בכוח, ולא נזדקק לשירותו המקצועי של בירן". . . כשעלה נשיא האוניברסיטה, ה' פרופסור **בנימין מזר**, כדי לסכם את הויכוח, פתח ואמר: "שמעתי שאיש אחד שאל: מה יסכם מרז? וחברו ענה לו: מר יסכם דעותיו שלו. אולם אני לא אעשה זאת!" אחרי הקדמה זו ניגש מר לסכם בפרוטרוט את דעותיו.

***

שיא השר

השבוע התפאר אחד מחברי משק נען, אחרי שחזר בחצי שבת של קטיף כותנה בשדות המשק: "השגתי שיא, קטפתי 40 קילו כותנה". התקרב לשיא חבר אחר של משק נען, שקטף 38 קילו כותנה באותו פרק זמן. היה זה שר התחבורה **משה כרמל**. . . עורך סוגס, הדר' **ישראל שייב**, יצא לאחרונה בתקיפות רבה נגד

פסוקי השבוע

- **הארכיאולוג רבאנוף יג' אל ירין**, בכנס החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה: "במשך הדורות השקיעו אנשי המדע פי אלף יותר מרץ בניתוח הקרבות של יהושע מאשר הש' קיע יהושע בקרבות עצמם".
- **ח"כ הצ"ב ישראל רוקח**: "מאו עזבתי את תל-אביב, הוכפל בה מספר בתי-הקולנוע. למה לא הוכפלו הגנים כפי שעושה קריניצי? מי לא רוצה להיות חבר עיריה במקום חבר-כנסת?"
- **המבקר רם עברון**: "הסיבה היחידה שלתיאטרון הבימה אין משבר היא שיש לאנשי התלבטות אחת: אם הם היו התיאטרון העברי הראשון ב' רוסיה או התיאטרון הרוסי הראשון ב' ישראל".
- **השחקן אהרון מפקין**: "הייתי רוצה שהתיאטרון יהיה כמו

מקור בראשית

פרקי העלייה השלישית (צבי ליב-נה — הוצאת ספרי גדיש — 188 עמודים). באוירה גדושת שמועות שחא ("נחתם חו' זה בין ממשלת אנגליה ורוסיה על הוצאת אנייה מלאה יהודים מרוסיה אחת לשבוע") נפתחה העלייה השלישית בחנוכה 1919. היתה זאת האנייה רוסלאן שהביאה 671 עולים ליפו. לא כל עולי העלייה השלישית באו ארצה בדרך פשוטה כל כך. 4500 מהם, למשל, ניצלו את העובדה שקונסול בריטניה בוינה היה נתון אשרת כניסה ל' ארץ-ישראל לכל אורח ארצישראלי לשעבר, ומכיוון שהוכחת האורחות באותם ימים היה נאפוס (דרכון) תורכי, הרי בעזרת מומ' חים להכנת נאפוסים תורכיים מנייר ממו' עך עלו אלפי חלוצים מגליציה וצ'כיה אר' צה לא כעולים אלא כתושבי הארץ אשר עזבוה, כביכול, בפרוץ המלחמה ועתה הם חוזרים הביתה.

באותה הזדמנות פתרו עולים-חוזרים" אלה גם את בעיית מחסור כלי העבודה ב' ארץ-ישראל של אותם הימים. כדי לחסוך את הוצאות המשלוח והמכס נקנו בוינה מאות מזודות, שלכל אחת מהן הוכנסה מערכת כלי-עבודה. המזודות חולקו בין העולים ואלה, ברדתם מן האנייה ביפו, היו מוסרים את המזודות לבאי-כוח הפו' על הצעיר (אבי ההסתדרות ומפא"י) בנמל. שיטה ששוכלה לטובת אינטרסים יותר פרטיים, וביתר יעילות, עם עליית המדינה. **בסיוטנות**. פרקי עלייה אחרים מספי רים על:

- בית העולים הראשון בתל-אביב, ה' מאכסן כיום את בית החולים העירוני החדש.
- קבוצת שבע נערות השומר הצעיר מסטרי שבפולין שעלו במלוכר — סביב בחור בודד אחד — וזכו לכן, בצדק, ב' תואר קבוצת החוזיקו'.
- על שלושה קונסולים בריטיים, ב' קושטא התורכית, ביאסי הרומנית ובריגה האסתונית, שסברו כי מכיוון שלציונים הו' בטח בית לאומי הרי להם חלק ונחלה ב' שלטון ולכן הסתפקו הקונסולים הנ"ל ב' תעודה מטעם כל מוסד ציוני שהוא של' פלוגי מזומנת עבודה בארץ-ישראל על-ימנת להעניק לאותו פלוגי אשרת כניסה (ע' שמוסד ציוני מסויים הודרו ושלח כמה אלפי טפסים, ללא שמות, המאשרים קיום מקומות עבודה — ישר לידי הקונסול ב' יאסי).

בסמליות. שגם הירחמאלים באו אר' צה עם העלייה השלישית, מוכיח המעשה הבא: "ביקשנו לקשור קשרים ויחסים עם מנה' לי הרכבת (על-ימנת להחזיר בה פועלים עבריים) בדרכים טהורות. שוחד לא נהגנו לתת, הן מטעמים מוסריים והן מתוך הנחה שהאנגלים אינם תורכים והשוחד זר ל' רוחם. (אך) משבא הצו מגבוה שכל הק' צינים (האנגליים, שניהלו את הרכבת) יש' תחרו מהצבא ויעברו לחיים אורחיים, הגינו רעיון להכין למשתחררים הפתעה. אחד מאנשינו ניגש ללוד והודיע לכמה מנהלים כי לכבוד יום שחרורם (מן הצבא) והתחלת עבודתם כאזרחים תוגש להם תשו' רה — חליפה אורחית. כמוכן, הוסיף נצי' גנו, לא החליפה כשעצמה הוא העיקר כאן, אלא סמל השחרור ממדי המלחמה".

בכורדית. היה זה רק צד אחד של כיבוש העבודה בראשית שנות העשרים. ימים ההם, בהם נאלץ חעד הצירים (אבי החעד הלאומי וסבה של ממשלת ישראל) לשלוח צעירים למצרים על מנת להשתלם בנהגות, באין נהג עברי אחד בארץ, לא היה בארץ גם סבל יהודי (מלבד אלה ש' נשאו סלי ירקות מן השוק אחרי הגברות וזכו, משום כך, בתואר סבלי נשים). כן היו: פועלי בניין יהודיים — 32 במספר. כאשר ניסו לפתח את ענף הדיג הבאיו דייג מומחה מסאלוניקי. זה ידע לדבר רק ספניולית. מכיוון שאיש מאשכנזי העלייה השלישית לא היה יכול להיזכר אתו הוח' לט לבסוף להביא אליו שני דייגים ספרדיים מטבייה. אך כשאלה הגיעו ליפו נתגלה, כפי שאפשר היה לצפות, כי הם אינם דוב' רים מלה ספניולית — הם היו כורדים. ורק כורדי היה מאמין כי על יסודות כ' אלה תקום תוך שלושים שנה מדינת ישראל.

* ישעיהו ד': והחזיקו שבע נשים ב' איש אחד.

מרכז "דחף": רחוב אלנבי 123 (כבר המושבות)

שירות משולש

משרד הפרסום "דחף" האמין מאז ומתמיד במספר שלוש. לאחרונה אף הנהיג שירות משולש ללקוחותיו. כל מודעה הנמסרת לעיתונים דרך משרדי "דחף" מופיעה (ללא כל תוספת, רק במחיר העיתון) גם בעיתון, גם בחלונות הראווה של משרדי "דחף", וגם בעלון "דחף" המופץ מדי שבוע.

כדי להשלים (יותר נכון יהיה להגיד, להשלים) את השירות המשולש, הרחיב "דחף" לאחרונה את רשת משרדיו לשלושה, ועתה אפשר למסור מודעות לכל העיתונים, בכל אחד משלושת משרדי "דחף", המצויים בשלושת מרכזי המסחר והדיר של תל-אביב: "דחף" בדרום העיר, ליד כיכר המושבות, ברחוב אלנבי 123; "דחף" במרכז ליד מוגרבי, ברחוב בן-יהודה 7 ו"דחף" בלב תל-אביב החדש, מול קפה כסית, ברחוב דיזנגוף 116. כך יכול כל איש, ללא טרחה מיוחדת, למסור את מודעתו מן המשרד הקרוב ביותר, לקבל ייעוץ מקצועי, שירות מהיר וסיוע נאמן. ועדיין אין זה הכל: "דחף" מקל על מינוי טלפון, מאפשר להם למסור את מודעותיהם דרך הטלפון. מספרי הטלפון הם — "דחף" אלנבי — 63557; "דחף" בן-יהודה — 26014; "דחף" דיזנגוף — 29952.

מניף "דחף": רחוב בן-יהודה 7 (מול מוגרבי)

מבצע דוריינה...

כבש את המדינה כולה. עתה, לאחר שצורה של מכונת תפירה הופיעה בעיתונות, התעוררה סקרנותן של נשי ישראל. בקרוב גם הגברים ישתתפו במבצע.

KINGS men

מרס הגלוח
שחולל מהפכה בגלוח

- "יורה" שפע קצף.
- אין צורך במברשת.
- מרוכז וחסכוני מאד.

גלוח מהיר — במחיר זעיר

Helene Curtis

שגריר ג'וואד עם כתב "העולם הזה" הורוביץ. למה ראוי ג'מאלי

ועדה לחקר האטום האמריקאית. עבודה זו, אשר הסתמכה על בעיות שהתעוררו בי צוללת האטומית המיושנת נאוטילוס, הייתה חלק מעבודות המחקר ששיכללו את הצוללת האטומית זאב הים.

***

נשיקת המנוח

בעת ביקורה של קבוצת עתונאים ישראליים על סיפונה של נושאת המטוסים האמריקאית רנדולף, תוך כדי סיור בצי השישי, הזמינם מפקד האניה לארוחת צהריים משותפת. תוך כדי ארוחה שאלו העתונאים את הקפטן שאלות, עליהם השיב ברוח טובה. כשהגיע תורו של כתב ידיעות אחרונות **אורי פורת**, שאל הוא: "סלח לי קפטן, מה תעשה אם הצי הישראלי יתקיף אותך?" הקפטן נבוכך והניח בנקישה את סכיניו ומולגו ועוד לפני שי הספיקו להסביר לו כי אורי ניסה להתלוצץ בהומור המיוחד לו, השיב בכל הריצנות: "להתקיף אותנו, לשם מה? הרי באנו לעזור לכם". . . . "הפורץ הנוצץ" **ישראל בנציוני** סיים עתה בכלא את כתיבת הפרק הראשון של ספרו נושא הפרק: העתונות הישראלית. . . . העתונות הישראלית שימשה גם נושא מיוחד להעניינותה של זמרת האופרה הכושית, הופיעה עתה בברלין, ורה ליטל. היא התענינה אצל ישראלי, אותו פגשה בוינה איוו סובה מיוחדת ישנה לידה, מבקר הסרטים הישראלי **יוסף שריק**, להשמיע בפני זרים את תעשיית הסרטים הישראלית. . . . אם כבר מדברים על סרטים: סרטו של **חיים חפר**, הקטר מבארשבע, שהוצג בפסטיבל הסרטים בברלין, הוזמן על ידי חברות טלביזיה גרמנית ושבתית, ועתה מתרגמים בישראל את השיר המלווה אותו, שזכה לפופולריות כה רבה, לגרמנית. . . . בסרט הרקולוס, המוצג עתה בקולנוע פאר בתל-אביב, מופיע טיפוס אחד בשם לורנטי, אולם קולו של השחקן המדבר אנגלית אינו אלא קולו של **לארי מונצ'יין**, השחקן האמריקאי השונה בספרינטרית הישראלית **רינה ויינברייך**, המוזיקה בכמה שירים ישראלים לריצה במרחקים קצרים, נכשלה השבוע והגיעה ישראל, שהשתתף בעמוד האש. . . . זרם של מכתבים החל להציף את מלכת המים הישראלית **יהודית בוזרתי** אחרי שתמרת גותיה התפרסמו בעתונות העולם. בין המכתבים שקיבלה השבוע, מכתבו של בריטי מקפריסין, שטען כי תמונתה שהופיעה ב"עתון בריטי שימשה לאנשי יחידתו מקור נחמה ועידוד בין צרה אחת למשנה. . . . מצרה, שונה במעט, ניצל גם מנצח צלחת הכינרת, **שחין עוזי רזון**. אחרי התחרות, כאשר ביקשהו צלמים להתנשק עם המנצחת בין הנשים — שושנה ריבנר — ביקש עוזי לא לפרסם את התמונה ב"עתונים: "יש לי חברה במשק", הסביר בן קיבוץ שער-העמקים.

אלה הקוראים לכתבי האבנגליון הברית החדשה. לדעתו של שייב יש להחליף את המונחים לקראת תנ"ך הברית החדשה ור אילו לכתבי שליחו של ישר הברית החדשה ישנה, משום שתוכנם התישן. . . . אחד ה"אנשים שעברו ערב יום הכיפורים את מבחני אות הספורט היה ה"ר **מייכאל סימון**, שהוא כיום בן 57. אחרי שרץ ששה קילומטרים באינטריון של מכון וינגייט, בחברת עוד חמישה רצים שגילם המשותף הסתכם ב-285 שנה, גילה ה"ר כי בשנה האחרונה עבר בריצה למעלה מ-אלף קילומטר. גם בעת היותו השנה ציר בקונגרס הבינלאומי לרופאים במוסקבה לא ויתר על ריצותיו. . . . בחג הסוכות היה חתן התנ"ך העולמי, **עמום חכם**, אורי חו בסוכה של עזרא ורד, שמש בית הספר תלמוד תורה התימנים בתל-אביב, שהוא אביה של מי שהיתה פעם מלכת ה"יופי של ישראל **אורה ורד**. . . . גם ח"כ מפא"י **דוד בר רב הא** זכה לאחרונה לאירוח והכנסת אורחים. הוא היה אורח הפרציה העולמית של החיילים ה"משוחזרים בפאריס. בר רב הא הביא עמו גם מתנה למוכיר הפרציה, ספר תנ"ך שודפס בישראל, לא שכח לציין: "העקרונות של החיילים המשוחררים נקבעו בתנ"ך לפני חמשת אלפים שנה". . . . כאשר הגיעה לארץ הידועה על השיא החדש שהשיגה הצוללת האמריקאית האטום מית זאב הים כשהיה מתחת לפני המים, אמר שמה של האניה משהו לאדם אחד לפחות בישראל. היה זה המהנדס **אביג'ור דור גלביץ**, ראש המדור למטיאורולוגיה בחברת החשמל הישראלית. כאשר התמחה אביגדור לפני שלוש שנים בארצות הברית, הזמינה אצלו חברת ג'נרל אלקטריק עבודת מחקר שממונה על ידי ה-

מאראסייבו

היא מרכז נפט בוונצואלה הדרום-אמריקאית. גם בה חי ישראלי בניכר, והוא מנוי על "העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי, המספק לישראלי בניכר, דו"ח מלא על המתרחש במולדת.

דוריינה
עגולות • שוחות

לול, כמו עגבניה, כמו כותנה, כמו כל צמח ובעל-חיים שדואגים לו, שמטפלים בו ועודו, מומחים, אנשי מדע ויש לו תקציבים.

• **ח"כ מפא"י שלמה לבוא**, אחרי שערך דבר סירב להדפיס אתו ממאמריו: "עורכו הנוכחי של עתון זה, חיים שורר, עשה בכך מעשה ששום עורך קודם לו לא נהג לעשות כזאת, כשלגל לא היתה עוד דריסת רגל ב"עתון זה. הוא זומם לבלום את פי. . . אינני האיש המסוגל להתהלך בפה בלום בשעת מבחן ציבורי."

• **רופא אלמוני, ב"דבר**: "היודעים אתם למה ילדים מתוסבכים? זה מתחיל עוד מהתקופה העוברית. ב"שלושת החודשים הראשונים מודאג הילד האם תעשה אמא הפלה. בשלושת החודשים הבאים גובר החשש האם יתחתן אבא עם אמא; ובשלושת החודשים האחרונים הוא חרד אם תהיה לו סבתא שתטפל בו."

* באמצע: אסת הכתב, נאן חורוביץ.

קולנוע

בארץ, שלא רצו לחכות עד שבדעת בעלי קולנוע כלשהו יעלה להציג סרט טוב, היו מועדוני הסרט הטוב שהוקמו מעת לעת. עד כה הוקמו בארץ המישה מועדונים מעין אלה, החל ממועדון הקולנוע של ימי טרום המדינה, שהצגותיו נערכו בקולנוע אסתר בתל-אביב, ודרך אגודת שוחרי הסרט הטוב ומועדון התאחדות בעלי הקולנוע שאף הם שבקו חיים.

רק מועדונים שמאחוריהם עמדו גופים בעלי יכולת החזיקו מעמד זמן רב. כזה הוא מועדון הקולנוע של בית-ליסין וכזה היה מועדון בית-ציוני-אמריקה שהציג מב-חר סרטים היסטוריים מאוספו של בעל ההון החיפאי וילהם ואן-לירי. כשסרטים אלה הציגו כולם, נסגר אף מועדון זה.

השבוע נודע על הקמת מועדון קולנוע ששי במספר, תוך שיתוף פעולה בין קולנוע פאריז בתל-אביב למערכת אמנות ה-קולנוע. החידוש שבו: הוא יציג סרטים שלא

אלאסיו ב"עניה אבל יפה" יפה ולא עניה

הוצגו עדיין בארץ, כמו אשת ליל ואהבה בכרך, בצד סרטי אמנות מפורסמים כ-בהלה לזנה של צ'אפלין או אומברטו די של ויטוריו דה סיקה.

יתרון נוסף למועדון זה: חברי עמיתים לארח את השחקנית הצרפתית מיליין די-מונג'ו, אם יתממש ביקורה המתוכנן לחד-שים הקרובים בארץ.

תדרוך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם היה ממליץ לראותם:

● **השטן במשי** (צפון, תל-אביב) — מלחמתה של אשה על נפש בעלה, מתוך דחף של יצר השתלטות. לילי-פלמה, קורט יורגנס.

● **חיים** (ארסון-דוד, תל-אביב) — על מה שמריה של מקלקלת במשחקה מחסים צילום ובימוי של אחת מהסרטים שביציר רות מופאט.

● **הנוקר** (אסתר, תל-אביב) — גלן פורד מנסה להביא את ימי המשיח למערב הפרוע, בנוסח וגרה פרה עם כבש. רצח עליו.

● **מלאך עובר בברוקלין** (תמר, תל-אביב) — מיטו יוסטינוב, באגדה ניאור-ריאליסטית ספרדית על אנשים וכלבים.

● **לילות קביריה** (אורה, חיפה) — עולמה העלוב והנפלא של פרוצה, גיילי-טה מסינה.

● **עד התביעה** (אורלי, חיפה) — מרלין דיטריך וצ'ארלס לוהטון, במתח מ-שעשע.

● **מך בניריווק** (סמדר, ירושלים) — נקמתו של צ'אפלין הקטן באמריקה ה-גדולה.

סרטים

המצחיק שבחיים

עניה אבל יפה (מנדלור, תל-אביב): איטליה) היא מריסה אלסיו בתו של חיט רומאי, המושכת את תשומת לבם של שני צעירים איטלקיים טיפוסיים (מרציו ארנה ורנטו סלבטורי) הגרים בשכונתה. ככל בני גילם במזרח התיכון, מחבבים השניים, ש-אחד מהם הוא מציל בברכה והשני עובד בחנות התקליטים של דודו, תלבשות צע-קניות, בלוריות סבוכות ומשומנות היטב, ובעיקר נערות יפות.

שניהם מחזורים אחרי בת החיים, המעי-ניקה את הסדיה לשניהם לחליסין. אלא שבאבתם לנערה, מתגלים שני הצעירים כל אחד דמותו האמיתית: האחד קנאי והשני רברבן. מריסה חוזרת לאהובה ה-קודם, ואילו שני השכנים הצעירים מוצאים את אהבתם, כל אחד באחתו של השני. **רעיונות והתיבות**. קומדיה איטלקית רעננה ומשעשעת זאת תהיה ללא ספק סרט קופה בישראל, שצעיריה דומים באפים וב-מנהגיהם לאלה שאותם מתאר הסרט. כי הקומדיה האיטלקית היא מיוחדת בסוגה בעולם. בעוד שהאנגלים ממציאים עלילות סבוכות עם שפע מצבים קומיים כדי ליצור קומדיות, בעוד שהאמריקאים מבססים את הקומדיות שלהם על תעלולים והומור מילוי-לי, מוצאים האיטלקים את הקומי והמשעשע בחיים האפורים עצמם.

עניה אבל יפה היא דוגמא מצוינת לכך. זוהי קומדיה יפה, שאיננה כלל וכלל עניה, לא בהומור, לא ברעיונות ולא בחתיכות.

שקפיר בתיקונים

הסוחר מונציו (תכלת, תל-אביב): אי-טליה) היא יצירתו המפורסמת של שקספיר שנטלו ממנה את כל השקספירי שבה, גרעו ממנה והוסיפו עליה, והפכה לעלילה טרא-גית המסתיימת בהפיאנו.

שיילוק, היהודי המפורסם ביותר בתיאט-רון, הוא מישל סימון. בונציה של ימי הביניים מוכר שיילוק בשל היותו מלוה בריבית קצוזה. כדי לנקום באציל ונציאני, אנטוניו, שהעליב את דתו היהודית, מלוה לו שיילוק סכום כסף בתנאי יחיד: באם לא יוחזר הכסף במועד, יתן לו אנטוניו ליטרה משרו. כשאנטוניו לא פורע את חובו, הופך שיילוק את תביעתו לבשרו — למעין נקמה מזועזעת על כל שעוללו לו חוספי בתו, הורסי חייו ומעליבי עמו. שיילוק-סימון הוא דמות טראגית, אם כי לא מזועזעת ביותר. למרות הפירוש האוהד שניתן לדמותו של שיילוק, שכאלו כל תאות הבצע שלו אינה אלא נקמה בגויים, אין סימון מתעלה מעל לדמותו הרגילה. אלא שדמותו הרגילה יש בה כבר הרבה מן הגדולה.

פגרה אבודה

חופשה בפאריז (חן, תל-אביב): אר-צות-הברית) משכנעת כל ישראל שחופשה נעימה יותר מאשר בסאריז אפשר לבלות בנהריה. בוב הופ, קומיקאי נטול חוש ה-מור, ופרננדו, ענק שנכבל בלבוש תינוק, גוסלים בפאריז קרבן לכנופית זייפנים (מ-מדיה מורחית כמובן, שכן במערב אין זייפנים) המתנכלת דווקא לחייו של הופ. משום מה איכפת לפרננדו, מה שלא איכפת לצופה: שיחסלו את הופ. הוא מנסה להצ-יר לו תחילה מבית-משועים כפי שילדים בגן מתארים אותו, ואחר כך בעזרת תעלולי הליקופטר המהתים את שיאו הקומי של הסרט.

זוהי קומדיה משעממת ותפלה, חסרת הברקות, מלבד כמה משחקילשון באנגלית, שאפילו אנטה אקברג אינה נראית בה כחתיכה.

אגדת חג מולד

פאריז פאלאס הוטל (מוגרב, תל-אביב): צרפת) הוא המלון בו עובדת פרגי-סואו ארגול כמניקוריסטית, ובו מצליח שארל בואיה להתאכסן לבדו אחרי שנפטר מאשתו. בליל חג המולד מנסה בואיה ל-בלות עם ארגול, מוצא את עצמו במקום זאת כאפוטרופסה המפגישה עם נער חלו-מותיה, מביא לגישיאה לו.

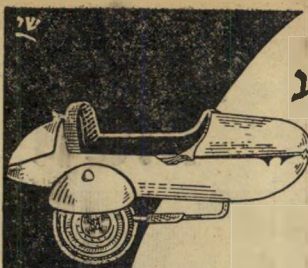
אגדת חג מולד צבעונית ושלוה זו עשו-יה בחן ובטעם, מהחה סרט בינורי טוב ל-אלה האוהבים חלומות מתקתקים ובדיחות צרפתיות.

ישראל

המפלגת הששי

מפלגת היחיד של שוחרי אמנות הקולנוע

דוגית הסירה המעולה לכל קטנוע

- * מבנה חזק ואיתן עשוי מתכת
- * הסירה הקלה ביותר
- * נוחה לחיבור ולהפרדה
- * יציבה על פני הכביש

האיכות המעולה ביותר במחיר הנמוך ביותר

290. - ל"י

(+ המסים החלים על כל סירת קטנוע)

למכירה במזומן ובתנאים נוחים אחריות מלאה לשנה

גלובוס לידי - העט המיוחד לאשה

מתוך התחשבות באשה כצרכן בעל טעם ודרישות מיוחדות. הוציא החודש ביח"ר "גלובוס" עט כדורי חדיש בשם "לידי". עט כדורי זה מצטיין בגורתו הדקה והעדינה ובגוונו המזהב או המוכסף.

"גלובוס לידי" נתון בנרתיק עור אמתי ונכנס בנוחיות ובקלות לארנקה של כל גברת. נוסף לאריזה זו נתון העט בקופסת קרטון נאה המאפשרת להגישו או לשלחו כמתנה לכל הזדמנות — לחג, ליום הולדת וכדומה.

אין ספק שהמוצר החדש יכלל במהרה בין יתר אביזרי היופי והנוחיות המיוחדים לגברת.

בכל בית לכל עקרת בית

כדורגל

הגביע שוב שלנו

על משחקי השבוע האחרון בכדורגל כותב שייע גלור:

בחיי שרחמנות על אבא חושי; צריכים לאסוף תרומות ולקנות לו איזה גביע. מה שהוא לא עשה בשביל לקחת מאי-תנו גביע — ולא הלך לו. בהתחלה שלחו אלינו את הפועל חיפה אחרי שאלה ניצחו את הפועל רמת-גן, כדי שיקחו את גביע ה'מדינה' שמעתי שהפועל חיפה ביקשו את אותו האוטו ואת אותו הנהג שהסיעו אותם לנצחון על הפועל רמת-גן, שיביאו אותם גם אלינו. הם גם הביאו את אותם הרעשנים ואת אותם הסדרנים, הם רק שכחו להביא גם קבוצה שתפסיד.

האמת היא שקבוצת הפועל חיפה היא דוקא קבוצה יפה מאוד; חולצות כמו ש' להם אין לאף קבוצה. ובלוי צחוק, נכון ש' במשחק-הגמר על הגביע הם לא נפלו מ' איתנו, ואף עלו עלינו במשחק בשדה. אלא שאת כל זה עושה להם רק שחקן אחד — זלטקו צ'יקובסקי. אם לנו היה שחקן אחד כמו צ'יקובסקי, הייתם רואים משחקים. המשחק לא היה כל כך יפה. אבל מה אתם רוצים, ככה זה במשחקי גביע. במש' חקים כאלה לא נותנים לשחק לילדים וגם לא לבלרינות, כאן מדברים הגברים ולא היופי. באמצע המשחק בא אלי צ'יקובסקי ואמר לי בגרמנית: 'השופט הורג אותנו!' עניתי לו: 'כנראה שילמתי לו כסף.' אבל טוב שצ'יקובסקי כבר למד להכיר את ה' בדיחות שלנו.

את תרומתי לגביע נתתי בגול אחד, כזה שהייתי עושה בימים שעוד היינו משחקים נגד יתן. בכל הגול הזה היו מעורבים רק שניים, בנדורי ואני. ניצחתי 2:0.

כשקיבלנו את הגביע בא צ'יקובסקי לנשק אותנו. זאת גיסטה יפה והקהל מתא לא כפיים, אבל הם לא שומעים שבמשחק הוא מקלל בנורי וגם פאולים לא חסרים לו. השופט לא רואה אותם, אבל השחקנים מ' גישים אותם. אבל נשכח את זה. כל ה' כבוד לו. והגביע הוא שוב שלנו.

צ'עיר מבטריה. ביה שגמרנו עם ה' פועל חיפה ולקחנו את הגביע, לא נגמרו משחקי גביע המדינה. נשאר לנו עוד ה' גמור חשבון קטן אחד. כי איפה שהייתי ה' לך ברחוב היו אומרים לי: 'את הגביע נתן לכם דודקביץ'. אלה שאמרו את זה התכ' חנו לשופט דודאי, שהפסק את המשחק ב' יניו ליתן הפועל פתח-תקוה ביום, כשה' תוצאה היתה 2:0 לטובתנו. אז כדי לגמור את החשבון לקחנו עוד משחק נגד הפועל

אלוף רוזן שחיה בים נשקות

פתח-תקוה, ואתם ראייתם מה שעשינו להם. במשחק הזה התגלה כקנון יאיר פנטילט הקיצוני הימני שלנו עם המשקפיים. הוא עוד צעיר בן 19 ולכן הוא מתרגש, אבל הוא קיצוני גהרר. יש לו שליטה מצוינת בכדור והיו לו במשחק הזה עצירות כמו שרואים רק ביומנים מברזיל. לא ראיתי מומן קיצוני שמתפרץ טוב כמוהו, והעי קר; הוא מבין אותי ואני אותו. במשחק לפני שבועיים הכניס פנטילט גול להפועל תל-אביב והוא לא ראה שהכניס את הגול עד שבאנו לנשק אותו. אבל חוץ מזה הוא הפך לאחד החלוצים המסוכנים של מכבי תל-אביב וקנה מקום בקבוצה הראשונה.

הגביע נשאר כאן. לא הספקנו לנחז מקבוצה אחת של אבא חושי וכבר היו לנו צרות עם השניה. באה מכבי חיפה ו' רצתה לקחת את גביע טורניר סוכות. ב' התחלה חשבנו שאין כבר מקום בארון ל' עוד גביע, והחלטנו לחזר להם שיקחו ל' פחות גביע אחד לחיפה. בחצי הראשון של המשחק הם הובילו 2:0 והרבה מהאזהרים שלנו כבר התחילו לקבל אולקוס.

אבל בחצי השני הודיעו לנו שפינו מקום בארון לעוד גביע. התחלנו לשחק. אלא ש' היה כבר מאוחר. ב'20 רגע שנשארו לנו הספקנו רק להשחית 2:2 ולא לנצח. אבל הגביע לא היה בחיפה. מכבי חיפה בטח היו מבסוטים נורא כשהובילו 2:0, הם רק שכחו שהם משחקים נגד קבוצה שבשנה וחצי האחרונה לא הפסידה אף משחק. ו' חוץ מזה יש לה עכשיו הנהלה מחודשת ומנהל קבוצה חדש בשם אברהם ליבר.

בחצי הראשון פשוט לא הלך וחטפנו שניים. זלוטולוב, שוער המילואים שעמד ב' מקום בנדורי, לא אשם בהם. אשם אמר, שהכניס אותם. הצרה עם מכבי חיפה, ש' היא הקבוצה היחידה שאפשר לפתח איתה משחק רציני, שלא היה לה כוח להתקיף 90 דקות. אחרי שהכנסתי גול ממסירה של פנטילט הם ירדו כולם להגנה. ראה את זאת רוניק, הבלם שלנו, עלה להתקפה ו' התחיל להפגין להם את השער, עד שאחד הכדורים נכנס לפניו. כראי שהקבוצות של חיפה יתורמו גביע וישחקו עליו ביניה, אולי או ישאר בחיפה איזה גביע.

שחיה

הי' כיירת שלי

אם הם לא טבעו בכיורת, הם יטבעו עוד מעט בנשיותו! צעק השבוע עסקן שחיה נושא בסיום צליחת הכיורת. כי מפעל השחיה הגדול של השנים האחרונות, ואחד החיוביים והיפים במבצעי הספורט ב' ארץ, עמד בסיומן של נשיות. כולם גישקו את כולם. השחיינים שעלו לחוף את אלה שבאו אחריהם, המלחים את נלחיהם, העסי' קנים והמאמינים את חניכיהם. הגדיל לשות מכולם משה צחי, ראש עיריית טבריה. ב' חיים שלו הוא לא גישק כל כך הרבה גשים, העיר אחד הנוכחים, כאשר ראש העיר הקפיד להעניק נשיות לכל אחת מ' חמש הצולחות מבין 42 הצולחים.

אחרי חמש שנות הפסקה במפעל צליחת הכיורת זינקו 42 איש משורת הסירות ה' צבעוניות והמקושטות בדגלונים, שעגנו ב' חוף עיר-גב. את חצי הקילומטר הראשון גמ' עו כמעט כולם במהירות מטורפת, וקשה היה להבדיל בין המקדימים למפגרים. אולם משם והלאה חתרו שלושת הפיבוריטים בראש. הפיבוריט מספר 1 היה ראובן שפע, אחרי עמד בדירוג הניחשים האורח הבלגי אנדרי לוראן, ובמקום השלישי איש שער העמקים עוזי רוזן. אולם ממחצית הדרך ו' אילך, השתנה סדר העדיפויות. עוזי שחה בסגנון חתירה ללא ליאות, הוביל בראש, כשאחריו מפגרים שפע ולוראן.

בקילומטרים האחרונים לפני טבריה התחו' ללו מאבקים דרמטיים. לוראן חתר באפסת כוחות, שפע סבל מכאבי גב חזקים וכא' בים בפרקים. שירי רגליו של עוזי התכ' חצו לגמרי והוא נאלץ לחזור רק בידיו. בכל זאת הגיע ראשון לרציף חוף טבריה לתרוצת מאות האורחים שהמתינו לו, הצ' ליח לעבור את תשעת הקילומטרים וחצי ב'2 שעות, 29 דקות, 24.5 שניות — זמן ששום ישראלי חתר לא השיגו עד כה.

מופתע מכל היה רוזן עצמו. החייל הצעיר (21) מקיבוץ השומר הצעיר שבפתח עמק יורעאל לא הועיד לעצמו אף בדמינון מקום לפני השלישי בצולחים. הוא אפילו לא הביא עמו מלחה כשאר השחיינים, גאלץ למצוא מלחה ברגע האחרון. אחרי שש שנות שחיה, בהן הצליח לשבור את כל שיאי ה' ארץ בשחיה גב, הסך עוזי רוזן ללא ער' עור שחיין מס' 1 של ישראל.

זה הוא זה:

תשבץ העולם הזה 1097

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13	12	11		10
	19		18	17	16		15	
		24		23	22		21	20
	28		27		26		25	
		33		32		31	30	29
			36		37		36	35
	43	42			41		40	39
			46			45		44
47				52	51		50	49
					57		56	55
		58						54
			60					59

מאוזן:

1. כינוי שניתן ל' קצין אנגלי, ממ' קורבי ההגנה; 4. מחזאי יווני ק' דום; 10. אחד מ' ארבעה הבנים; 11. דויד ליהודי' תן; 13. כך למ' נוצחים; 14. גא' ווה; 15. אויל; 17. מעט הוא הי' פוכו; 19. בתוכו; 20. שר; 22. מת' כת; 25. עקב ב' צד אגודל; 26. בין היום למחר' תיים; 27. פחד; 30. בדיחה; 32. מלת בקשה; 33. אגף-המודיעין של

8. קיבוץ בדרום; 9. קבוצה מחו'ל; 12. גלובוס; 15. סיסטמה; 16. מה שנותנים במכירה עונתית; 18. נותני ריח; 21. זאת אומרת; 23. חצי חר' פה; 24. אות; 26. אגף החקירות של המשטרה הצבאית; 28. דל; 29. יישוב בדרך לירושלים; 31. מראש; 32. עובד בסקוטלנד יארד; 35. ספר כריתות; 37. דלות; 38. אליהו גו' לומב היה מצביאה; 40. בעלת חמש אצבעות; 41. אתה, בגרמנית; 43. בלבד; 45. מלת תנאי; 46. יישוב בצפון; 47. שם מטוס סילון שניתן על-ידי בי. ג'י.; 49. פלצור; 52. ענן; 54. מרכז; 56. היטל; 58. ה' בודהיזם, למשל.

1. חותן משה; 2. אחת מעשר המכות; 3. חירות; 5. קרס; 6. רפובליקה אמריקאית; 7. בחורף;

בית ספר לפקידות

מרכז מורים מוסמכים

קורס מזורו נפתח

4 חדשים

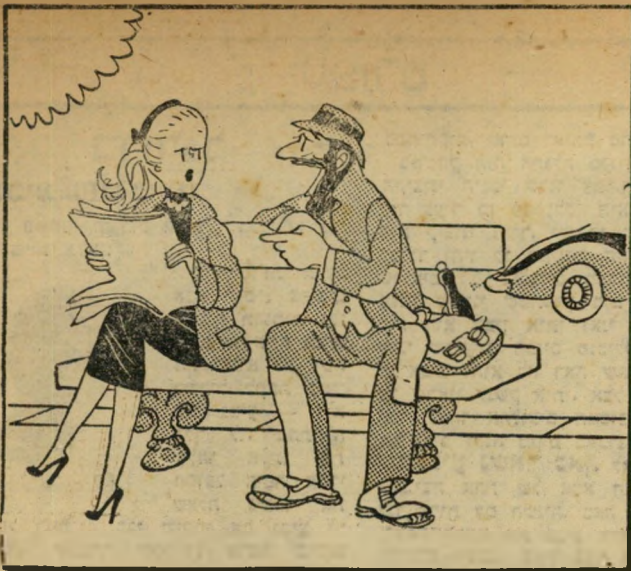
באוקטובר

תל-אביב, רחוב הס 12, טלפון 65061

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע פרס של 10 לירות. הזוכה בפרס השבוע, שלום בן־סורדו, ימ"מ משה, ירושלים.

"מליחה גברתי, אולי את יכולה לומר לי מה מחיר המניות של תעלת סואץ היום?"

השלם וחלקו
 רחליה, מנתיב הליכה, מטילת עם בתה רונית בת השלוש. שתיהן לובשות חולצות לבנות וחצאיות אדומות. בדרך סוגש אותן אחד החברים. "מה שלום מהדורה השניה שלך?" הוא שואל את רחליה, בהצבעו לעבר רונית. משיבה בתו: "לא מהדורה שניה. מהדורה מקוצרת."

מתוך בקיבוץ

הערות-שוליים

בקפריסין מתגאה הכנסיה היחידה אורתודוקסית בהנהגת תנועת אנוסים...
 ... ואילו בארץ מאשימים אותה אויביה בתופעות של אנוסים.
 * * *
 בית־החרושת "הבורג" הפר את השבת ענף המתכת...
 ... דוברי ההסתדרות טענו מהרגע הראשון כי למשכיתים חסר בורג.
 * * *
 הנשיא אייזנהאור מוכן לחתור על אי החוף של סין הלאומית, באומר כי אפשר בלי אי...
 ... ואילו צ'יאנג קאי־צ'ק טוען: אי אפשר בלי.
 * * *
 הצ"כ טוענים כי מפא"י מנצלת לצרכים מפלגתיים את עלילות עליה ב...
 בקיצור: עליה א'!

חמשיריים

מעשה כבוגר נהלל
 שנחשב לדייג מהולל.
 הוא ישב וזכה
 ולכסוף בחכה
 העלה הוא סנדל כשלל.
 מעשה באחת מיגור
 שעברה העירה לגור.
 מרוב הבלבול,
 השחיתות, הקלקול —
 היא עברה לרשות הציבור.
 גורי גור, קרית־ביאליק

משנתו של גדול הדור

- "כוחנו — באחרות!" (1905)
 "איש לא יעזור לנו, אם לא נעזור לעצמנו!" (1907)
 "שום כוח בעולם לא יעמוד נגד הגשמת שאיפותינו הצודקיות. עדה נעלה ויכול נוכל!" (1908)
 "בכל דור ודור קמו לבלותנו." (1911)
 "לא על הלחם לבדו יחיה העם." (1914)
 "אהבת המולדת היא מקור כוחנו." (1916)
 "בנ"ל." (1917)
 "אנחנו נבנה מולדת שתהיה דוגמה לגויים רבים." (1920)
 "אנחנו רוצים בשלום, אך אנחינו מוכנים לגרוע כל יד המדי בקשת לבלותנו." (1923)
 "ימים טרופים אלה." (1925)
 "שלוש המשימות העומדות לפנינו: בנין האדם, בנין המדינה ובנין העם." (1927)
 "לפנינו עומדים שלושה תפקידים: היסטוריים: בנין העם, בנין המולדת ובנין האדם." (1931)
 "ולאוייב ייאמר: הרף!" (1936)
 "ראה שנת 1914." (1938)
 "לא ניכנע!" (1939 והלאה)
 "אנחנו דוגלים בצדק, באמת ובהרף." (1943)
 "יחי עם ישראל!" (1946)
 "הוא עדיין חי!" (1947)
 "בכר ביום ה־22 לחודש מארס, 1916, ציינתי: אהבת המולדת היא מקור כוחנו. לא טעיתי בכך." (1948)
 "שלוש משימות עומדות לפני דורנו: בנין המולדת, בנין העם, בנין האדם." (1953)

הצדק הוא ממין זכר

* כשגבר מתבגר מבלי להתחתן, מכנים אותו "רווק מושבע". שם אקזוטי מאד... אם, לעומת זאת, אשה מתבגרת ואינה נישאת לאיש, אין היא אלא "בתולה זקנה".
 * הגבר תמיד שומע, "חדשות מעניינות"... האשה — "רכילות".
 * הגבר המנחל את ענייני הבית הוא "בעל מסור"... תנו לאשה לנהל את ענייני הבית והיא כבר "לובשת המכנסים"...
 * כמסיבה, הבעל הנמצא תמיד ליד אשתו ודואג לכל מבוקשה הינו, "ג'נטלמן"... אבל אם האשה נצמדת לבעלה באותה מידה ומתעניינת בכל מה שהוא עושה, כבר מחליטים שהיא "קנאית וממרת את חייו".
 * אם הוא ממעיט בדיבור, הינו "שתקן ומעמיק"... אם היא ממעיטה בדיבור, הרי זה סתם מפני שהיא "מרימה את האף לשמים".
 * וכשכמה גברים מתיישבים בבית קפה לשיחה, הרי זאת, כידוע, "שיחה בענייני דיומא"... אבל מה אומרים על נשים היושבות באותו מקום, ומדברות על אותם נושאים? ברור: "מפספסות".
 שלום בן־סורדו, ירושלים

טעות לעולם צודקת

"דואר צבאי 1005 — רוקה" (הארץ) מרדכי דן, תל־אביב
 לצילי תזמורת צה"ל.
 נתערער שחי משקלו הנשרי (ידידות אחרונות) אורי שיקה, חיפה
 דמיונו המריא לשחקים.
 המקרע המזעזעז אירע. (מעריב) יהושע פירסט, ירושלים
 ממשו קורע לב.
 מאז לא נוגעו עקבותיו. (ידיעות אחרונות) גירה מן, חיפה
 רצונך לגעת בבקשה.

"אם אני לא, אני יודעת שתהיה אומלל. ואם אני כן, כוודאי תהיה אומלל... קשה לי להחליט!"

סוף פסוק

בהיסטוריה האנושית נחרתו מלים רבות, שנאמרו על־ידי אישים גדולים, לפני פגשם במר המוות. להלן מספר מלים אחרונות שנקלטו מאנשים פחות גדולים, ואשר יש חשש שהכרוזותיהם האחרונות לא יישמרו על־ידי ההיסטוריה:
 * "תן לי גפרור, אני רוצה לראות אם מיכל הבנויך מלא..."
 * "כשה תספיק, הרכבת הי זאת אימית..."
 * "ראה אם הרובה הזה טעון..."
 * "גם אני יכול לפרק מוקש בעיניים עצומות..."
 * "הא הא! אשתי אמרה שתהרוג אותי אם אחזור מאוחר..."
 צבי פרי, תל־אביב